

ECHO TURKU

PISMO SPRAW LOKALNYCH

BRUDZEW, DOBRA, GOSZCZANÓW, KAWĘCZYN, MALANÓW, PRZYKONA, 31 I 1993
 ŚWINICE WARCKIE, TULISZKÓW, TUREK, UNIEJÓW, WŁADYSŁAWÓW Cena 3000 zł

Mniej niż 100 dni

„Minęła Studniówka z wielkim hukiem...” - śpiewał niegdyś zespół „Czerwone Gitary”. Pomimo upływu czasu słowa te nic nie straciły na aktualności. W dwie ostatnie soboty bawiono się hucznie we wszystkich technikumach i liceach w naszym rejonie.

W Liceum Ogólnokształcącym studniówka już tradycyjnie zaczęła się polonezem rozpoczętym punktualnie o godzinie 20.00. W imprezie wzięło udział wielu zaproszonych gości - wśród nich między innymi dyrektor - wójt Adamów Zdzisław Czaplak (przewodniczący Komitetu Rodzicielskiego w LO). Bawiono się do białego rana oraz następnego dnia na krótkich poprawinach. Studniówka ta była pierwszą w dyrektorskiej karierze pani Jolanty Rowińskiej.

W Technikum Rolniczym w Kaczkach przygotowania do imprezy trwały od czterech miesięcy. Nie ma się więc co dziwić, że polonez wypadł

bardzo uroczyście. W auli Szkół Rolniczych bawilo się 400 osób. Maturzyści złożyli życzenia obecnemu i poprzedniemu dyrektorowi szkoły oraz swoim wychowawczyńom, które chcąc nie chcąc szybowaly pod sufitem podrzucane przez dzielnych wychowanków

Polonez w wykonaniu młodzieży z ZSR w Kaczkach

Abiturienti Technikum Mechanicznego oraz Liceum Zawodowego bawili się wspólnie w sali Domu Strazaka tydzień później niż ich koledzy, ale za to nie mniej hucznie. Uczniom i gościom przygrywał zespół wokala i instrumentalny. Podobnie jak w innych szkołach także i tutaj odbyły się poprawiny.

Jak nam powiedzieli maturzyści, imprezy były bardzo udane, wszyscy biorący udział byli zadowoleni. Gdyby tylko nie ciągnęła świadomość, że już za 100 dni

(10)

Co robić w ferie?

Legoroczne ferie rozpoczęły się nieco wcześniej niż w innych latach. Niestety, po raz kolejny okazuje się, że pogoda nie potrafi dostosować się do oczekiwań uczniów.

Cóż więc robić, gdy zamiast upragnionego sniegu i lodu na dworze plucha i wiatr. Nie da się przecieć ani zjeżdżać na sankach, ani ślizgać na łyżwach, nie mówiąc już o obrzucaniu sąsiadów i znajomych kulkami białego puchu. Czy pozostaje zatem siedzieć w domu i czekać na bardziej sprzyjającą aurę? Otóż na szczęście nie. Na okres ferii zimowych instytucje i zakłady pracy przygotowały program zajęć i imprez dla najmłodszych oraz dla tych starszych. Również większość szkół postarała się w miarę posiadanych funduszy zorganizować atrakcje dla wychowanków. Będą więc gry i zabawy rekreacyjne, spotkania i wycieczki oraz bale i dyskoteki - słowem dla każdego coś miłego.

Szczegółowy program „zimowych wakacji” dla Turku i okolic przedstawiamy na stronie 17.

Fotokonkurs

Jeśli masz aparat fotograficzny i robisz nim zdjęcia to koniecznie weź udział w naszym „FOTOKONKURSY”. Warunek jest jeden i zasadniczy: zdjęcie musi być osadzone w realiach turkowskich.

Jeśli zajdzie taka potrzeba nasz konkurs przyjmie formę nieustającej zabawy, w której może wziąć udział każdy, kto dostarczy nam zdjęcie zrobione w Turku lub najbliższej okolicy.

Tymczasem prosimy o nadsyłanie fotografii do dnia 30 kwietnia 1993 roku.

Najlepsze prace publikować będziemy na łamach „Echa” (z możliwością podjęcia stałej współpracy). Zapraszamy.

Główną nagrodą w konkursie jest aparat fotograficzny ufundowany przez firmę:

FOTO — VIDEO — STUDIO
 62 — 700 TUREK
 Plac Sienkiewicza 21

Zakład świadczy usługi w zakresie fotografii czarno — białej i kolorowej.

Zdjęcia: — ślubów

— chrztów

— komunii

— nagrobkowe (na porcelanie).

Sprzedaz filmów: FUJI, KODAK, AGFA, Konica.

Wody!...

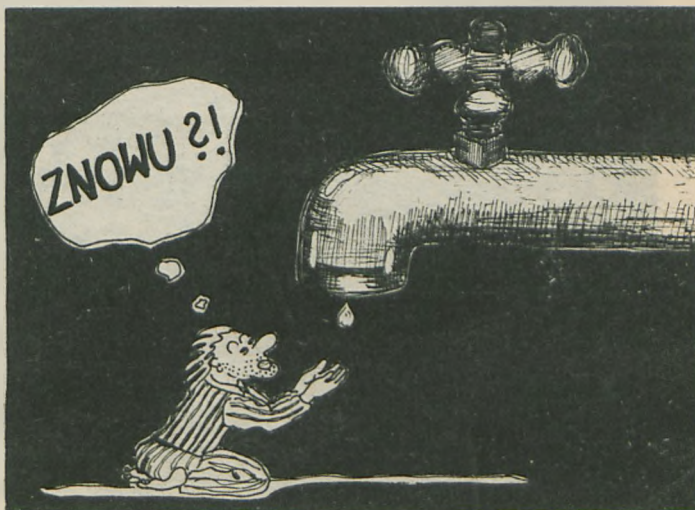
... krzyczało - w piątek rano - trzydzieści tysięcy mieszkańców miasta Turku.

Już w czwartek wieczorem, koło godziny 20.00, zaczęło spadać ciśnienie wody. Po godzinie nie było jej wcale w całym mieście. Co się stało? - pytamy na drugi dzień u „źródła”

— Awaria głównego zasilania ujęcia wody, tzw. „czterystasetki” (dla niezorientowanych - rury o największym przekroju). Prace rozpoczęto o 22.00 i trwają nadal - naprawa potrwa jeszcze około pół godziny - powiedział optymistycznym akcentem.

Czekamy w napięciu wpatrzem w krany godzina 10.00 jest! Woda! Nareszcie!

A tak na marginesie ciekawe: na jak długo?

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Turku przeprasza wszystkich odbiorców wody za przerwę w dostawie w dniach 21 i 22 stycznia. Przerwa ta została spowodowana nagłą awarią głównego wodociągu

Krajobraz po bitwie

Artykuł „Praszczajcie” („Echo” nr 2) okazał się niezwykle proroczy. Wygląda na to, że rzeczywiście pożegnaliśmy handlujących obcokrajowców. Skąd ta nagła zmiana?

Z pewnością decydujące znaczenie miała debata miejskiego samorządu na ten temat oraz wcześniejsze wystąpienia polskich handlarzy. Do akcji wkroczyła policja, która działania swe opiera na kodeksie wykroczeń (art. 60, par.1 „Kto w ramach gospodarki nieuspołecznionej prowadzi zarobkowo działalność wytwórczą, przetwórczą, handlową lub usługową bez wymaganego zezwolenia podlega karze aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny”). Wa-

rnio tu zaznaczyć, że również osoby pomagające mogą być pociągnięte do odpowiedzialności.

Obecnie jest tak, że Rosjan w Turku jak na lekarstwo. Ledwo zdążą przyjechać już są informowani kulturalnie, acz zdecydowanie, że u nas sobie nie pohandlują. Ci bardziej uparci próbują handlu w nowych miejscach (m.in. na targowicy przy ul. Dobrskiej), ale i to nie trwa długo.

Z drugiej strony trwa kontrakcja tych wszystkich, którzy z handlem

obcokrajowców byli związani ekonomicznie i „psychologicznie”. Pustki na targowisku wprawiają w melancholijny nastrój stałych bywalców tego miejsca, a właściciele okolicznych punktów usługowych i gastronomicznych oraz pracownicy są bardzo zaniepokojeni zmniejszeniem się obrotów.

I w wszystkich nurtuje pytanie: czy tak już będzie zawsze?

P.S. Po artykule „Praszczajcie” („Echo” Turku nr 2) niektórzy Czytelnicy zarzucili nam jednostronne przedstawienie tematu. Rzeczywiście, na opisanej sesji Rady Miejskiej nie było nikogo, kto popierałby ten proceder. O tym, że handlujący Rosjanie mają wielu obrońców przekonały nas listy i telefony do redakcji. W rubryce „Interwencje-Opinie-Komentarze” podajemy próbkę tych wypowiedzi.

Bardzo proszę w imieniu setek, nawet tysięcy mieszkańców Turku i okolicy o poinformowanie nas na jakiej podstawie wygnano Rosjan z targowicy.

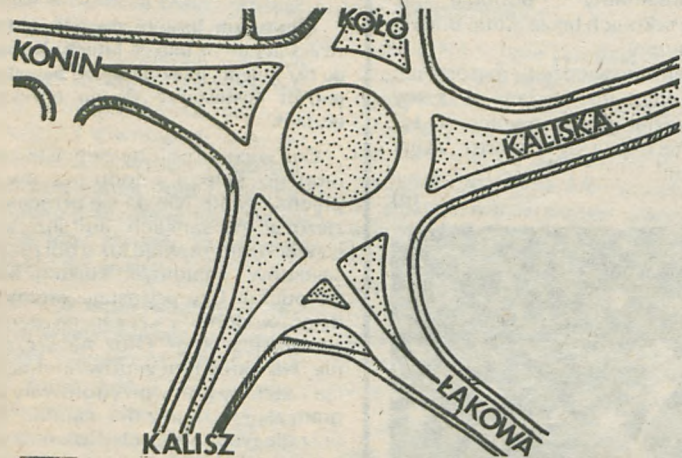
Proszę sobie wyobrazić, że miało to w ciągu jednego dnia traci grubo miliony, które wpływały do kasy miasta. Rozmawiałem z panią pobierającą opłaty, to jej dzienny utarg wynosił przedtem około 2 mln, obecnie 170 tys., panowie na parkingu zbierają jedną dziesiątą tego co przedtem. Kioskarze twierdzą, że ich obroty zmalały o około 80%. Jedynie zadowoleni są ci, którzy handlowali ciuchami. Niech redakcja przeprowadzi mini-sondę, co ludzie na ten temat mówią - około 90% na pewno wypowie się za tym, żeby byli Rosjanie. Proszę sobie wyobrazić, że ci przeciwnicy przez cały miesiąc nie przynoszą tyle zysku, co od Ruskich było w jednym dniu.

Także pracownicy hotelu pójdą na „kuroniówkę”, bo nie mają co robić, parking splajtuje, a z targowicy zyski będą takie, że nie pokryją nawet kosztów zatrudniają dozorcę.

Kto wydał zarządzenie w sprawie Rosjan? Burmistrz mówi, że to nie on, od policji nic się nie można dowiedzieć. Jakim prawem pozbawia się mieszkańców Turku możliwości tanich zakupów. A reszta nie tylko o te zakupy chodzi. Popatrzcie na emerytów i rencistów: jak oni mogą mieć atrakcje w tym mieście. Chodzili sobie na targ oglądali, rozmawiali... Nie można teraz tak z dnia na dzień im tego odebrać.

Wyrzucenie Rosjan z targu to nie była wcale rozsądna decyzja pod względem ekonomicznym. Oni i tak będą pokątnie handlować. Już podobno przenieśli się na targowisko przy Dobrskiej, nielegalny handel zmniejszy wpływ z opłat, będzie też sprzyjał przestępczości. Czy ktoś w ogóle zrobił rachunek ekonomiczny przed podjęciem takiej decyzji? Jakie straty ponoszą dziś wszyscy ci, którzy prosperowali na pobycie Rosjan w naszym mieście. A te wasze argumenty o tym handlowaniu w święta to już zupełnie jak kulą w plot. Przecież oni mają własne święta, a poza tym jeśli mogą być otwarte w dni świąteczne sklepy dyżurne i ludzie chodzą tam kupować, to jest w porządku? A może jest tak, że kogoś po prostu nie stać na to, aby iść do normalnego polskiego sklepu i kupić polskie towary, więc idzie na targ. A teraz ci co mają władzę odbierają mu do tego prawo.

Rondo w Muchlinie

Wielu kierowców ucieszy z pewnością wiadomości o rozpoczynającej się przebudowie ronda na Obwodnicy Północnej.

Zgodnie z projektem wprowadzony tam zostanie ruch okrężny - przy zachowaniu dotychczasowych pięciu woltów. Będą one jedynie poszerzone i rozbudowane.

Jeśli przekazane zostaną środki finansowe, przewidziany koniec prac powinien nastąpić jeszcze w tym roku. W tym czasie ruch kołowy na Obwodnicy, choć nieco utrudniony, ma przebiegać bez większych zmian i zakłóceń.

Równoległe z pracami nad rondem poprawiony zostanie stan infrastruktury w tej części miasta (wykonawcą będzie turkowskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich), zainstalowane będzie nowe oświetlenie drogi oraz przygotowany kanał światłowodowy.

Wykonawcą całości prac budowlanych zostało Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych w Turku. Ogólny koszt ma wynosić ok. 10 mld zł. W większości zostanie on sfinansowany przez budżet centralny. W kosztach partycypować będzie również Urząd Miasta. Przekazane 2 mld zł pokryją przedłużenie nici wodnej.

JN

♦ Tak będzie wyglądało rondo na Muchlinie po przebudowie

Podziękowania za telewizory

Okazało się, że chętnych na stary telewizor jest wielu.

Dwie panie, które zgłosiły za naszym pośrednictwem chęć przekazania takich odbiorników osobom potrzebującym miały duży wybór.

Ponieważ wszyscy zainteresowani prosili o zachowanie anonimowości dlatego i podziękowania muszą być bezimiennie.

Dziękujemy więc paniom, które pofatygowały się do nas z propozycją przekazania odbiorników TV. Jak się okazało jest wiele osób oczekujących właśnie na takie gesty.

Biuro Poselskie Zjednoczenia Chrześcijańsko - Narodowego

czynne w poniedziałki i piątki w godz. 10.00 - 12.00 przy ul. 3 Maja 2.

Poseł ZChN - Tomasz Szyszko przyjmuje w każdy pierwszy wtorek miesiąca w godz. 11.00 - 14.00 w biurze ZChN przy ul. 3 Maja 2.

Zmiany w oświacie

Jak się dowiadujemy dotychczasowy kierownik Oddziału Zamiejscowego Kuratorium Oświaty w Turku, pan Mirosław Męcarski po feriach przechodzi do pracy w liceum, gdzie będzie uczył języka polskiego.

Warto przypomnieć, że ta nowa struktura oświatowa powstała we wrześniu 1990 roku, od początku na jej czele stał pan Męcarski. Po jego odejściu kierownikiem Oddziału Zamiejscowego zostanie prawdopodobnie pani Małgorzata Mądra.

Czy te pojemniki czekają na akcję „Wiosenne porządki”?

zdjęcie — ART

Z Brudzewa do Zulu Gula

Są takie dni, że turkowanie chcąc gdziekolwiek się dodzwonić czekają na połączenie długie godziny, a w końcu gdy je dostaną krzyczą do słuchawki, bezskutecznie usiłując przekazać informację. Bywa że telefony są głuche albo że automat źle wybiera numer. Tymczasem od niedawna mieszkańcy gminy Brudzew mogą uzyskać automatyczne połączenie z najbardziej egzotycznymi krajami świata.

Wszystko zaczęło się w maju roku 1991. Wtedy bowiem mieszkańcy niektórych wsi z rejonu Brudzewa zapragnęli łączności ze światem. Utworzono więc kilka wiejskich ko-

mitetów i udano się z petycją do wójta. Wspólnie podjęto decyzję o zakupieniu nowej centrali na 400 numerów. Gmina zaoferowała się w części partycypować w kosztach inwestycji, którą wyceniono wstępnie na ok. 800 mln zł, a więc 40 potencjalnych abonentów miało zapłacić po 40 mln zł! Trudno było zgodzić się na taką kwotę, więc członkowie komitetu wiejskiego z Bratuszyna pojechali do Warszawy do Ministerstwa Łączności szukać innych sposobów na obniżenie kosztów. Tam przez przypadek dowiedzieli się o możliwości szybkiego dostarczenia centrali bezprzewodowej. Oferta była tym atrakcyjniejsza, że jej koszt miał wynieść tylko 300 mln zł (gmina zaoferowała wyłożyć na ten cel 270 mln zł). Potrzebne było tylko zezwolenie na częstotliwość - czyli kanał nadawania, które w szybkim tempie udało się

zabawić. Mówi "Krzysztof" Jaskulka - przedstawiciel komitetu.

Dotyczy z gminy bieżąca obniżka kosztów abonentom, którzy ostatecznie zapłacili po 4 mln 300 tys. zł. Muszę przyznać, że największe trudności ze strony formalnej stworzyła nam telekomunikacja w Turku, kolektoryczliwiej potraktowaliśmy nas w tej samej placówce w Koninie. Nie wszyscy potrafili zrozumieć, jaka jest istota działania telefonów bezprzewodowych. Mówiono, że będzie zakłócał program telewizyjny, że zasięg słyszalności będzie mały. Ci, którzy pomimo wszystko zdecydowali się na podłączenie takiego telefonu szybko przekonali się o jego zaletach.

Pierwsze 30 numerów załączono na Święta Bożego Narodzenia 1991 roku. Stało się to możliwe głównie dzięki temu, że nie było konieczności kopania rowów pod przewody czy stawiania słupów. Cała operacja za instalowania RStAW - czyli skrynek nadajnika u abonenta trwała ok. pół godziny (!), po czym telefon od razu działał. Abonenci podkreślają sprawność zakładającej tego typu urządzenia pewnej poznańskiej firmy

stora jest przedstawicielem producenta takich telefonów - Radmoru w Gdyni.

Telefony bezprzewodowe mają tylko jedną wadę - niemożliwą jest rozmowa w przypadku braku prądu. Na tomist zaliczają się to, że jakości odbioru jest tu o wiele lepsza niż w normalnych aparatach. Obecnie centrala w Brudzewie ma już swój numer w kodzie międzynarodowym, przez co posiadacze takich telefonów łączą się dosłownie z całym światem (w normalnych telefonach jest to najcięższej niemożliwe).

Po podłączeniu pierwszych telefonów jak grzyby po deszczu zaczęły powstawać następne komitety (w krótkim czasie połączenie bez kabla otrzymali abonenci w Koźminie i Malanowie). Jednak, jak się dowiaduje my kolejni chętni mogą mieć problemy z otrzymaniem zezwolenia - za czynia brakować wolnych kanałów. I co wtedy? Ano powrócimy do starych, wielokrotnie sprawdzonych, nigdy nie blokujących się, o doskonałej słyszalności telefonów z kablami.

Dominik Szczap

Gmina Tuliszków w XXI wieku

Na jednej z ostatnich sesji Rady Miasta i Gminy Tuliszków przedstawiono perpektywiczny plan rozwoju do roku 2000. A oto, co lokalne władze zamierzają zmienić i w co inwestować na terenie gminy przez najbliższe kilkanaście lat.

W Grzymiszewie przewidywana jest budowa dróg przy ulicy Kwiatowej, Nowej, Słonecznej i Placu Wolności. Władze zakładają również zbudowanie odcinka łączącego Grzymiszew z Babiakiem, a także położenie dywanika asfaltowego w Imielkowie. Czystość środowiska naturalnego ma być chroniona dzięki wybudowaniu oczyszczalni ścieków oraz stworzeniu nowego wysypiska śmieci. W miejscowym parku mają być przeprowadzone zabiegi pielęgnacyjne. Jednak najważniejszą inwestycją będzie szkoła podstawa oraz konserwacja i remont ośrodka zdrowia. Rada przewiduje telefonizację przysiółków z budową automatycznej centrali telefonicznej.

Telefony mają być podłączone także w Kiszewach. Jednak najważniejszym przedsięwzięciem będzie całkowite zwodociągowanie wsi wraz z przysiółkami. Z innych planów należy wymienić budowę dróg przez Kiszewy I i II oraz w Grabcu. W Biczu zostanie położony dywanik asfaltowy. Planowane jest także ukończenie drogi żwirowej w Dryi.

Unowocześnianie i budowanie dróg przewidywane jest również w Krępie. Przede wszystkim planuje się połączenie Krępy z Półkiem oraz Zgody z Wygonem. W samej Krępie będzie położony chodnik, zostanie oznakowana droga dojazdowa do wylewiska nieczystości i wysypiska śmieci. Najważniejszym zadaniem będzie całkowite zwodociągowanie wsi.

Podobne inwestycje planowane są w Nowym Świecie. W samej wsi zbudowane będą chodniki i uzupełnione zostanie oświetlenie uliczne, zwłaszcza w rejonie przystanku w kierunku szkoły i Półka. Naprawiane i modernizowane mają być również drogi: utwardzenie odcinka Nowy Świat - Kolonia, naprawa odcinka Kolonia - Półko, budowa drogi Nowy Świat - Krępa. Wieś ma być także zwodociągowana i telefonizowana.

Problem zbudowania sieci wodociągowej ma być rozwiązany także w Ogorzelczynie. W miejscowości tej przewidziana jest też budowa drogi do Grzymiszewa oraz położenie dywanika asfaltowego przez całą wieś.

W Piętniu zostanie utwardzony odcinek biegnący przez wieś oraz prowadzący do Parceli. Na terenie samego Piętna przewidywane jest przedłużenie istniejącego chodnika. Zakłada się też telefonizację miejscowości oraz uporządkowanie parku.

Podobne prace będą przeprowadzane w Rudzie. Zostanie dokończona budowa drogi z położeniem dywanika w samej miejscowości, wytyczenie dróg polnych. Wiele prac związanych będzie z działalnością tamtejszej OSP. Zamierza się przede wszystkim dokończyć budowę remizy oraz zbiornika przeciwpożarowego. Mie-

szkańcy mają wzbogacić się również o boisko. Zakłada się także budowę wiaty przystankowej, umieszczenie dwóch słupów ogłoszeniowych, uzupełnienie oświetlenia ulicznego. W Rudzie nie będzie się tylko budowało, mają zostać rozebrane nie zagospodarowane budynki.

Sarbicko do roku 2000 ma wzbogacić się o szkołę, przynajmniej czteroklasową. Zakłada się także utwardzenie drogi na trakcie Wróblińskim w kierunku wsi Józinki, w której mają zostać założone telefony oraz lampy uliczne.

W Smaszewie zakłada się ostateczne rozwiązanie problemu ścieków. Wzdłuż wsi ma być wybudowany chodnik, a w jej centrum wyrównane pobocze. Planuje się też budowę drogi żwirowej do Smaszewskich Holendrów oraz utwardzenie dróg polnych. Przewidywana jest rozbudowa szkoły (chodzi tutaj głównie o kotłownię oraz centralne ogrzewanie). Do początku wieku XXI ma być pobudowany klub wiejski.

Najważniejszą inwestycją w Tarnowej będzie zwodociągowanie wraz z telefonizacją. Przewiduje się też naprawę drogi w stronę Grabca i modernizację dróg w kierunku południowym.

W Wielopolu zamierza się przede wszystkim dokończyć budowę drogi asfaltowej na całej długości, aż do Piętna oraz wybudowanie drogi na odcinku Drogoboszcz - Krótkie Huby.

We Wróblinie ma powstać przy studni głębinowej niedaleko szkoły punkt czerpalny wraz z hydrantem dostępnym dla wszystkich. Wieś ma być zwodociągowana i telefonizowana wraz z przysiółkami. Zakłada się także utwardzenie drogi i położenie dywanika od przystanku PKS wraz z założeniem chodników w centrum wsi. Wybudowana ma zostać również droga do Jesionek i Niu.

W kierunku Wróbliny będzie zbudowana droga z Wymysłowa, w którym ma ona zostać wytyczona i utwardzona. Zakłada się także zwodociągowanie wsi oraz wybudowanie oświetlonych zatok przystankowych.

W Zadwornej mają zostać utwardzone okoliczne drogi, ułożony chodnik oraz zwodociągowane przysiółki Borek i Parcele.

Z planu perspektywicznego rozwoju gminy Tuliszków wynika, że do XXI wieku przede wszystkim będą budowane drogi, linie telefoniczne. Tak więc samorząd główny nacisk kładzie na poprawienie warunków komunikacji. Gmina prowadzi także wodociągowanie okolicznych wsi. Czy podola wszystko zrealizować w przeciągu tych siedmiu lat?

wynotował: mak

W niecodziennym spotkaniu mieli okazję uczestniczyć mieszkańcy Władysławowa. Z inicjatywy piosła Pawła Kotlarskiego miejscowy Dom Kultury gościł w dniu 19 stycznia wiceministra w rządzie premiera Olszewskiego, kierownika Resortu Obrony Narodowej - Romualda Szeremietiewa.

Szeroko rozpropagowana wizyta zgromadziła kilkadziesiąt osób, również spoza gminy.

Luźna atmosfera wprowadzona dzięki opowiadaniom gości na temat groteskowych sytuacji z życia wyższych ster przeplatanych wesołymi sytuacjami i humorami - pozwoliła na swobodne rozmowy.

Szeremietiew we Władysławowie

tania ze strony zgromadzonych.

Pytano m.in. o stosunek Ruchu dla Rzeczypospolitej do partii „X” i „Solidarności”. Zdaniem ministra istnieje wiele kwestii wspólnych w programie i założeniach RdR i partii St. Tymńskiego. Nie należy jednak ich z tego względu utożsamiać. „Lider partii „X” jest osobą nader tajemniczą, pełną zagadek i niewiadomych. Szczególnie, że społeczeństwo w odpowiedniej chwili otrząsnęło się - stwierdził w odpowiedzi Szeremietiew. - Choć niestety znany powszechnie prezydent Wałęsa, również często skakuje swoimi decyzjami i propozycjami. Niektórzy stwierdzają więc, że jednak mało o nim wiemy”. Nawiązując do pytania na temat obecnej sytuacji w rządzie i parlamencie, do „tego całego balaganu tam na górze” - jak określił pytający, minister wyraził swój niepokój o postawę przedstawicieli władzy. „Jest co najmniej dziwnym, że osoby publiczne, wobec których kierowane są zarzuty, nie poczuwają się do odpowiedzi na nie, do obrony i udowodnienia swoich racji.”

Proszono także o wypowiedź na temat powszechnie gloszonych przez opinię publiczną hasel ze „Polską rządzą Żydzi”. „To Kościół dyktuje co ma robić rząd”.

„Tak, to prawda - przyznał Szeremietiew - Wystarczy podjąć temat Żydów, by być posądzonym o antysemityzm.” Najwidoczniej trudno jest nam pozbyć się platońskiego modelu myślenia o pracy w ogóle, o ludziach w ogóle.

Nie brakło również wyrazów niezadowolienia skierowanych pod adresem parlamentu. „Jaki humoreskowy temat planuje Sejm, po uchwaleniu ustawy antyaborcyjnej?” „Niestety, pytanie pozostawiono bez odpowiedzi.

Joanna Nowicka

Duszpasterz i gospodarz

— Dziesięć lat temu, 1 lutego 1983 roku ksiądz pralát objął duszpasterstwo parafii Turek. Z jakimi odczuciami przychodził ksiądz do naszego miasta?

— Można powiedzieć, że odczuwałem wówczas ciężar czekającej mnie pracy, jako duszpasterza i gospodarza tej jednej z największych parafii w diecezji.

— Co zmieniło się w parafii przez te dziesięć lat?

— Najważniejszą rzeczą jaką dokonała się w tych latach był oczywiście podział parafii związany z utworzeniem parafii w Kaczkach i parafii Świętej Barbary. Tę pierwszą budowę rozpoczął jeszcze mój poprzednik śp. ks. pralát Józef Olczyk. Jednak utworzenie parafii w Kaczkach nie zmieniło faktu, że parafia Turek była nadal zbyt duża.

— Dlatego następnym krokiem była decyzja o budowie kościoła na Osiedlu Wyzwolenia?

— Tak, ale nie było to takie proste. Ówczesne władze wojewódzkie nie zgadzały się na lokalizację kościoła w tym miejscu. Początkowo mówiło się o Zdrojkach, później proponowano plac bliżej nowej „Mirandy”. Jednak dzięki pomocy wielu osób, po uzyskaniu niezbędnych zezwoleń na nową lokalizację kościoła, przystąpiono do wykupu gruntów, co z kolei natrafiło na dodatkowe, nieprzewidziane trudności, ale i one zostały pomyślnie rozwiązane. Ponadto prowadzone były remonty kościoła NSPJ. Dach został pokryty miedzią i oparty na dębowych deskach, co zapewnia większą trwałość tej konstrukcji, przeprowadzono również konserwację urządzeń nagłaśniających i elektrycznych. Uporządkowany został teren przykościelny. Na cmentarzu wybetonowano aleje. Wyremontowany został dom katechetyczny oraz częściowo plebania, do której ostatnio podłączono sieć centralnego ogrzewania. Drobne remonty i naprawy bieżące prowadzone są właściwie bez przerwy, ponieważ wszystkie obiekty dotknięte są zębem czasu. Nie można od razu naprawić wszystkiego, ale staramy się to robić w miarę możliwości finansowych.

— Pieniądze zawsze są tematem delikatnym. Czy jednak mógłby ksiądz pralát powiedzieć jak wygląda sytuacja finansowa parafii?

— Wierni doskonale rozumieją te trudności i nie szczędzą ofiar na tyle, na ile pozwala im na to sytuacja.

— Ale nie wszystkie ofiary wierznych pozostają tu na miejscu?

— Oczywiście, część przeznaczona jest na utrzymanie Kurii Diecezjalnej, Seminarium Duchownego, Misji, Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie. Są to świadczenia, które każda parafia ma obowiązek przekazywać. Z pozostałych środków należy dokonać opłat bieżących. Na przykład sam rachunek za energię elektryczną wynosi rocznie ok. 30 mln. Poza tym podatki, ubezpieczenie, wpłaty na ZUS, opłaty za wodę. Jest tych wydatków niemało. Nie wszystkie opłaty obciążają budżet

parafialny. Te które dotyczą księży i sióstr mieszkających tu na plebani, ponoszą oni sami.

— Czy wraz ze zwiększonymi wydatkami wzrasta również suma wpływów na rzecz parafii?

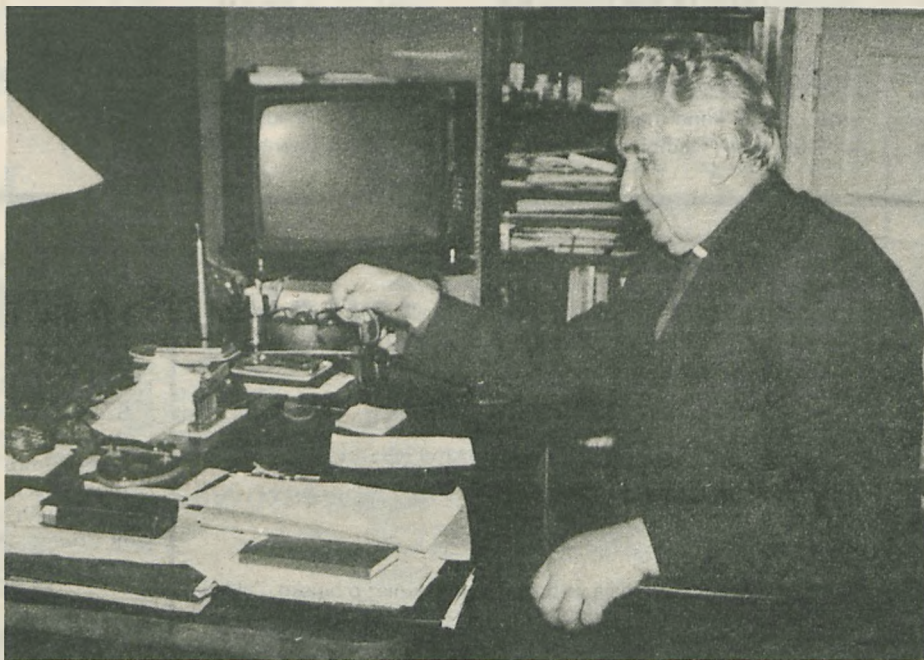
— Wzrasta, lecz nie w takim tempie jak inflacja i rosnące koszty utrzymania.

— W niektórych parafiach znajdują się nadzwyczaj hojni wierni. Czy parafia turkowska nie posiada szczególnych sponsorów?

poszczególnych grobów.

— Prace organizacyjne nie mogą oczywiście przysłonić zasadniczej działalności księdza pralata i księży wikariuszy. W tej chwili kończy się czas kolęd. Każdego roku ksiądz pralát odwiedza wielu mieszkańców naszego miasta. Co się u nich zmienia? O czym mówią turkowie, co ich niepokoi?

— Dość powszechny jest niepokój o pracę. Jeśli chodzi o zmiany, to wydaje mi się, że jakgdyby jest mniej narzekania. Mimo to jednak wciąż spo-

zdjęcie — Sylwin Jafra

Ksiądz pralát Kazimierz Tartanus urodził się 25 listopada 1928 pod Skierniewicami. Szkołę powszechną ukończył już w czasie okupacji. Dalszą naukę kontynuował po wojnie w gimnazjum im. Jana Długosza we Włocławku. Tam też w roku 1949 wstąpił do Seminarium Duchownego. Świecenia kapłańskie otrzymał w roku 1954, następnie był wikariuszem w Zduńskiej Woli. Jednocześnie skierowany został na studia na Uniwersytet Warszawski — Wydział Teologii Katolickiej. Po likwidacji tego wydziału przez władze rządowe kontynuował studia na nowo utworzonej Akademii Teologii Katolickiej do października 1956 roku, kiedy to został skierowany na wikariat w Koninie. W 1958 roku przeniesiony został do Kurii Diecezjalnej we Włocławku. W międzyczasie ukończył studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim — Wydział Prawa Kanonicznego. W 1968 roku został proboszczem parafii Tłokinia pod Kaliszem, a w cztery lata później parafii Kłodawa.

Ksiądz Kazimierz Tartanus zostaje na początku 1983 roku przeniesiony na stanowisko proboszcza parafii Turek i dziekana dekanatu turkowskiego.

— Raczej nie. Chociaż zdarzają się przypadki niezwyklej darów. Pani Janina Węgrzyńska ofiarowała figurę, inny parafianin przekazał puszkę na komunikanty. Poza tym niektórzy parafianie pomagają w pracach przy kościele. Dużą pomocą było zinventaryzowanie cmentarza parafialnego i poszczególnych grobów, czym zajmował się śp. pan Antoni Winsze. Pozwala to na bardziej racjonalną gospodarkę terenem cmentarnym z zagwarantowaniem prawa osób do

tykam rodziny, które borykając się z kłopotami finansowymi nie potrafią zarazem wyzwolić się z nalogu.

— Jest jednak coraz więcej osób, którym nie starcza na utrzymanie rodziny. Czy tacy ludzie zgłaszają się po pomoc do kościoła?

— Tak, nasza parafia od dawna prowadzi działalność charytatywną, którą objętych jest ok. 130 osób. Siostry zakonne, dzięki pomocy osób świeckich, młodzieży przygotowują odzież, paczki żywnościowe. Rządziej pieniądze.

— Czy po tę pomoc zgłaszają również ludzie nieuczciwi?

— Tego nie da się uniknąć, choć zmienia to fakt, że pomagają trzeci nadal.

— A czy ludzie przychodzą również bezpośrednio do księdza pralata?

— Przychodzą i to z najróżniejszych sprawami. Zdarzają się też tacy, o których pan wspominał. Pewien mężczyzna prosi mnie o pieniądze na chleb, bo jest głodny. Gdy mu wy noszę kilka kromek on oburzony mówi: „Ale ja chciałem na chleb”. Ciekawie niedawno na progu plebanii stanęła młoda kobieta z dzieckiem na ręku. Mówi, że przyjechała do Turka z Brudzewa, aby coś załatwić. Zabrakło jej 150 tys. zł i prosi o pożyczkę tej sumy. Pożyczam. Chce mi podać swój dowód osobisty, zapewniam, że po godzinie piętnastu pieniędzy przyniesie. Zapomniała tylko powiedzieć, którego dnia. Nie pojawiła się tu już więcej.

— W kraju co pewien czas podnosi się głosy na temat zbyt dużej aktywności Kościoła na forum publicznym. Czy ksiądz pralát zetknął się z takimi samymi komentarzami dotyczącymi naszego terenu?

— Opinie te, choć docierają do mnie w formie bliżej nie sprecyzowanych uogólnień, nie mają żadnego uzasadnienia. Kościół w ostatnich latach „wyszedł z zakrystii”, ale nie poszedł za daleko. W naszej parafii udział księży w życiu publicznym ma miejsce najczęściej w dniach 11 listopada i 3 maja. Odbijają się wtedy uroczystości patriotyczne — religijne i trudno tu oczekiwać ze strony Kościoła postawy obojętnej.

— A jak angażują się osoby świeckie w życie parafii? W 1987 roku działało tu Duszpasterstwo Ludzi Pracy „Wspólnota”, obecnie przy parafii św. Barbary działają grupy oazowe, a przy kościele NSPJ ta aktywność świeckich jest jakgdyby mniejsza.

— Nie wiem czy mniejsza, w każdym razie istnieje tu grupa Odnowy w Duchu Świętym — kilkanaście osób czytających razem Pismo Święte, prowadzona jest również praca z ministrantami. Działa chór przykościelny. Angażowanie się ludzi świeckich w liturgię kościoła jest zgodne z postanowieniami Soboru Watykańskiego II. Obecnie tworzymy parafialne zespoły synodalne, które zgodnie z wytycznymi Episkopatu Polski mają za zadanie poprzez modlitwę i lekturę (zwłaszcza Pisma Świętego oraz dokumentów soborowych) włączyć się w prace II Synodu Plenarnego.

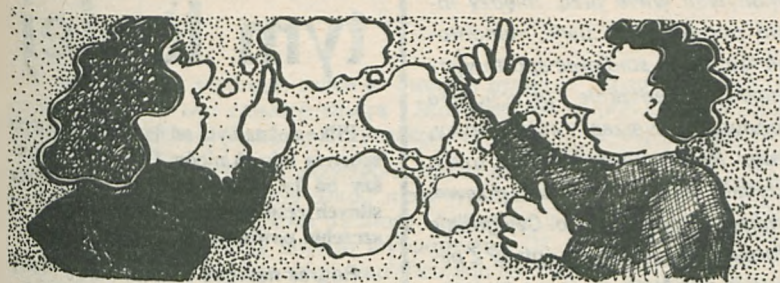
— Proszę księdza, pierwsze pytanie dotyczyło podsumowania ostatnich dziesięciu lat, więc ostatnie powinno być skierowane ku przyszłości...

— Cóż, przed nami jeszcze wiele pracy. Miasto rozwija się, przybywa ludzi, przybywa wiernych. Każdego roku zwiększa się liczba dzieci przystępujących do pierwszej Komunii Świętej. Będzie coraz więcej pracy duszpasterskiej. Konieczne będzie również kontynuowanie prac remontowych przy kościele oraz rozpoczęcie starań o budowę nowego kościoła w okolicach Słodkowa.

— W imieniu redakcji „Echa Turku” życzymy księdzu pralatawi, aby te wszystkie zamierzenia udało się zrealizować i aby ksiądz pralát jak najdłużej prowadził działalność duszpasterską wśród turkowskich owieczek.

Rozmawiał: Andrzej Piasecki

Na co narzekają klienci

Sklepów i punktów usługowych w Turku jest coraz więcej, co nie oznacza, że coraz wyższa jest jakość świadczonych usług i oferowanych towarów.

Nie tak dawno pisaliśmy o kiepskich butach sprzedawanych w pewnym sklepie obuwniczym. Okazało się, że klienci mają jeszcze więcej powodów do narzekania. Posłuchajmy:

— Dostałam w prezencie od męża śliczne zamszowe pantofelki znanej firmy niemieckiej. Wspominam o tym dlatego, ponieważ były drogie, a na tego rodzaju zakupy nie możemy sobie często pozwolić. Po jakimś przyjęciu okazało się, że trzeba na-

prawić obcasy. Zniosłam buty do szewca... Odebrałam je po dwóch tygodniach - były naprawione - ale gdy zobaczyłam jak są wybrudzone jakimś czarnym smarem serce we mnie zamarło.

To były moje jedyne i najlepsze pantofle wieczorowe...

— Nie lubię robić zakupów w dużych sklepach samoobsługowych. Nie dość, że są wyższe ceny, to jeszcze trzeba czekać w kolejce aż kilka osób zrobi zakupy - wszystko z prozaicznej przyczyny jaką jest brak dostatecznej ilości koszyczków. Z taką sytuacją spotkałam się kilka

razy. Od tamtej pory nie lubię wchodzić do dużych sklepów

Wszędzie są teraz reklamowane filmy fotograficzne, poleca się też punkty usługowe wywołujące zdjęcia. Jest w Turku taki punkt, który trudno reklamować i wychwalać. Właściciel zakładu nie odpowiadało, że numery interesujących mnie zdjęć nie były napisane kolejno. Następnym razem nie wywołałam pani - usłyszałam w odpowiedzi: Pytam więc kto jest dla kogo? Za co owa pani bierze pieniądze?

Przed świętami kupiliśmy z żoną kozaki, kosztowały drogo, ale wyglądały z pozoru solidnie. Niestety tylko z pozoru. Po tygodniu noszenia odkleiła się podeszwa, a skórka zaczęła się marszczyć. Kiedy próbowałam zgłosić w sklepie reklamację, ekspedientka stwierdziła, że buty nie są już nowe, mają zdarte spody. Wykluczony więc bym otrzymała zwrot pieniędzy. Ostatecznie postanowiłam, że przyjmie kozaki i odeśle producentowi. Na ich naprawę lub ewentualną zamianę będę musiała jednak czekać około trzech tygodni. A w czym ma chodzić przez ten czas moja żona? Nie stać nas na kupowanie dwóch par kozaków. Noszenie polbutów pod-

czas mrozów też nie jest możliwe

Chciałam z kolegą kupić buty z acetylenem potrzebną mi do spawania samochodu. Poszliśmy do sklepu w piątek, tuż przed zamknięciem. Ekspedientka powiedziała, że nie pożyczymy nam wózka do jej przetransportowania (wazy sporo), ponieważ „jestemy silnie chłopaki i możemy ją wziąć pod pachę”.

Gdy na miejscu okazało się, że buta przecieka, a gazu jest tylko trochę - ocenili to spawacze - postanowiliśmy wraz z nim reklamować towar. Gdy zjawiliśmy się w sklepie w poniedziałek i zgłosiliśmy swoje uwagi - sprzedawczyni odparła, że reklamacji nie uwzględni, ponieważ mogliśmy się zjawić w dniu zakupu. „Następnym razem sprawdzajcie” - dodała. Jak miałam to zrobić, gdy się na tym nie znam? Poza tym wydaje mi się, że powinna sprzedać mi dobry towar, sprawdzony przez producenta. Nie mogliśmy złożyć reklamacji tego samego dnia z prostej przyczyny - sklep był już dawno zamknięty. Jestem uczniem - pieniądze na ten cel zbierałam przez cztery miesiące ciężko pracując - 500 tysięcy poszło w powietrzem

(HiJ)

Elitarny zawód

Kancelaria notarialna - to dla jednych bardzo często odwiedzana instytucja, niezmiernie istotna w codziennym życiu; dla innych niemal zbędna.

Istniejące od 1952 roku Państwowe Biura Notarialne w 1991 przeszły burzliwą reorganizację. Dotknęła ona zarówno nazewnictwo - odtąd mówi się o Prywatnej Kancelarii Notarialnej opartej na zasadzie jednoosobowej spółki - jak również zakresu świadczonych usług, praw i obowiązków.

Przed wszystkim uciążliwe prowadzenie ksiąg wieczystych przekazano sądom rejonowym. Pozostałe prace pozostawiono w niezmiennym zakresie. Są one jednak prowadzone na innych nieco zasadach:

Każdy notariusz działa samodzielnie, we własnym imieniu, ponosząc pełną odpowiedzialność. Można uznać to za pewnego rodzaju minus

w przeprowadzonych zmianach - odpowiada się bowiem całym majątkiem. Z drugiej jednak strony cech pozytywnych takiego stanu jest znacznie więcej. Rejent nie jest już mianowanym urzędnikiem skrupowanym poleceniami i wytycznymi zwierzchnika. Daje to pełny komfort, szczególnie przy ustalaniu należności. Nie jest ona określana, tak jak miało to miejsce dawniej, przez ministerstwo. Można dzięki temu uzgodnić dogodne warunki i wysokość opłaty notarialnej, np. strona sama podaje wartość przedmiotu umowy (do 100 mln zł opłata notarialna wynosi 3% kwoty).

Jakie umowy są obecnie najczęściej zawierane w turkowskiej kancelarii? Wymienił tu należy cały obrót nieruchomości, a więc darowizny, sprzedaż. Stronami umów są zarówno urzędy miejskie i gminne, jak również osoby fizyczne, indywidualni właściciele drobnych majątków, posesji czy przedmiotów. Przeważają jednak umowy handlowe, sprzedaż własności. Związane jest to z wysokim podatkiem od darowizny.

Obok tych najbardziej widocznych zmian, a więc w nazewnictwie i zakresie prac, zmianie uległ również status zawodowy notariusza

Jak twierdzi pan Maciej Fret porwaca obecnie sytuacja przedwojenna. Notariusz nie jest już urzędnikiem państwowym. Liczba kancelarii, jak i samych notariuszy jest niewielka (11 w całym województwie konińskim, w tym dwoje - Wiesława Sroczyńska i Maciej Fret - w Turku), dąży się przez to do utworzenia ścisłego grona, do którego wstęp nie byłby prosty. Stąd też pewne trudności w zakładaniu nowych kancelarii, brak również miejsc dla aplikantów. Niedoceniany często rejent obecnie odzyskał swój dawny prestiż i autorytet. Wzrosły również jego dochody. Krążą plotki o zarobkach notariuszy sięgających kilkudziesięciu milionów miesięcznie. Czy rzeczywistość?

„Nasze dochody są wyższe od średniej krajowej - przyznaje w rozmowie pan Maciej Fret - ale ogromną jest również odpowiedzialność jaką ponosimy za każdą decyzję. Udzielamy porad, potwierdzamy poważne transakcje handlowe. Musi więc być zachowana odpowiednia relacja pomiędzy ryzykiem zawodowym, jakie napotykamy każdego dnia a wynagrodzeniem.”

Joanna Nowicka

Zdemaskowanie niewiernego partnera, poznanie sytuacji materialnej przyszłego współnika, zabezpieczenie mieszkania podczas wyjazdu do niedawna nie było proste. Brakowało w Turku również osób, które zajmowałyby się konwojowaniem pieniędzy, ochroną mienia i osób.

Jak wspomniano, do niedawna, bowiem od grudnia ubiegłego roku pełny zakres usług w dziedzinie ochrony i zabezpieczenia jak również doradztwa prawnego prowadzi trzy-

Łowcy sekretów

osobowa spółka działająca pod intrygującą nazwą „Sekret”

Choć członkowie spółki działają incognito są powszechnie znanymi mieszkańcami miasta. Dzięki znajomości prawa i wieloletniej pracy w instytucjach z nim bezpośrednio związanych zapewniona jest fachowa usługa gwarantująca szybkie i co najważniejsze dyskretne rozwiązanie problemu bądź ujawnienie tajemnicy

Praca opiera się na wielu różnych źródłach informacji, dozwolone są także wszelkie (poza fizycznymi) środki. Choć praca detektywa kolarzy się nam najczęściej z tropieniem niewiernej żony czy męża, sami pracownicy zainteresowani są szczególnie ochroną osób, sprawdzaniem wiarygodności i czuwaniem nad bezpieczeństwem podczas zawierania transakcji.

W małym mieście, jakim jest Turek, gdzie wszyscy o wszystkim i wszystkich wiedzą, odkrywanie tajemnic małżonków nie jest raczej konieczne. „Sekret” podejmuje się jednak rozpoznanie każdego złożonego zlecenia.

Czasami warto oddać swój los w ręce detektywa. Pomyślimy o tym wyjeżdżając na urlop lub podejmując współpracę ze współnikiem

JN

Powspominajmy towarzysze!(1)

W redakcji zjawiał się pewien Czytelnik, który przyniósł dokument z archiwum KM PZPR w Turku. Jak wiadomo archiwum to na początku 1990 roku zostało zniszczone. Ale jak widać nie w całości. A więc powspominajmy...

Dokument rozpoczyna się przypomnieniem: Komitety Zakładowe i Podstawowe Organizacje Partynje instancji miejskiej konsekwentnie realizowały zadania w dziedzinie umacniania i rozwoju szeregów partyjnych wynikające z programu rozbudowy przyjętego przez KM PZPR. Okazuje się, że w ciągu czterech miesięcy 1979 roku przyjęto 89 nowych kandydatów.

Utworzono na terenie instancji komitet zakładowy w WSS „Społem” oraz POP przy Centrali Nasiennej i Banku Spółdzielczym. Szczególne pochwały od Komitetu otrzymała WSS, która w omawianym okresie

osiągnęła stan powyżej 100 członków i kandydatów.

Jednocześnie raport stwierdza z ubolewaniem, że organizacje partyjne w ZOZ, Zakładzie Handlu, WPHW, KPB, OBM, STW, POM i Zakładzie Mleczarskim nie przyjęły żadnego kandydata.

Tyle na temat przyływu członków. Teraz o odpływie:

Niepokojącym zjawiskiem jest zbyt duża ilość skreśleń i wydaleń w porównaniu do ubiegłego roku. Najczęstszą przyczyną skreśleń i wydaleń było nie realizowanie uchwał i poleceń partyjnych i naruszanie

dyscypliny partyjnej.

Do głównych przyczyn skreśleń należą: — brak zainteresowania życiem partii i zaniechanie obowiązków partyjnych u 8 towarzyszy (w org).

— odejście bez przeniesienia lub bez zgłoszenia do innej organizacji — 4 tow..

— wystąpienie na własną prośbę — 3 tow..

Na pięć wydaleń w czterech przypadkach nastąpiło naruszenie dyscypliny partyjnej, a w jednym przypadku nadużycie alkoholu i spowodowanie wypadku.

Powyzsze dane raport podsumowuje następującą konkluzją: bardzo często POP nie rozliczają na bieżąco tow. z nałożonych obowiązków, nie nakładają kar partyjnych jako środka wychowawczego, lecz sięgają po najwyższy wymiar kary jakim jest wydalenie lub skreślenie.

Raport analizuje również rozwój organizacji młodzieżowych i stwierdza: Zbyt jednak jeszcze mało jest w partii członków ZSMP, tylko 25,5% na stan 2,5 tys.. Są to duże rezerwy i pole działania Zarządu Miejskiego ZSMP.

Mól Lokalny

Wiosną 1992 roku Urząd Gminy i Miasta w Dobrej zatrudnił pierwszych bezrobotnych z Funduszu Interwencyjnego. Do tej pory przewinęło się ich tam ponad czterdziestu.

Początki były nieco trudne, osoby zatrudnione z funduszu otrzymywały zapłatę (refundowaną przez Rejonowe Biuro Pracy) w wysokości zasiłku dla bezrobotnych, co nie dla wszystkich stanowiło wystarczającą motywację do wydajnej pracy.

Inni bezrobotni śmiali się z nas — mówi jeden z pracujących — wytkali palcami i mówili, że oni nie pracują, a biorą te same pieniądze.

Im bliżej końca roku, motywacja do pracy rosła, gdyż zaczęto zdawać sobie sprawę, że praca ta daje możliwość przedłużenia okresu pobierania zasiłku o kolejny rok. Gmina ze swej strony starała się premiować najlepiej pracujących niewielkimi sumami.

Kiedy okazało się, że należy wyrównać różnicę do najniższej płacy krajowej, premie wliczono w jej poczet.

My, którzy staraliśmy się pracować uczciwie — mówi jeden z byłych pra-

Bezrobotni do roboty

owników funduszu — bez bumelek, czujemy się pokrzywdzeni, gdyż po wyrównaniu okazało się, że nie opłacała się nasza aktywność.

Obecnie Urząd nie stać na dopłaty dla pracowników funduszu, zatrudnia się ich więc w niepełnym wymiarze godzin. Inaczej przedstawia się sprawa z pracownikami zatrudnionymi

w ramach robót publicznych, tutaj płaca brutto wynosi 1.950.000 zł w całości finansowana przez RBP

Zatrudnieni przez Urząd bezrobotni wykonywali wiele prac, między innymi porządkowali parki, remontowali szatnie na stadionie sportowym, malowali przedszkole, przychodnię rejonową, dworzec autobusowy, szkołę. Rekultywowali drogi, rowy, zakładali chodniki, sadzili drzewa. Wymieniać można długo. Czy gminie ta forma zatrudniania się opłaca? Z pewnością tak. Nakłady (poza materiałowymi) są niewielkie, a w trudnej finansowo sytuacji gminy jedynie w ten sposób można wykonać wiele koniecznych robót.

Oprócz Urzędu bezrobotnych na tych samych zasadach zatrudnia w Dobrej Zakład Komunalny i Dom Kultury. Większość zatrudnionych pochodzi z rodzimej gminy, ale są także pojedyncze osoby z Turku czy Uniejowa. (art)

Im cieplej, tym lepiej

Pilka nożna była od dawna ulubionym sportem mieszkańców Dobrej. Począwszy od lat 50. stworzono tutaj kilka silnych zespołów, znanych nie tylko na szczeblu powiatowym.

Regres nastąpił w latach 80., kiedy w wyniku bójki wywołanej na boisku doszło do dyskwalifikacji kilku zawodników (w tym jednego dożywotnio) oraz wykluczenia drużyny z rozgrywek. Nadzieje odżyły w roku ubiegłym, kiedy to w ramach obchodów 600-lecia miasta, zorganizowano turniej piłkarski, w którym oprócz zespołu z Dobrej — wzięły udział drużyny ze Skępczniewa, Rzymiska, Zeronic, Mikulic i Linne (wszystkie gmina Dobra). Turniej ten zmobilizował wielu młodych ludzi chcących uprawiać w sposób bardziej zaawansowany tę popularną dyscyplinę sportu. Widząc tak duże zainteresowanie młodzieży włączyli się w organizowanie klubu przedstawiciele samorządu mieszkańców miasta, przewodniczący Rady Gminy i Miasta, burmistrz (który jest byłym reprezentantem Polski juniorów w koszykówce) oraz wielu innych. Odbyły się dwa zebrania organizacyjne, w czasie których próbowano ustalić formy organizacyjne i finansowanie. Najdalej idącą pomoc zadeklarował pan Andrzej Michalski, który wstępnie ufundował dla drużyny komplety strojów.

Między innymi kilka miesięcy, w czasie których wyremontowano szatnie i uporządkowano stadion. Gorące lato nie pozwoliło na zrehabilitowanie płyty boiska, co ma nastąpić wiosną. Pozostaje jednak nie uregulowany status klubu, brak władz, a nawet nazwy. Zima nieco ochłodziła letni zapał, ale należy mieć nadzieję, że osoby które deklarowały pomoc nie wycofają się i wraz z nastaniem wiosny pomogą młodzieży spędzać czas wolny w sposób bardziej zdrowy i sensowny niż w barze. (art)

Zapomniane archiwum

Jesienią ubiegłego roku przypadkowo trafiłem do jednego z wielu pomieszczeń znajdujących się na podwórzu Urzędu Gminy i Miasta w Dobrej.

Pomieszczenia te służą mieszkającym w budynku Urzędu osobom jako składziki na opał. W tym znajdowała się rupieciarnia Urzędu, gdzie znalazły miejsce bezużyteczne sprzęty, druki oraz symbole poprzedniej epoki w postaci transparentów z butnymi hasłami i portretów przywódców nadgryzionych przez ząb czasu i grasujące tam myszy.

Nie to jednak zwróciło moją uwagę, ale dwie duże szafy pełne

opasyli tomów oprawionych w płótno oraz szuflad z mnóstwem kopert zawierających dokumenty. Po wstępnym przejrzaniu okazało się, że znajdują się tam księgi ewidencyjne z okresu międzywojennego, odpisy aktów urodzenia i wiele innych dokumentów wystawionych w różnych częściach kraju. Po zgłoszeniu znaleziska u burmistrza, szafy z dokumentami zostały natychmiast przeniesione do biura Rady Samorządu w Mieście Dobra oczyszczone i wstępnie spenetrowane.

Dziewiętnastowieczne księgi zgonów (niektóre okute w mosiądz) oraz wiele dokumentów

— z czego, niektóre aż z pierwszej połowy XIX wieku. Najstarsze z ksiąg leżące bezpośrednio na posadzce uszkodziła wilgoć, doprowadzenie ich do stanu używalności, kosztować będzie z pewnością sporo zabiegów i pieniędzy. Najwięcej radości znalezisko to sprawiło badaczom historii Dobrej, którzy uzyskali dzięki temu informacje dotychczas nie osiągalne.

Najdziwniejsze i najbardziej bolesne jest to, że pracownicy Urzędu w większości nie wiedzieli o niszczących dokumentach, a ci którzy wiedzieli nie przykładali do tego najmniejszej wagi. Jedną ze starych ksiąg została oprawiona przez dbałą administrację niemiecką w czasie okupacji, na co nie było stać rodzimych prominentów przez ponad 45 lat.

Andrzej R. Tyczyno

W XV wieku miejscowa dziedziczka Katarzyna Grabska, wdowa po Janie z Grabia kasztelanie śpićmierskim, wybudowała tuż pod miastem przy drodze do Uniejowa kościółek drewniany pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny, św. Stanisława i św. Małgorzaty. Kościółek ten miał swego kapłana zwanego prebendarzem, na którego utrzymanie łożyła fundatorka. Fundację zatwierdził król Kazimierz Jagiellończyk i arcybiskup Jan na Sprowie. Z czasem wierni nazwali go kościółkiem św. Barbary.

Kościółek był często przebudowywany. Około roku 1750 odbudowała go kasztelanica śpićmierska Eufrazia na Mączyńska. W latach 1884-1885, staraniem ks. Antoniego Kozłowskiego, został odrestaurowany. Mieszczanie z Dobrej ofiarowali na ten cel dwadzieścia so-

Miejsce, w którym znajdował się kościółek

A na polu został krzyż

sen, które otrzymali za serwituty. Wielokrotnie naprawiany kościółek dotrwał do II wojny światowej. Hitlerowcy nie mający poszanowania dla polskich wartości religijnych i kulturowych zniszczyli go.

Po wojnie wierni ogrodzili plac, na którym się znajdował i ustawili krzyż, najpierw drewniany, a później metalowy. Były proboszcz parafii w Dobrej, ks. Władysław Jach żywo interesujący się historią i tradycjami miasta, postanowił wzniesić w miejscu nieistniejącego kościółka obszerną kaplicę. Wykonano bardzo oryginalny plan. Do realizacji z braku funduszy nigdy nie doszło.

Być może kiedyś zostanie ponownie wzniesiony kościółek św. Barbary, który zwłaszcza wśród starszej części dobrskich mieszczan darzonym jest dużym sentymentem. (art)

zdjęcie — Paweł Janicki

Podatki większe — pieniędzy i tak braknie

Rada Gminy i Miasta w Dobrej poświęciła ostatnią sesję w 1992 roku na uchwalenie opłat i podatków na nadchodzący rok. Cenę wody z wiejskich wodociągów, podniesiono do 3500 zł za 1/m sześć. Podatki od nieruchomości, psów i środków transportu wzrosły o 35% w stosunku do stawek ubiegłorocznych. Podatki za rok 1992 zostały przez Radę obniżone w stosunku do proponowanych przez Ministerstwo Finansów o 50%. Obecne stawki mimo podwyżki są niższe od proponowanych o ponad połowę. Z ulg tych skorzysta niewielka grupa osób, konsekwencje tego odczuje cała gmina, gdyż oprócz mniejszych wpłat do kasy gminy bezpośrednio przez podatników, spowoduje to obniżenie subwencji ze Skarbu Państwa.

Zdaniem burmistrza pana Piotra Schulza, budżet stał się bezinwestycyjny. Nie należy przy tym zapominać, że gmina zaciągnęła poważne kredyty na wodociągowanie, wsi które trzeba będzie spłacać.

Radni podwyższyli za to swoje diety do 300% diety krajowej, a sołtysom przyznano 150% diety. Przewodniczący Rady otrzymywać będzie 600.000 zł oraz ryczałt na przejazd 300 km. (art)

Grzymiszew - szkoła w budowie

Budowanie nowych szkół w małych miejscowościach ma zawsze długą i barwną historię. Podobnie jest i w Grzymiszewie.

W 1981 roku nikt przed przystąpieniem do Społecznego Komitetu Budowy Szkoły nie przypuszczał, że mogą pojawić się jakieś trudności. Zwłaszcza iż wcześniej w podobny sposób wybudowano Ośrodek Zdrowia. Oddanie szkoły zaplanowano na rok 1982, a Komitet liczył sobie wówczas 16 aktywnych członków. Jednak w zamierzonym terminie nie wykonano ani projektu, ani nie wylano fundamentów. Wyrównano jedynie teren, usunięto śmieci i zwieziono materiał potrzebny do budowy. Pierwsze problemy pojawiły się, gdy decydowano o lokalizacji budynku.

Pierwotnym miejscem lokalizacji miał być teren pól uprawnych. Doszło nawet do porozumienia z PGR Brudzyń w sprawie odstąpienia ziemi na skraju wsi w pobliżu drogi na Rudę. Zgodę na to rozwiązanie wyraziło Ministerstwo Rolnictwa, ale trochę było żal dobrej ziemi III klasy, no i sumy jaką trzeba byłoby zapłacić za rekultywację. Pewną rolę odegrała także tutaj odległość dzieląca nową szkołę od centrum Grzymiszewa.

Postanowiono więc poszukać innego miejsca. Ówczesny naczelnik miasta i gminy Tuliszków, Bolesław Mazurek na jednym z zebrań Społecznego Komitetu zaproponował, by szkołę wybudować w dzikim parku na miejscu dawnego dworku. Wcześniej zarósł on chwastem, wypasały się tam krowy, a po alejkach jeździli na skróty traktorzyści z pobliskiego PGR-u. Na taką koncepcję zgodzili się wszyscy: mieszkańcy, dyrekcja PGR-u, do którego park należał i dyrektor starej szkoły, Jan Karczewski. Mieszkańcy dokonali dobrowolnej składki i rozpoczęto zwożenie materiałów (zakupiono między innymi 30 tysięcy sztuk cegły szczelinówki, 20 tysięcy sztuk cegły dziurawki, blisko 6 tysięcy sztuk betonowych krawędziówek, 2 tysiące płyt ociepleniowych, 75 metrów sześciennych surowca tartaczanego). Budowie sprzyjała pomoc ze strony władz gminnych i wojewódzkich, zapal mieszkańców, pomoc jednostek wojskowych z Powidza, ziomka pracującego w przedsiębiorstwie budowniczym na terenie innego województwa oraz PGR-u jako zakładu opiekuńczego zapewniającego bezpłatny transport i materiał drzewny.

Niestety zastrzeżenia zgłosił Wojewódzki Konserwator Zabytków, który dopatrywał się, że w tamtej-

szym parku rosną trzy drzewa - pomniki przyrody. Co prawda dwa z nich były w oplakany stanie, ale z racji, że figurowały w rejestrze nie można było ich wyciąć. Po miesiącach papierkowych zabiegów z Konina przyszła decyzja wyrażająca zgodę na budowę, ale w okrojonej wersji, na którą ani dotychczasowy dyrektor, ani Społeczny Komitet nie chcieli przystać. Pisma były nadal wysyłane, czas płynął, a budowa szkoły nie ruszała z miejsca. W końcu zdesperowani mieszkańcy postanowili wrócić do wcześniejszej koncepcji budowy szkoły na terenach pól PGR.

Na papierkowe spory zmarnowano 5 lat, przez które zdążył się ostygnąć zapal mieszkańców, zniszczyć materiał i zmienić panujący wokół budowy klimat.

Prace ziemne na WSBW z Turku nowym terenie rozpoczęło na przełomie 1987/88 roku

Oczywiście z braku pieniędzy często je przerywano czekając na dotacje. W roku 1990 wystąpiono z wnioskiem do MEN o dofinansowanie tego przedsięwzięcia. MEN odpowiedział, że niestety nie może pomóc, ale obiecał sprawę przekazać do Ministerstwa Finansów, by w przypadku nadwyżki przeznaczyć ją na budowę szkoły w Grzymiszewie. Jednak do tej pory nie udzielono takiego wsparcia i budowa nadal kuleje.

Jak wygląda budowa szkoły w roku 1993? - z takim pytaniem zwróciliśmy się do pani dyrektor **Wiesławy Radzik** — *Faktem jest, że największym problemem w budowie nowej szkoły jest przekonanie ludzi, że zostanie ona w końcu wybudowana. Minęło blisko 20 lat, gdy powołano Społeczny Komitet i rozpoczęto prace. Niestety wszystko poszło na marne. Obecnie mam obiecaną na ten cel od dyrektora delegatury w Turku 600 mln zł. Co ciekawe samorząd, który obiecał przeznaczyć dalsze 1,2 mld zł nie ma umieszczonej tej pozycji w planie budżetu na rok 1993. Jednak należy podkreślić, że w tym sezonie grzewczym na potrzeby Grzymiszewa przeznaczył 200 mln zł. Obecnie wpłynęło 200 mln zł z Kuratorium, co ruszyło już prace. Pomoc obiecał również jeden z senatorów RP.*

Szkoła budowana jest w nieco szybszym tempie (zaawansowanie obliczane jest na 80%), ale nadal brakuje pieniędzy. Realizowany jest jedynie pion dydaktyczny. Społeczny Komitet za pośrednictwem posła I. Niewiarowskiego wystąpił w listopadzie

ubiegłego roku o wsparcie do Europejskiej Fundacji Rozwoju Wsi Polskiej. Niestety ich prośba została odrzucona. Szukając innych dróg wyjścia z impasu w grudniu dotarli oni do biskupa R. Andrzejewskiego, który jako członek Zarządu Fundacji obiecał zaopiniować ich prośbę.

Przewiduje się, że uroczysta msza z wmurowaniem kamienia węgielnego odbędzie się w maju. Szkoła ma nosić imię dyktatora powstania styczniowego Romualda Traugutta.

Dokuczliwość sytuacji odczuwają przede wszystkim dzieci, które muszą uczyć się w kilku pomieszczeniach i na poszczególne lekcje chodzą do różnych budynków (między innymi byłej karczmy i ochronki). Na pewno zaprzepaszczono szansę pomocy mieszkańców w tej bardzo ważnej dla Grzymiszewa inwestycji i zawiedziono ich zaufanie. W przyszłym roku oświata przejdzie na garnuszek gminy. Wtedy po raz kolejny mieszkańcom Grzymiszewa przyjdzie zmierzyć się z tym problemem. Na pewno podejdą do sprawy inaczej niż zrobili to kilkanaście lat wcześniej. Najlepiej byłoby gdyby budynek ten został zbudowany jak najszybciej, bo być może w Grzymiszewie zostanie pobity nowy rekord tempa budowy szkół.

Mariusz I. Krzyżaniak

Dyrektor Wiesława Radzik na tle budowy nowej szkoły

Minister o zdrowiu

Minister Zbigniew Zalewski - specjalnie dla „Echa Turku” - o edukacji zdrowotnej

— Jest Pan wybitnym działaczem sportowym i w trzech ostatnich rządach pełnił Pan funkcję ministra sportu (prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki). Pana zainteresowania, działalność i prace związane są od lat ze sportem i rekreacją, a głównie ze sprawami zdro-

wia i sprawności wszystkich grup wiekowych naszego społeczeństwa. Proponuję więc Panie ministrze zacząć od szkoły, bowiem nie tylko w Turku sprawy kultury fizycznej stoją - mówiąc krótko - słabo...

— A ja proponuję zacząć jeszcze wcześniej. Uważam bowiem, iż uczyć zyc (nazwijmy to w kulturze fizycznej) należy już od dzieciństwa. Jest to więc przede wszystkim problem rodziny, która w ostatnim dziesięcioleciu znacznie zatraciła - wskutek wielu błędów strategii kształcenia - swe możliwości wychowawcze. Wierzę, że zenującym jest też program dotyczący ruchu i zabaw fizycznych dla dzieci w przedszkolach. No i wreszcie jest to też oczywiście ogromne zadanie przebudowania modelu szkoły polskiej, która nie przygotowuje do życia w tym zakresie.

— Co zatem robić kiedy przede wszystkim ze względów społeczno-ekonomicznych upadają kluby, a sport i rekreacja stają się luksusem?

Nawet najefektywniejsze wykozystanie środków organizacyjnych i materialnych będących do dyspozycji państwa nie rozwiąże problemu zdrowia i sprawności fizycznej człowieka, o ile on sam nie będzie chciał w tym procesie uczestniczyć.

Biorąc pod uwagę fakty ludzie w naszym mieście - jak i w całym kraju - nie wykazują większego zainteresowania tą dziedziną - pomijam tu pojedynczych zapalczków i działaczy.

— Państwo przez wiele lat przyzwyczaiło ogół obywateli do tego, że za nich myśli i decyduje reżysjeruje i organizuje ich zbiorowe zachowanie sportowe. Podczas gdy we wszystkich nowoczesnych cywilizacjach świata eksponowano zasadę, że człowiek o swoje zdrowie i sprawność musi troszczyć się sam i nikt go w tym ani nie zastąpi ani nie wyręczy.

— Jak Pan minister widzi zatem sport i rekreację w najbliższym czasie?

Niezbędna jest zmiana naszego dotychczasowego sposobu myślenia i zasad strategii. Nie miszcząc całkowicie dotychczasowych struktur powinniśmy zmodyfikować koncepcję i działania, które zmieniają co szczególnie podkreślam - wysoce niekorzystny stan zdrowia i uczestnictwa Polaków w kulturze fizycznej. System oddziaływan na ludzi, strumień informacji, porad i zaleceń powinien być w pierwszym rzędzie nakierowany na wytworzenie głębokiego przekonania, iż człowiek jest w stanie sam poradzić sobie w zorganizowaniu sportu czy rekreacji. Społeczeństwo powinno mieć ze strony państwa konkretną ofertę w tym względzie, by nabyć i wykształcić w sobie nawyki do systematycznego ruchu, a tym samym sportu i rekreacji.

— Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: Hanna Choinka

Rolnik prywatny — ziemia państwowa

Kiedys - dawno, dawno temu - jak dziedzic zamierzał polować (wspominają starsi rolnicy) pytał się chłopa, ile ma zapłacić za „używanie pola” lub straty, jakie mogą wystąpić. Nawet w jednym przypadku kupił dla wsi, w ramach rekompensaty, mały młyn do zboża, który przetrwał do dnia dzisiejszego.

A teraz?

Dlaczego nikt nie pyta gospodarza czy można wejść na jego pole? — *Jak to jest możliwe? Po czyjej stronie stoi prawo?* - pytają oburzeni rolnicy.

Wszystko zaczęło się pewnego zimowego sobotniego ranka, kiedy to mieszkańcy Osiedla Muchlin Piaski (Obrzębin) zostali wytrąceni ze snu jakimiś krzykami i wrzaskami. Co się stało?... Ze zdziwieniem obserwowali to, co się działo za oknami ich domów, na ich własnych polach. A było na co popatrzeć.

Horde ludzi przewijały się przez ich ziemię, biegając raz w jedną to drugą stronę, tratując po drodze co popadnie. — *UFO jakieś czy co, a może wojna?!*... myśleli ci bardziej zaspani przecierając oczy.

Co się okazało?...

Ze to jakieś kolo łowieckie urzęda odłów żywych zajęcy na eksport.

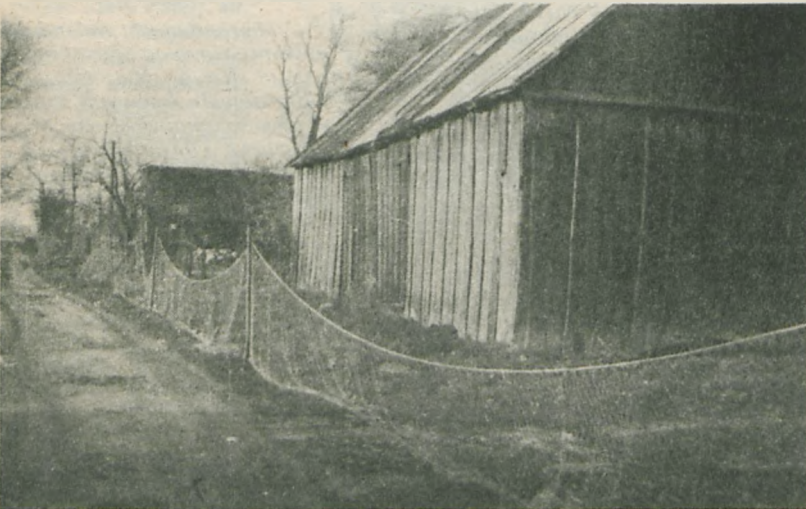
Już o świcie nadjechało mnóstwo samochodów przywożąc grupę około sześćdziesięciu osób. Pojazdami zatarasowano dojazd do domów, ponieważ na wąskich drózkach z ledwością mieści się samochód ciężarowy lub wymijają dwa samochody. Wcześniej dotarli na miejsce traktor z przyczepą. Przywiózł siatkę, którą rozstawiono na polach rolników - bez wcześniejszego poinformowania ich o tym fakcie.

Stąd też zrozumiałe było zaskoczenie właścicieli okolicznych domostw całym tym zamieszaniem.

Gdy dotarła do nich wiadomość, że na prywatnych włościach ktoś bezprawnie niszczy oziminy - krew zawrzała w żyłach.

— *Jak można w tak beztrojski sposób traktować nas i naszą pracę - przecież z tego żyjemy to jest nasz chleb i własność* - żalili się poszkodowani.

Zaintrygowani tematem postanowiliśmy sprawę wnikliwie zbadać, a przy

Później ...

okazji również obowiązujące przepisy prawne. I co się okazało?... że każdy ma swoją rację.

Rzecz o myślistwie

Czy jest za dużo zwierzyny? O wiele za dużo! - mówią leśnicy i ekolodzy. *W żadnym razie!* - zaprzeczają myśliwi.

Bez względu na liczbę jest raczej nie do ustalenia, choć myśliwi są przekonani, że znają „swoją zwierzynę” co do sztuki.

Gdzie tkwi sedno sprawy?

Współczesny myśliwy poluje przede wszystkim w celu zbliżenia się do natury, zyskania rekompensaty za codzienne życie wypełnione pracą w dalekich od natury warunkach cywilizacji. Nie różni się pod tym względem od milionów swych bliźnich szukających odprężenia w naturalnym krajobrazie, szumie lasu, pluskaniu potoku czy cieszących się śpiewem ptaków o świcie. Myśliwy zatem traktuje poszukiwanie zwierzyny ostrożnie podchodzenie kozła na grani albo wielogodzinne marsze przez zaorane pola w czasie jesiennych polowań z nagonką - jako rodzaj sportu. Współczesny myśliwy wyrusza na polowanie syty i dobrze odżywiony - gospodarczo jest więc całkowicie niezależny od jego wyników. Przesądza to o jego stosunku do polowania, które stanowi dla niego odprężenie albo hobby. Nie może mu ono za jmować nadmiernej ilości czasu, więc zwierzyna musi być dość liczna. Kiedy jest jej mało myśliwy traci zainteresowanie dla łowiska.

Problem ten ma taki sam wymiar jak dawniej, ale wreszcie zainteresowano się nim bliżej dzięki nowemu kierunkowi w naukach przyrodniczych - ekologii. Bada ona wzajemne stosunki między żywymi organizmami oraz między nimi a ich środowiskiem nieożywionym. Ciągły rozwój tej dyscypliny rokuje nadzieje na mniej jednostronne traktowanie przyrody, tzn.

wyłącznie z punktu widzenia dóbr gospodarczych.

Również wśród leśników powstały nowe koncepcje: tak z pod wpływem licznych znaków ostrzegawczych ze strony samej przyrody. Zaczęto w coraz większym mierze uwzględniać ekologiczne podstawy hodowli lasu. Wszystkie wysiłki odtworzenia naturalnych, wielogatunkowych drzewostanów udaremnia jednak zdaniem leśników zbyt liczna zwierzyna. *Jak to jest naprawdę?*

Wcześniej rano ...

Gminy a kolo myśliwskie

Na obszarze gminy Turek działają trzy kolo łowieckie, które wpłacają wysokie sumy tzw. opłaty dzierzawne, bezpośrednio do kasy Urzędu Wojewódzkiego, nie przechodzą one przez gminę (!). Wspomnieć należy, że obwody łowieckie nie są wyznaczone przez władze gminy, a takiego funkcjonującego do dziś po działu dokonano w latach pięćdziesiątych.

Nie mogę zabronić nikomu polowania na terenie gminy, ponieważ ustawa o łowiectwie z dnia 17 czerwca 1959 roku nadal obowiązuje mówi wójt gminy.

Ponieważ są trzy projekty nowej ustawy dotyczącej łowiectwa - gmina czeka na rozważanie tych problemów przez Sejm. *Wszyscy są zgodni, że łowiectwo powinno istnieć, pamiętając jednocześnie, że myślistwo jest jedną z jego części składowych (nie zawsze tą najważniejszą).* *Konieczne jest przeprowadzenie selekcji zwierzyny (np. zwierząt chorych, słabych czy zarażonych wścieklizną) lub działań odwrotnych, jak np. odnowienie populacji.* *Mimo że nie ma takiego obowiązku jedno z kol łowieckich systematycznie raz w roku przysyła do nas tzw. kalendarzyk polowań informując tym samym kiedy i gdzie się one odbędą.*

Może taki zwyczaj przyjmie się na stałe?

Gmina nie ma konkretnych korzyści finansowych z działalności kol łowieckich i nie odpowiada z tego tytułu za poniesione szkody, ale jest zadowolona z ich funkcjonowania. *Na przykład kolo nr 14 kupuje raz w roku 100-200 sztuk bazantów i zasiedla nimi łowiska, które są coraz uboższe ze względu na ożywioną działalność klusowników (notabene rozszerzoną na bardzo wielką skalę).* *Kola prowadzą także działalność do datkową, jaką są wpłaty na rzecz Ligi Ochrony Przyrody, Społecznego Komitetu do Walki z Gruzlicą i Chorobami Ptac czy na szkody poniesione w czasie pożaru w Kuzni Raciborskiej, zakup magnetowidu dla turkowskiego domu Dziecka.*

O korzyści, jakie mogą płynąć z mienia kol łowieckich, pytamy burmistrza Miasta i Gminy Tuliszków:

Pierwszą i podstawową sprawą jest fakt, że na naszym terenie jest zwierzyna, z czego należy się tylko cieszyć. *Myślistwo przeciętnemu człowiekowi kojarzy się często z polowaniem lub klusownictwem, a jest to przecież wszystkim planowa gospodarka.* *Oceńmy stan liczebny grubej zwierzyny dokonując myśliwi.*

z leśnikami, natomiast zwierzyny drobnej sami myśliwi.

Drugą niewątpliwą korzyścią są wpływy z dzierzawy terenów łowieckich, które w 1991 roku wyniosły 5 mln 750 tys. zł, a w 1992 już 14 mln 375 tys. zł. *są to wpływy uzyskane z procentów od sum wpłacanych na konto Urzędu Wojewódzkiego.* *Wchodzi one w skład dochodów gminy.* *Dla przykładu jeden obwód łowiecki płaci 2 tys. zł za każdy hektar pola i 3 tys. zł za hektar lasu (stawki ciągle wzrastają).*

Intencją, nadzieją i życzeniem rolnika jest absolutna wyłączność na ziemię, podczas gdy dotychczasowa ustawa uprawnia do wchodzenia na grunty bez uprzedzenia. *Nie jestem do końca przekonany czy słuszną rzeczą jest wchodzenie na cudzą ziemię bez zawiadomienia.* *Sprawiedliwość wymaga, żeby rolnika o tym poinformować, ale nie zawsze jest to możliwe.*

Przepisy są takie a nie inne - jeżeli się zmieniają - będziemy według nich postępować.

Czy ustawa jest słuszną? Możemy to określić tylko poprzez jej skutki. *Wiadomym jest, że nasze sąsiady kupują Hiszpania, Francja i Włochy.* *Dlaczego? Ponieważ u nich nie ma takiej ilości zwierzyny i nie prowadzi się gospodarki hodowlanej.*

W całej tej sprawie wszyscy chcą dobrze - występuje tylko wyjątkowa sprzeczność interesów stron. *Ponieważ nie zatwierdzono jeszcze nowych projektów ustaw i nie ma nowych przepisów - wytworzyła się „próżnia” wynikająca z braku zrozumienia, orientacji i świadomości.* *Jak wytłumaczyć rolnikowi, że wedle obowiązujących (starych) przepisów myśliwi mieli prawo ustawić siatki na polach, a jak z kolei przekonać myśliwych, że czasy „trochę” się zmieniły i dobre obyczaje oraz grzeczność nakazują, aby przez szacunek do cudzej pracy i własności powiadomić o odłowach z zapytaniem o pozwolenie?*

Dotyczy to tylko odłowów a problem ma o wiele szerszy zasięg.

Hanna Chojnka

Bawmy się razem

Corocznym zwyczajem Zarząd Miejski Towarzystwa Przyjaciół Dzieci wraz z PCK byli organizatorami choinki noworocznej dla dzieci specjalnej troski.

W tej atrakcyjnej imprezie zorganizowanej w Przedszkolu nr 8 uczestniczyli około 60 dzieci. Dzieci i ich rodzice zostali powitani przez p. Zofię Łatuszowską, a następnie zaproszeni do tańca.

Wielką emocji dostarczyły konkursy przygotowane i prowadzone przez pracowników Miejskiego Domu Kultury. Były one przemyślane i przystosowane do możliwości dzieci. Uczestnicy konkursów otrzymywali nagrody, a prowadzone były tak zręcznie, że każde dziecko wzięło udział w przynajmniej jednym konkursie.

Przenywnikiem między tańcem, a konkursami były posiłki ufundowane przez Okręgową Spółdzielnię Mleczarską, masarnię p. Jacaszka, warzy-

wniak p. Wesolowskiej i spółkę PiK. Nagrody do konkursów dostarczyła Spółdzielnia Inwalidów „Sintur”.

Niemniej radości od tańca i konkursów sprawiły dzieciom bajki wyświetlane również przez pracowników MDK.

Punktem kulminacyjnym imprezy był Mikołaj z dużym workiem paczek.

Dzień wcześniej podobna impreza odbyła się w Szkole Specjalnej, gdzie również swój udział miała Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska i PSS „Spolem”.

Myślę, że w tym miejscu należy podziękować sponsorom, Dyrekcji Przedszkola nr 8, a przede wszystkim organizatorom, którzy potrafią pozyskać sponsorów, włożyć wiele serca a także wysiłku w stworzenie odpowiedniej atmosfery i przygotowanie pełnej atrakcji imprezy.

Maria Nitecka

zdjęcie — autor

Listy Do Echa

Szanowna Redakcjo

Jestem byłą uczennicą gimnazjum miasta Turku, która w 1926 r. wyfrunęła w świat, dosłownie uciekając z Polski, bo rodzice nalegali bym przerwała studia i wyszła za mąż za pana K... Będąc z natury marzycielką, zakochana w literaturze, historii i ciekawa szerokiego świata czułam się zupełnie niedojrzała do planów Rodzicielskich. Więc ze starszą ode mnie koleżanką Rozalią Milanką zdecydowałyśmy się na wyjazd do Francji. Był to rok 1926 i moja wiosna życia.

Pragnę wyrazić moją radość, gdy ostatnio będąc w Turku dowiedziałam się, że „Echo Tureckie” wychodzi nadal - a pamiętałam je będąc w Turku w gimnazjum (najpierw na ul. Kolskiej, a później nastąpiło połączenie jako koedukacyjne z gimnazjum męskim). Dziś kreślę te słowa w pośpiechu - chciałabym żeby „Echo” zechciało coś napisać o św. p. Walentym Majdańskim - był on przyjacielem moich Rodziców i uczył moje dwie starsze siostry, a ja byłam w szpitalu w Warszawie przed jego śmiercią.

Szanowna Redakcja żywo komentuje wydarzenia, jak i różne fakty historyczne całej okolicy. Dobrze by było poświęcić jakiś artykuł śp. Walentego Majdańskiego, który był wyjątkową postacią, pisarzem, katolikiem i człowiekiem który całe życie poświęcił dla dobra tak młodego pokolenia jak i zasad wiary, za co wyróżnił go specjalnie Ojciec Św. Paweł VI.

Dawna turkowianka - Polka sercem i duszą, ale obywatelka francuska, Zofia Kowalczykowska.

Czy to jest możliwe?

Od kilku lat zajmuję mieszkanie w 13-letnich blokach należących do Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w Brudzynie U G Brudzew, ale na początku podam, ile płacę za M-3

Zgodnie z pismem z dnia 1.10 1992 r. przy 5- osobowej rodzinie:
- czynsz eksploatacyjny 50.90 m kw. p. uz. 2.470. zł - 125.700 zł.
- za C.O. 50.90, m kw. p. uz. 5.000 zł - 254.500. zł
- za C.W. 5 osób x 30.000 zł - 150.000. zł
- za zimną wodę 6 m sześć. x 5 osób x 4.000 zł - 120. 000 zł
- antena „Azart” - 2.000 zł
- oświetlenie piwnic i klatki schodowej - 7.000 zł

- wywóz śmieci - 11.000 zł
Razem 670.200. zł, czyli za 670.000 zł przy 15.0 mrozie temperatura w mieszkaniach tych waha się w nocy do 10.0 C, a w dzień do 15.0 C. W mieszkaniach szczytowych wychodzi zamróz, kto ma meble na tych ścianach wyjmując z nich wilgotną odzież, niektóre okna są zamaznięte, zresztą jeżeli dziecinne rękawiczki przez noc nie wyschną na grzejnikach to inaczej nie może być. Ciepła woda jest tylko około 3 godz. dziennie, potem letnia lub zimna. Za oświetlenie klatek schodowych i piwnic wydaje się, że to mało, ale niestety, w jednej klatce schodowej mieszka 6 rodzin, czyli jest to 42 tys miesięcznie, przy czym ja płacę za prąd elektryczny 57 tys. miesięcznie. Czyżby jedna żarówka, która paliłaby się na okrągło wypaliła aż 42 tys. na miesiąc, jeżeli tak, to ja bym musiała miesięcznie zapłacić około 300 tys. Zaznaczam że przy obecnym mrozie kotłownia nasza funkcjonuje tylko na dwie zmiany ośmiogodzinne. Dla większego zrozumienia dodam, iż w ubiegłym sezonie grzewczym mieszkańcy tych bloków składali się na opał w zależności od metrażu mieszkania i osób zajmujących je, przeciętnie ponad 400 tys. — czyli na 3 bloki 18-rodzinne mieliśmy około 25 mln miesięcznie i za pieniądze te stale była gorąca woda i temperatura w mieszkaniach wahała się w granicach 20.0 C, a teraz płacimy przez prawie rok jeszcze raz tyle i jest zimno, że trzeba siedzieć w ciepłych butach i kożuchach, o ile je ktoś ma.

(Nazwisko do wiadomości redakcji)

Bradzo często zadajemy sobie pytanie, co powoduje, że niektóre zwierzęta zapadają w długi zimowy sen? Zgodnie z prowadzonymi badaniami sugeruje się, że jest on najprawdopodobniej spowodowany poziomem magnezu w organizmie.

Zasypiające na zimę zwierzęta odżywiają się jesienią roślinami bogatymi właśnie w ten pierwiastek, przez co uzyskują wysoką jego zawartość. W miarę upływu czasu poziom magnezu ulega obniżeniu i w pewnym momencie zwierzęta budzą się.

Zimowy sen

Obserwacja zachowania zwierząt pod wpływem zmieniającego się poziomu magnezu zainspirowała uczonych do badania tego zagadnienia u ludzi. W efekcie ustalono, iż rola jaką spełnia magnez w organizmie człowieka jest ogromna i ze wszech miar pozytywna. Jego obecność ma wpływ na działanie układu krwionośnego, nerwowego, a także rozrodczego.

Na potwierdzenie można przytoczyć zdarzenie z 490 r. p.n.e. W bitwie pod Maratonem Ateńczycy odnieśli

wspaniałe zwycięstwo nad Persami. Jak głosi legenda, goniec wysłany wówczas z wieścią o zwycięstwie, po przebiegnięciu kilkudziesięciu kilometrów padł martwy. Obecnie ową nagłą śmierć uważa się właśnie za pierwszy odnotowany w historii przypadek ataku serca, spowodowany utratą magnezu w trakcie nadmiernego wysiłku fizycznego.

Dlatego też ostatnio zwraca się szczególną uwagę za zawartość tego pierwiastka w spożywanych pokarmach. Można wówczas skutecznie pozbyć się uczucia zmęczenia, migreny lub bezsenności. Warto więc spróbować.

Dla zainteresowanych poprawą samopoczucia podajemy składniki najbogatsze w ten „złoty” pierwiastek: orzechy, czekolada, ciemnozielone warzywa, czerwone mięso, pełne ziarna.

JN

Kolor oczu a charakter

Jeśli masz zielone oczy — jesteś człowiekiem stabilnym, stanowczym, o bogatej wyobraźni. Cechuje Cię cierpliwość; graniczy niemal z cudem wyprowadzenie Cię z równowagi. Należysz do poszukiwanych słuchaczy i przyjaciół. Twoje sądy są zawsze sprawiedliwe, choć czasami surowe.

Jeśli masz niebieskie oczy — należysz do grona osób niezwykle sentymentalnych, łatwo poddających się emocjom, ulegających nastrojom. Mało odporny na stres, załamujesz się nawet drobnym niepowodzeniem. Często wpadasz w złość, choć również często śmiejesz się i żartujesz

Jeśli Twoje oczy są szare — masz trudny charakter. Jesteś uparty, nawet gdy brak Ci argumentów obstajesz przy swoim. Nie znosisz sprzeciwu, często narzucasz innym własne poglądy i zdanie. Nie stronisz od wysiłku, zarówno fizycznego, jak i psychicznego. Lubisz wszystko co nowe, niecodzienne. Rutynowe prace drażnią Cię i męczą

Jeśli masz oczy jasnobrażowe — jesteś indywidualistą. Nie lubisz otwierać się przed ludźmi, swoje troski i radości szczerze skrywasz w swoim sercu. Potrafiś doskonale zorganizować sobie pracę, nie znosisz za to, gdy ktoś Ci ją narzuca. Zrobisz wiele więcej i dokładniej, gdy sam decydujesz, niż gdy jesteś sterowany przez zwierzchników

Jeśli masz ciemne (brązowe lub prawie czarne) oczy — niełatwo jest żyć z Tobą. Twoja impulsywność, wybuchowość, zapalczywość i wybujały temperament potrafią pobudzić nawet zółwia. Niekiedy jest to więc Twoja zaleta, częściej jednak cecha, która nie pozwala nawiązać dłuższej znajomości. Zdecydowanie za to potrafisz podejmować szybkie i trafne decyzje (nie boisz się ryzyka) Nie znosisz stagnacji i rutyny, zmieniasz szkoły, pracę, miejsce zamieszkania. Wszystko po to, by coś się działo, by tylko nie stać

Sześćdziesiąt fraszek na godzinę

— Kiedy napisał Pan swoją pierwszą fraszkę?

— To było w 1983 roku. Totalizator Sportowy ogłosił wówczas konkurs na hasło lub fraszkę na temat gier liczbowych. Wysłałem im wówczas 1165 haseł. Okazało się, że jedno z nich, mianowicie „Daj się namówić na milion w „Totka” zajęło w konkursie siódme miejsce. Potem mój syn powiedział mi: — Tato, napisałeś tyle fraszek, a oni wybrali tylko jedną. Co z resztą?

— I wysyłał Pan dalej?

— Tak. Moje fraszki trafiały do wielu odbiorców. Głównie do prasy. Publikowano je w Szpilkach, Tygodniku Ludowym, tygodniku „Veto”, piśmie Elektrowni PAK „Kontakt”, a także w prasie lokalnej w Przeglądzie Konińskim i Echu Turku. Na moje fraszki powoływała się również pani Krystyna Zielińska w swoich słynnych felietonach radiowych. Bywało też tak, że redakcje nie zamieszczały wysyłanych przeze mnie fraszek i haseł. Nie zniechęcało mnie to jednak, pisałem dalej.

— Ostatnio jednak pańskie fraszki ukazały się w zwartej formie w postaci

miniaturowych książeczek. Nieczęsto mamy do czynienia z tego rodzaju twórczością. Poza ludźmi związanymi z „Echem” i grupką literatów jest Pan chyba jedną osobą, która zaprezentowała publicznie na naszym lokalnym rynku wydawniczym swój dorobek. Czy

Od kilku miesięcy w wielu punktach sprzedaży można zauważyć miniaturowe książeczki zawierające fraszki autorstwa pana Józefa Pawlaka.

Sześć wydań w różnym formacie, o łącznym nakładzie 5,5 tys. egz., to jak na nasze lokalne warunki dorobek imponujący. Zaintrygowani tym faktem poprosiliśmy pana Pawlaka o wypowiedź dla „Echa”.

to była tylko pańska inicjatywa, czy też ktoś Panu pomagał?

— Wszystkie zawarte tam fraszki i hasła są mojego autorstwa. Również samo wydanie książeczek, i ich kolportaż to moja praca i koszty.

— Czy to się opłaciło?

— Nie wiem. To się dopiero okaże. Ale w tej działalności nie o zysk chodzi lecz o możliwość realizowania swych wewnętrznych potrzeb.

— Rozumiem więc, że pisanie fraszek jest właśnie taką potrzebą?

— Jak najbardziej. Mogę napisać

fraszkę w ciągu minuty, na życzenie, na jakiś konkretny zadany temat. Ni gdy ich nie liczyłem, ale będzie już tego razem kilka tysięcy.

— Ale pisanie fraszek nie jest Pana jedynym zajęciem?

— Nie. W ogóle to nie narzekam na brak zajęć. Od dwudziestu dziewięciu lat pracuję w Elektrowni, prowadzę naukę jazdy, jestem też radnym i członkiem Zarządu MKS „Tur”.

— Czy te dziedziny pańskiej działalności są równie owocne?

— Trudno to ocenić. Staram się angażować w sprawy bezpieczeństwa, walkę z alkoholizmem

i różnymi patologiami społecznymi. W tej pracy również trzeba pisać. Mam już zgromadzone całkiem pokazne archiwum korespondencji jaką prowadziłem dotąd z różnymi instytucjami z terenu miasta w wymiennych sprawach. Wiele problemów można by załatwić od ręki, ale najczęściej instytucje reagują dopiero wtedy, gdy otrzymają oficjalne pismo. Więc piszę.

— Życzymy, aby wciąż przybywało fraszek i ich czytelników.

Dziękuję

Andrzej Piasecki

Józef Pawlak

Urodził się 1 października 1940 w Turkowicach k/Turku. Żona i ojciec trojga dzieci. Był i jest był partyjny. Ukończył studia inżynierskie, magisterskie i podyplomowe na Wydziale Maszyn Robotniczych i Pojazdów na Politechnice Poznańskiej. Od 1 września 1964 r. pracuje w El. „Adamów” w Turku, w tym o kilkunastu lat na stanowisku kierownika oddziału remontów ogólnolektrowniowych.

Od szeregu już lat zabiera głos w łamach prasy wypowiadając się o temacie oświaty, szkolnictwa zawodowego, patologii społecznych - głównie alkoholizmu, o reformie gospodarczej i bezpieczeństwie ruchu drogowym. Uprawia satyrę, pisze aforyzmy, satyrę, fraszki również polityczne...

**Nie daje gwarancji
Taka polityka
Gdy w parlamencie
Wciąż o guzikach.**

**Nadmiar towaru
Nas nie urządza
Nam dziś potrzeba
Hurtu pieniądza.**

**Sprzedających moc
Kupujących niebardzo
Powszechny brak pieniędzy
Normalność czy widmo niedzi.**

**Nomenklatura, stare struktury
Jeszcze niestety tak widać
z góry
A widać sporo zwłaszcza
w urzędach
ciągle ci sami siedzą na grzędach.**

**W Turku na światłach
Często przestoje
Ponoć zarówki
Dzieli na dwoje.**

Józef Stalin uczył się w seminarium duchownym razem z przyszłym kultystycznym nauczycielem Gurdzyjem. W późniejszych latach kierował się jego teorią dotyczącą m.in. psychologicznych metod oddziaływania na ludzi. Wykorzystywał to wpływając na swoje otoczenie i aresztowanych w latach 1937 i później.

Stalin sam potrafił wprowadzić się w unikalny stan extrasensoryczny zwany „HOHHA” - jest to pogłębienie odczucia stanu astralnego świata ze stanem Samadhi (umysłem absolutnym). Ten stan nie dawał oczyszczenia duszy, ponieważ był to kontakt z ciemnymi siłami świata astralnego.

W latach 1930-40 tak dobrze wyćwiczył metodę wchodzenia w ten stan, że mógł w każdej chwili znaleźć się w nim z łatwością. Lubił pracować nocą, więc jego ulubionym momentem na uprawianie tego był koniec nocy. Wprowadził dla wszystkich odmienny, nocny system pracy - jego ministrowie i współpracownicy pracowali do późnych godzin rannych tak jak i ich przywódca. Rano był wypoczęty i pełen energii, czym wprawiał w osłupienie wszystkich. Zawdzięczał to właśnie uprawianiu Hohhy. Gdy znajdował się w tym stanie zmieniał się jego wygląd zewnętrzny: oczy szeroko się rozwiierały, na policzkach pojawiały się rumieńce, znikaly zmarszczki i cała twarz wydawała się młodsza. Oddech stawał się rzadki i bardzo głęboki. Hohha dawała Stalinowi wiedzę o przyszłości i ogromną energię życiową, co pozwalało mu wywierać wpływ na otoczenie i decydować o życiu milionów ludzi...

Czy jedną z wersji przyczyn śmierci Stalina może być przypuszczenie, że stało się to z powodu utracenia kontroli nad stanem wewnętrznym podczas trwania Hohhy?...

Opracowała: Hanna Choinka

Wielcy politycy a zdolności extrasensoryczne

Stalin - tak samo jak Hitler - miał osobliwy stosunek do ludzi, którzy posiadali zdolności extrasensoryczne.

Jednym z nich był Wolf Misiąg (Żyd polskiego pochodzenia), który przepowiedział Hitlerowi w dniu wybuchu II wojny światowej, że on tę wojnę przegra. Na wieść o takiej przepowiedni Hitler kazał go uwięzić - rozesłano za nim listy gończe. Po uwięzieniu przebywał w areszcie w Warszawie, skąd udało mu się wydostać już pierwszego dnia pobytu, dzięki swoim zdolnościom: siedząc w celi sprowokował telepatycznie policjantów znajdujących się na terenie budynku, by przyszedli do jego celi - gdy wszyscy się w niej znaleźli, zamknął ich i spokojnie opuścił niebezpieczne dla siebie miejsce. Wiedział, że gdyby został tam dłużej nie żyłby dłużej niż dwa dni.

Później przemyciono go na teren Rosji, gdzie chciał go poznać i przetestować Stalin.

Wolf Misiąg był znaną osobą - spotykał się z takimi ludźmi jak Einstein, Freud czy Gandhi. Posiadał olbrzymie

możliwości extrasensoryczne: był telepatą, hipnotyzerem, jasnovidem, umiał czytać cudze myśli i przepowiadać przyszłość oraz mógł leczyć ludzi.

Pierwsze (i ostatnie) spotkanie Stalina z Misiągiem trwało kilka godzin - o czym rozmawiali, nikt nie wie. Po tej rozmowie Stalin poddał go swoistemu egzaminowi: wręczono mu czystą kartkę papieru i kazano wypłacić w banku 100 tysięcy rubli (!). Misiąg wręczył tę kartkę kasjerowi, który przeczytał „czek”, postawił pieczęć, wypisał rachunek i ... wypłacił mu pieniądze. Całemu zdarzeniu przyglądali się wyżsi oficerowie NKWD. Po zakończeniu eksperymentu i udokumentowaniu prawdziwości zdarzenia Misiąg zwrócił pieniądze kasjerowi, który na widok czystej kartki dostał zawału serca - wszystko na szczęście skończyło się dla niego dobrze.

Po tym fakcie zostawiono Misiąga w spokoju, ale przez cały czas był pod kontrolą pracowników NKWD. Prawdopodobnie zawdzięczał to temu (m.in. swoje życie), że Stalin bał się ludzi z takimi umiejętnościami.

Panorama parafii

Parafia Wszystkich Świętych

Par. sąsiednie: Chlewo, Goszczanów, Dęba, Kosmów, Koźminek, Przespolew, Strzałków, Tokary

Miejscowości: Lisków, Annapol, Budy Liskowskie, Ciepeliów-Izerów, Ciepeliów, Dębsko, Dosinek, Dębsko Wieś, Dębsko Kolonia - gmina Koźminek, Dębniaki, Józefów, Koźlątków Wieś, Koźlątków Kolonia, Krzyżówki,

Lisków

Sokolówka, Małgów, Nadzieja, Lubień, Swoboda, Wygoda, Tomaszów, Młyniska, Zakrzyn Wieś, Zakrzyn Kolonia, Zakrzyn, Baranek, Jeźórko, Zychów

Liczba mieszkańców: 4950.

Informacje historyczne: Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z r. 1293. Należała wówczas do arcybiskupów gnieź., a w końcu XVII w. przeszła na własność jezuitów w Kaliszu.

Chronologicznie drugi kościół zbudowano w 1770 r. na miejsce poprzedniego drewnianego. Obecny wzniesiony został w l. 1899-1901, konsekrowany w r. 1911. Murowany, neogotycki, jednonawowy, z wieżą nad wejściem. Polichromia z l. 1930-1935 wykonana przez ucznia Mehoffera, odnowiona w r. 1971, kościół kryty blachą miedzianą. Zabytkowe 4 ornaty.

Od r. 1900 przez 40 lat był proboszczem w Liskowie ks. Wacław Bliźniński, znany kapłan - społecznik, któremu biedna i zacofana gospodarczo parafia zawdzięcza swój późniejszy poziom religijno - moralny, ekonomiczny, społeczny,

kulturalny i swoją sławę w okresie międzywojennym jako wzorowa wieś polska. Zmarł w 1944 r. spoczywa w Liskowie, a przed kościołem wzniesiono mu okazały pomnik w setną rocznicę urodzin.

W r. 1938 odbył się w Liskowie pierwszy na wsi Kongres Eucharystyczny.

Kościół filialny w Zakrzynie

Wieś stanowiła siedzibę parafii utworzonej z parafii liskowskiej w r. 1540 lub 1541, powt. erekcja w 1618 r. W r. 1762 afiliowana do Liskowa. Kościół parafialny, później filialny p. w. Narodzenia NMP Istniał ok. 1846 r. Obecny p. w. Bł. Kozala, murowany, kryty blachą, zbudowany w l. 1981-1986.

Kościół filialny w Krzyżówkach

Drewniany, zbudowany w 1947 r. na miejscu zniszczonego przez Niemców, powiększony w r. 1966.

Odpusty: M. B. Różańcowej (1 niedz. październik). Wszystkich Świętych.

Triduum: od 1 niedz. adwentu.

Ostatnie misje: 1985 r.

Stowarzyszenia kościelne: Kółko Różańcowe i grupy oazowe.

Szkoły: 5 podstawowych, 2 technika i 2 zasadnicze.

Cmentarz grzebalny: 2 ha, odl. 350 m.

Budynki: plebania murowana, kryta blachą; wikariatka w budowie; Dom Katolicki; budynki gospodarcze.

Ziemia parafialna: 3,98 ha.

Proboszcz: ks. Józef Zajac, ur. 1 07. 1949 r., ustanowiony w 1987 r.

Z parafii pochodzą: ks. Bączkiewicz Zygmunt, bp Majdański Kazimierz, 1 brat zakonny i 25 sióstr zakonnych.

Zakony: Kaplica p. w. Ducha Świętego i dom zakonny Sióstr Służebniczek NMP (Starowiejskich), 62-850 Lisków, tel. 1.

Powojenna prasa pisała:

Echo Tureckie

„Walny zjazd nauczycielstwa” (19 stycznia 1947 r.)

W dniu 11 bm. o godz. 12.30 w sali posiedzeń Starostwa Powiatowego w Turku odbył się walny zjazd przedwyborczy nauczycielstwa pow. tureckiego zorganizowany przez Powiatowy Komitet Wyborczy. Zjazd zagał inspektor szkolny ob. Kubicki Józef, poczym przemawiali prezes oddz. Z.N.P. ob. Stach Józef, kapitan W.P. ob. Baraniecki, major W.P. ob. Gruber oraz ob. Legutko Jan kandydat na posła.

Wszyscy mówcy zgodnie podkreślili doniosłość aktu w dniu 19 stycznia i wzywali do głosowania na Blok Stronnictw Demokratycznych.

„Obywatele” (19 stycznia 1947 r.)

...Rodacy - Wyborcy okręgu wyborczego Nr 35! Wierzę, że dążycie do Polski silnej, praworządnej, Polskiej Demokratycznej i dlatego będziecie głosować na swoją listę Bloku Stronnictw Demokratycznych i Związków Zawodowych - listę Nr 3.

Kandydat na posła w Okręgu Nr 35
Legutko Jan, zam. w Turku

„Zarządzenie” (12 stycznia 1947 r.)

...zakazuję w dniach 17, 18 i 19 stycznia 1947 sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych w lokalach i miejscach publicznych - napojów zawierających więcej niż 1,5% alkoholu. Zakaz dotyczy sprzedaży, spożycia i podawania wspomnianych napojów tak w naczyniach otwartych jak i zamkniętych...

Starosta Powiatowy (-) T. Kruszyński

„Refleksje powyborcze” (2 lutego 1947 r.)

Wbrew przepowiedniom szeptanej propagandy, w całym kraju pierwsze wybory do Sejmu Ustawodawczego przeszły w zupełnym spokoju i powadze... Przytłaczająca większość obywateli wie, że Polska potrzebuje tego, czego przez długie lata nie miała i do czego tęskniła, to jest - pokoju. Pokój rodzi spokój wewnętrzny i usuwa nastroje nerwowości ogólnej. Dlatego też wszelkie posunięcia polityczne o charakterze awanturniczym, wszelkie mrzonki o wojnie, bombach atomowych, supremacjach jednych zespołów narodów nad innymi stały się dla zwykłego człowieka ulicy - wstrętne, budzące wprost odrazę i niechęć...

A. Kiciński

„Wyniki wyborów w okręgu kaliskim” (2 lutego 1947 r.)

W wyniku głosowania na terenie okręgu kalis-

Dawny Turek w obiektywie

Tak wyglądało skrzyżowanie ulicy Nowotki (dziś Legionów Polskich) i Kolskiej w latach sześćdziesiątych. Widoczny jest pierwotny wygląd pomnika ku czci ofiar II wojny światowej

zdjęcie ze zbiorów Sylwina Jany

kiego, do którego należał powiat turecki, zdołał Blok Stronnictw Demokratycznych 9 mandatów, Stronnictwo Pracy 1 mandat i PSL „Nowe Wyzwolenie” 1 mandat...

„Fakty historyczne” (9 lutego 1974 r.)

Miasto Turek w dniu 4 bm z racji otwarcia Pierwszego Sejmu Ustawodawczego w Polsce Demokratycznej przybrało odświętny wygląd. Wszystkie domy zostały udekorowane flagami państwowymi, a ludność oczekiwała z napięciem komunikatu radiowego o wyniku wyborów władz sejmowych. I rzeczywiście na falach eteru popłynęła wiadomość, że Marszałkiem Sejmu został ob. Władysław Kowalski, zasłużony działacz, Minister Kultury i Sztuki.

W dniu 5 bm. społeczeństwo nasze oczekiwało z powagą wyniku wielkiego historycznego faktu

wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Gdy drogą radiową nadeszła wiadomość, że Prezydentem wybrany został obywatel Bolesław Bierut, ludność naszą opanowała radość i przy odgłosach karabinowych salw składano sobie wzajemnie życzenia gratulacyjne. W sali P.P.F. odbyła się uroczysta akademii, na której przemawiali wicestarosta Dobrzyński, prezes Pow. Rady Narodowej Kubicki, przedstawiciel P.P.R. ob. Młotkiewicz i przedstawiciel P.P.S. burmistrz ob. Szlezinger. Po akademii przemarszerował przez ulice miasta, przy dźwiękach muzyki, pochód, w którym wzięli udział wszyscy pracownicy państwowi i samorządowi, Wojsko, U.B., Milicja, przedstawiciele P.P.R. i P.P.S., Straz Ogniowa z orkiestrą oraz liczne zgromadzona ludność, wznosząc bezustannie okrzyki na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej ob. Bolesława Bieruta.

Wybrała: Ewa Ogródowczyk

Sprzedać stare, aby budować nowe

Wywiad z EWA KAMIŃSKĄ radną, przewodniczącą Społecznej Komisji Mieszkaniowej

— Problemy mieszkaniowe są najbardziej dotkliwą sprawą z jaką spotykają się na co dzień władze miasta w kontaktach z petentami. Co zostało dotąd zrobione, aby tę sytuację poprawić?

— Nie wiem czy pytanie jest właściwie postawione. Należałoby raczej zapytać o to co samorząd może zrobić i jakie środki ma do dyspozycji? Od razu też wiadomo, że odpowiedź będzie krótka: możliwości władz lokalnych są prawie żadne. Decydujący głos w tym zakresie należy do władz państwowych, które mogą stworzyć warunki preferencyjne, np. dla budownictwa komunalnego, dla kredytobiorców.

— Ale pytanie dotyczy działań podjętych w zakresie spraw mieszkaniowych przez nasze miejskie władze.

— Tak, tak, tylko nie można rozpatrywać spraw lokalnych w oderwaniu od całości problemu. Turek nie jest samotną wyspą. Co władze zrobiły dla poprawy sytuacji mieszkaniowej? W ubiegłym roku u została ukończona inwestycja związana ze zmianą systemu ogrzewania Osiedla Górniczego. Od wielu lat mieszkańcy tego osiedla narzekali na brak ciepłej wody i niedogrzanie mieszkań. Obecnie sytuacja się poprawiła. Miasto finansuje tworzenie infrastruktury pod budownictwo spółdzielcze. Wreszcie dużym obciążeniem dla miejskiego budżetu jest utrzymanie mieszkań komunalnych i wynikające z tego remonty oraz dołaty do ciepła.

— Jednak z tej działalności mieszkań nie przybywa.

— To prawda. Nie jest tajemnicą fakt, że w ciągu ostatnich kilku lat nie wybudowano ani jednego metra kwadratowego mieszkania. I nic nie wskazuje na to, aby w najbliższym czasie miało tych metrów przybyć.

— A przecież jest gotowa już dokumentacja na budowę bloku komunalnego na 35 mieszkań przy ul. Browarnej.

— Dokumentacja jest, ale pieniędzy nie ma. Nie tylko na budowę, ale nawet na uzbrojenie terenu doprowadzenie ciepła.

— W Kole władze miejskie znalazły fundusze na wybudowanie takiego obiektu.

— Tak, ale lokale zostały sprzedane na przetargu po cenach rynkowych, a to nie rozwiązuje problemu.

— Czy naprawdę nie można w żaden sposób „ruszyć” tego tematu? Czy tak jest wszędzie?

— Powszechnie uważa się, że kulą u nogi samorządów są mieszkania komunalne, które są własnością urzędu i które urząd musi remontować i utrzymywać, nie mówiąc już o takich sprawach jak faktyczne dopłaty do czynszów. Można więc postawić pytanie: skoro ten majątek jest dla właściciela obciążeniem to czy należałoby się go pozbyć? Tak właśnie zrobiono w Gdyni, gdzie sprzedaż mieszkań komunalnych dała Zarządowi Miasta ponad 40 mld zł. W ten sposób władze pozbyły się kosztownego problemu i zyskały środki na budownictwo. Również mieszkańcy tych lokali są zadowoleni, ponieważ są już rzeczywistymi właścicielami swoich mieszkań, dbają o nie, remontują.

— Dlaczego więc w Turku nie możemy pójść tym śladem?

— Jest wiele przeszkód natury prawnej. Doprowadziły one już do tego, że decyzja władz Gdyni została zaskarżona do sądu, ale mimo to pieniądze uzyskane ze sprzedaży są w ręku władz, a mieszkania mają swoich właścicieli. I trudno będzie ten proces cofnąć. Niestety, nie udaje mi się przekonać naszego samorządu, aby zrobił to samo. Czasami nie wiem już jakich użyć argumentów, aby namówić nasze władze na ten krok. To prawda, że niesie on ze sobą wiele niewiadomych, ale lepiej szukać rozwiązań (choćby niedoskonale) niż biernie oczekiwać na zmianę sytuacji. Władze obawiają się jednak, że nawet po sprzedaniu mieszkań miasto nadal będzie obciążone administracją domów.

— Jest Pani również przewodniczącą Społecznej Komisji Mieszkaniowej. Dla wielu ludzi, którzy przychodzą do Urzędu w sprawie lokali Komisja ta oznacza nadzieję: w Wydziale d/s Mieszkaniowych informuje się ich, że podanie będzie rozpatrzone po zaopiniowaniu przez Komisję. Czy rzeczywistość ciału to ma taki wpływ na przydział mieszkania?

— Przede wszystkim należałoby zacząć od wyjaśnienia sprawy zasadniczej: **NOWYCH MIESZKAN NIE MA**, więc i Komisja nie miałaby czym dzielić. SKM nie jest jednak od przydziału, lecz

od zaopiniowania. Członkowie Komisji (radni i przedstawiciele zarządów osiedlowych) czytają podania, sprawdzają zaświadczenia i warunki lokalowe oraz prowadzą weryfikację wniosków. Ostatecznym zadaniem Komisji jest ustalenie listy osób, którym należy przyznać lokale, ale decyzję podejmuje pan burmistrz.

— Jednak ustalenie listy ma ogromne znaczenie. Petent widząc tam swoje nazwisko ma już jakąś nadzieję...

— Ale nie ma mieszkania. W ciągu dwóch lat „zeszło” nam z listy zaledwie 15 osób. Nie oznacza to, że ta piętnastka otrzymała mieszkania. Zresztą sama lista jest spadkiem po poprzednich Komisjach, które po ustaleniu kolejności nie były w stanie zrealizować przydziałów.

— A jednak ludzie wciąż chodzą do burmistrza, do wydziału mieszkaniowego, do Pani.

— A co mają robić? Ja gdybym była w ich sytuacji też bym zapewne chodziła do wszystkich urzędów i instytucji.

— Pani również bada warunki mieszkaniowe osób składających wnioski. Jakie są Pani wrażenia z takiego obchodu?

— Jak najgorsze. Są sytuacje bardzo krytyczne. I to nie tylko pod względem materialnym. Problem mieszkaniowy jest problemem społecznym. Dam taki przykład: klasyczne M—4, a w nim trzy rodziny i druga rodzina młodych. W dodatku z małymi dziećmi. W całej tej grupie pracują tylko najstarsi. Młodzi nie mają pracy, zasiłku, nie mają żadnej nadziei. Co im poradzić? A są jeszcze przypadki patologiczne, ludzie z marginesu społecznego, chorzy, inwalidzi. Którą rodzinę umieścić na liście pierwszą: tę co ma dziecko chore na gruźlicę, czy tę, której dziecko choruje na epilepsję?

— Czy w tej biedzie mieszkaniowej panuje chociaż jakiś porządek? Czy Urząd nie dopuszcza do sytuacji, w której mieszkania dostawałyby się osobom spoza listy?

— Tych spraw pilnuje się w Urzędzie ze szczególną starannością. Dodatkowe meldunki w lokalu komunalnym są niemożliwe. Dopuszcza się tylko zameldowanie tymczasowe i to pod określonymi warunkami.

— Co więc może powiedzieć przewodnicząca Społecznej Komisji Mieszkaniowej ludziom z kolejki do Wydziału d/s Mieszkań?

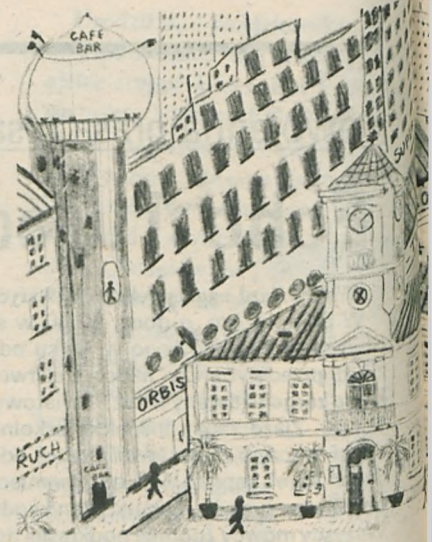
— Wszystko to, co powiedziałam do tej pory. Nie można rozbudzać niepotrzebnych nadziei. Być może sytuacja mieszkaniowa się poprawi, ale w najmniejszym stopniu zależy to od Społecznej Komisji Mieszkaniowej. Jediną obietnicą jaką mogę złożyć jest zapewnienie, że nadal będę się starała przeformować sprawę sprzedaży mieszkań komunalnych. Wtedy zdobyte środki można by przeznaczyć na budowę nowych mieszkań.

Statystyka

Wyszczególnienie

Liczba bloków
Liczba mieszkań
Liczba zameldowanych osób
Członkowie oczekujący na mieszkanie z pełnym wkładem Kandydaci
Mieszkania własnościowe
Mieszkania ze splanowanym kredytem
Średni czynsz w przel. na 1 m kw. w ost. bloku
Liczba zatrudnionych pracowników

MIESZKANIA

Tak będzie wyglądał Turek w 2041 roku!

W Urzędzie

Lista

W Wydziale d/s Mieszkaniowych Urzędu Miasta kompletowana jest lista osób, które starają się o przydział lub zmianę mieszkania. W tym roku wpłynęło już blisko 30 wniosków, w roku 1992 było ich ok. 40. Zmiana związana jest z brakiem perspektywy na otrzymanie mieszkania w spółdzielni lub w zakładzie pracy. Względny finansowy powodują, że coraz mniej osób ma możliwość podjęcia budowy własnego domu. Dlatego kolejka do listy przydziału mieszkań powiększa się.

Większość petentów zgłaszających się do burmistrza w trakcie poniedziałkowego przyjęcia ma jeden podstawowy problem: brak mieszkania. Potem ta sama fala przetacza się przez Wydział d/s Mieszkaniowych. Często ten proces się powtarza. Najwięcej tłok jest zawsze w okresie ustalania listy (tak jak teraz). Zdarza się, że do Wydziału trafia wówczas trzydziestu petentów dziennie.

Ostateczne ustalenie listy też nie oznacza końca prac. Zaczynają się wtedy odwołania ponowne rozpatrywanie tych samych spraw.

Uzysk

Ponieważ nowych mieszkań nie buduje się wcale, więc uzyskanie przez Urząd lokalu może nastąpić tylko w momencie rezygnacji przez głównego najemcę (lub z powo-

Z historii

„Całe mieszkanie składało się z niskiej, ciemnej izby z zapchaną gratami. W jedynym kącie stał mebel, coś w rodzaju tapczanu, zbity ze starych desek. Był ze dwa metry długi i tak samo szeroki, przy ścianie widniał wąski stół ciągnący się aż do następnego kąta. Blisko drzwi sterczał nieloremny piec zbudowany z cegieł i kamienia. Resztę miejsca zajmował stojący pod oknem warsztat tkacki, paczki z cewkami oraz półki pełne płótna i lachów. Na pozostałej, po środku izby, przestrzeni niewiele większe niż metr kwadratowy bawiło się czworo dzieci. Tak wspominał mieszkanie turkowskiego tkacza Alfred Fiderkiewicz w roku 1924.

(Tematykę mieszkaniową na str. 12-13 opracował Andrzej Piasecki).

...i tak

zdjęcia — S. Jańca

Można mieszkać tak...

Spółdzielcza

SM „Rozwój”
11
228
730
150
2000
7
50
ok. 25000 zł
15

Mieszkania

100-lecie miasta
rysunek - Beata Kuras kl. IV 9-LO

100-lecie Miasta

du jego śmierci). Ostatnio ludzie coraz rzadziej rezygnują z mieszkań komunalnych. W ubiegłym roku dwie osoby wymeldowały się, ponieważ otrzymały mieszkanie w spółdzielni, ale okazało się, że nie stać ich na zapłacenie czynszu. Na drugi dzień zameldowały się w swoim dawnym mieszkaniu komunalnym.

Lokal można też uzyskać po przeprowadzeniu eksmisji. W 1992 r. na liście do eksmisji były 33 osoby, przeprowadzono 9 eksmisji. Ponieważ nie można wyrzucić lokatora na ulicę, więc podstawowym warunkiem do wykonania eksmisji jest zapewnienie drugiego lokalu. Eksmisja następuje na podstawie decyzji sądu. Najczęściej ludzie sami przeprowadzają się do drugiego lokalu. Czasami jest potrzebna interwencja policji, eksmisję przeprowadza się wówczas w obecności pracowników Urzędu i PGKiM, lekarza.

Czynsze
Najwyższy czynsz za lokal o pow. 50 m kw. wynosi ok. 700 tys. zł. Jest to jednak lokal ze wszystkimi wygodami (m.in. ciepła woda i c.o.). Najmniejszy czynsz dla lokalu o tej samej powierzchni, ale bez wygód i wody bieżącej wynosi 60 tys. zł. Jak wiadomo czynsze nie pokrywają kosztów utrzymania mieszkań. Dopłaty do ciepłej wody, remonty mieszkań spadają na Urząd Miasta.

Andrzej Jacaszek — prezes SM „Rozwój”:

— Jak wiadomo, nowe warunki otrzymania kredytu są niezwykle rygorystyczne. Przeprowadziłem rozmowy z blisko setką osób i nikt nie wykazał zainteresowania zaciągnięciem kredytu hipotecznego.

Nasze pierwotne plany obejmowały budowę Osiedla Dworcowa przy Obwodnicy Północnej, jednak brakuje pieniędzy nawet na wykup tego terenu i jego uzbrojenie. W tej chwili na Osiedlu Młodych oddajemy do użytku ostatni blok budowany na starych zasadach kredytowych. Być może budowane będą tu jeszcze garaże. Potem pozostanie już tylko administrowanie zasobami i remonty. Nasza Spółdzielnia będzie musiała szukać dalszych oszczędności. Prawdopodobnie nastąpią dalsze redukcje zatrudnienia.

Perspektywy budownictwa mieszkaniowego są ściśle związane z finansowymi możliwościami ludności oraz odpowiednim systemem kredytowania.

Lucjan Piotrowski — prezes i Maciej Stachowiak — wiceprezes SM „Tęcza”:
— Naszą perspektywą na pierwszy

kwartał jest oddanie bloku nr 7 na Osiedlu Wyzwolenia (24 mieszkania), następnie do końca roku będziemy pracować przy szkole nr 5. Jednak trudno określić jakie będą następne inwestycje. Wszyscy wiemy, że zasady kredytowania nie sprzyjają rozwojowi budownictwa. Ostatnio skierowaliśmy pisma do blisko tysiąca osób w sprawie podjęcia budowy bloku na wau

ukonczona na początku XXI wieku i oprócz 1300 mieszkań miała obejmować budowę szkół, sklepów oraz innych obiektów. Dzisiaj trudno mówić o terminie rozpoczęcia tych prac. Jest przygotowana dokumentacja pod budowę części wschodniej Osiedla Polnoc (na 182 mieszkania), ale podstawa do rozpoczęcia jakichkolwiek prac jest uzbrojenie terenu. Ustawowo

Mówią prezesi

O wypowiedź na temat perspektyw budownictwa spółdzielczego poprosiliśmy prezesów zarządów

Spółdzielnia Mieszkańcowa „Tęcza” osiągnęła górny pułap swych możliwości. Od wielu lat oddawaliśmy do użytku ponad sto mieszkań rocznie. W najbliższej perspektywie powinniśmy się skupić na administracji i remontach. Spółdzielstwo nie ma pieniędzy, warunki kredytowe są tak trudne, że nie ma po prostu za co budować mieszkań. Nie oznacza to jednak, że taki stan będzie trwał wiecznie. Z chwilą uruchomienia następnych kredytów nasza Spółdzielnia może kontynuować zaplanowane inwestycje na Osiedlu Wyzwolenia.

W dalszej perspektywie ujęta jest realizacja budowy Osiedla Wyzwolenia — Północ. Według pierwotnych planów inwestycja ta miała zostać

powinien to sfinansować Urząd Miasta oraz Zakład Energetyczny i Zakład Gazowniczy. Jednak jest to tak kosztowne przedsięwzięcie, że w dzisiejszych czasach powszechnego braku pieniędzy nikt nie chce podjąć dyskusji na ten temat.

Płaczą i płacą

Oplaty czynszowe dawno już przekroczyły możliwości finansowe wielu rodzin.

Dawniej można było liczyć na dopłaty z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Nie wszyscy jednak mogli korzystać z tych dopłat. Na przykład mieszkańcy lokali z nie spłaconym kredytem nie mogą liczyć na dopłatę w związku z tym, iż spłata kredytu nie jest uwzględniana przy dopłatach. A właśnie ta część opłaty czynszowej jest coraz większa.

W 1992 roku z dopłat mieszkaniowych korzystało 1600 rodzin. Od 1 stycznia tego roku dopłaty te zniesiono. Na drzwiach biura MOPS wisi kartka informująca o tym, że dopłat do czynszów już nie ma. Ludzie czytają i odchodzą. Ci, którzy są w najtrudniejszej sytuacji mogą starać się o zwykły zasiłek.

Tymczasem czynsze są coraz wyższe, zwłaszcza w nowo oddawanych blokach, gdzie mieszkania obciążone są jeszcze dodatkowo spłatą kredytu. W bloku nr 7 na Osiedlu Wyzwolenia spłata kredytu sięga 10 tys. z jednego metra kwadratowego. Mieszkańcy te-

go bloku płacą ponad milion zł. Ponad dwa miliony złotych płacą mieszkańcy bloków 7, 9 i 10 na Osiedlu Młodych. Zarabiający więcej, więcej płacą, gdyż przepisy mówią o 20% wysokości spłaty kredytu w stosunku do miesięcznych poborów. — Ludzie płacą i płaczą — powiedział pewien przedstawiciel spółdzielni mieszkaniowej

Ale czy rzeczywiście płacą?
Co pewien czas miasto obiega plotka, że mieszkańcy jakiegoś bloku przestali płacić czynsz. W Spółdzielni Mieszkaniowej „Tęcza” rok temu zdecydowano, że na klatkach schodowych wywieszono zostaną nazwiska tych osób, które zalegają z opłatami. Jak się okazało ten prosty sposób poskutkowało. W 1992 roku było ponad 60 lokatorów zalegających przez 11 miesięcy z uregulowaniem należności. W SM „Rozwój” dwóch lokatorów stanowczo odmówiło płacenia czynszu, inni starają się płacić w ratach, chociaż trudno comiesięczną należność rozkładać jeszcze na raty.

Zaległości w spłacie czynszów stanowią dla władz spółdzielni uciążliwy problem, który obok petentów z kolejki po mieszkanie przysparza administracji spółdzielczej najwięcej zgryzot.

A procedura w takim wypadku jest prosta: upomnienie, skierowanie sprawy do sądu, interwencja komornika. Póki co eksmisja jest jeszcze niemożliwa. Ale nawet sama eksmisja nie rozwiąże problemu ludzi, których nie stać na opłacenie mieszkania.

Hipoteczny nieskuteczny

Wprowadzenie w ostatnim roku kredytu hipotecznego miało wyjaśnić sprawę rozliczeń kredytowych oraz polepszyć możliwości budownictwa mieszkaniowego. W praktyce kredyt hipoteczny rozwiązał tylko ten pierwszy problem.

Obecnie jest już jasne, że ciężar kredytowy bierze na siebie bezpośrednio zainteresowany, a nie jak było dotąd za pośrednictwem spółdzielni. Nazwa kredytu bierze się stąd, że bank zabezpiecza spłatę długu na hipotece obiektu, co jest uwzględnione wpisem do księgi wieczystej. Wysokość kredytu nie może przekraczać 36 — krotnej wielkości miesięcznych zarobków danej rodziny. Nie może zarazem przekroczyć 80% kosztów

inwestycji. Miesięczna spłata tego kredytu nie może być mniejsza niż 25% miesięcznych dochodów rodziny.

Mimo tak surowych warunków udzielenie kredytu hipotecznego nie następuje automatycznie. Po złożeniu wniosku bank dokonuje analizy finansowej oceniając m.in. zdolność do zgromadzenia środków własnych na uzupełnienie kredytu hipotecznego do pełnej wysokości kosztów mieszkania lub domu. Bank bada również ewentualne zmiany sytuacji finansowej, mogące warunkować zdolność do spłaty zobowiązań.

Jak można się było spodziewać takie warunki odstręcają potencjalnych kredytobiorców. W turkowskim Banku Państwowym około dwadzieścia osób wyraziło zainteresowanie zaciągnięciem tego kredytu. Jak dotąd bank udzielił pięciu pożyczek na warunkach kredytu hipotecznego dla osób budujących własne domy. Wszyscy zainteresowani tematem stwierdzają, że wprowadzenie tego kredytu nie jest skuteczną formą rozwiązania problemu budownictwa mieszkaniowego.

Trochę nadziei

Trudno w Turku uzyskać odpowiedź na pytanie: czy przybędzie mieszkań w naszym mieście? „Wszystko zależy od decyzji władz państwowych” — podkreślają miejscowi eksperci.

Sledząc uważnie publicystykę mieszkaniową w ogólnopolskich środkach masowego przekazu można odnieść wrażenie, że ministerstwo budownictwa (a zwłaszcza wiceminister Andrzej Bratkowski) poszukuje nowych rozwiązań, które by ruszyły sprawę budownictwa z martwego punktu. Taką próbą znalezienia rozwiązania było wprowadzenie kredytów hipotecznych. W praktyce niczego one nie rozwiązały, a przysporzyły tylko kłopotu bankom spółdzielniom mieszkaniowym, a potencjalnym kredytobiorcom sprawiły niepotrzebny zawód. Obecnie mówi się o tzw. kredytach kontraktowych (dla właścicieli książeczek mieszkaniowych). Podstawowy warunek otrzymania niskoprocentowanego kredytu związany byłby z oszczędzaniem (przez kilka lat) na niskoprocentowanych rachunkach. Planuje się również emisję specjalnych bonów gwarantujących wypłatę premii gwarancyjnych.

Kolejną optymistyczną informacją jest wiadomość o przeznaczeniu przez rząd 1 bln 550 mld zł na uzbrojenie terenów i wykup ziemi pod budownictwo mieszkaniowe. Nadal też państwo będzie dopłacało spółdzielniom mieszkaniowym do ciepłej wody i c.o., wykupywało oraz odsetek od kredytów mieszkaniowych oraz wypłacało premie gwarancyjne tym, którzy otrzymają mieszkania.

Własny domek

W Turku jest około 1260 domków jednorodzinnych. Większość z nich jest postawiona na gruntach miejskich oddanych w tzw. wільczyste użytkowanie (na 99 lat, po którym to okresie musi nastąpić ponowny wykup działki przez użytkownika). Tylko ok. stu właścicieli domków ma zarazem tytuł własności do działki, na której stoi dom. W granicach miasta jest również 265 gospodarstw rolniczych z domami i zabudową.

Dane te należałoby uzupełnić, jeszcze o informację na temat perspektyw budownictwa jednorodzinnego w naszym mieście. Obecnie w budowie jest ok. 640 domów. Według planu przestronnego nie zabraknie mieszkań, budowę następnych domów. Nawet teraz, pod osiedla przewidziane są na północnym i południowym podlasku i południowych części miasta w Turkowieca i w innych częściach miasta.

UCHO TURKU

ORGANONIEZALEŻNOŚCI

dawalo się, że już nic mnie nie zaskoczy, a jednak -tym wyjątkiem stała się Polska Poczta. Ta szacowna instytucja z ogromnymi tradycjami, także zaczęła trudnić się handlem i to nie -o naiwności- znaczków, kopert czy widokówek, które i wcześniej tam sprzedawano, ale artykułami nie zawsze pierwszej potrzeby. Panie przy okazji np. wysyłania życzeń świątecznych kupić mogą gustowne majteczki, rajstopy, koszulę nocną, a jeżeli są w tym „trudnym okresie” poczta o nich nie zapomina oferując podpaski. Poza tym kupić tam można skarpety, książki, papierosy, pościel, Vegetę, gumę do żucia i wiele innych artykułów. Przykrą informacją dla „Ucha Turku” będzie z pewnością fakt, że nie dostrzegłem

Wspomnienia grzywką w sałatce

No i stało się. Ostatnia (?) oficjalna balanga już za nami i co niektórzy liczą już dni do matury. Póki co jednak, przyszli abiturienti wspominają z lubością pewne fakty, a o innych chcieliby zapomnieć...

Jak donoszą utajnieni współpracownicy „Ucha” w tym roku na baletach przedmaturalnych bawiono się do bladego ranka, przepisowe „polonezy” wyszły niezłe, choć ci „kulejący” narzekali, że wszystko przygotowywano na

ostatnią chwilę. Cóż, nie pierwszy to raz... Jeżeli chodzi o „polonezy” mniej przepisowe to owszem były pomimo licznych zakazów. Jakoś nie doszło do nas, żeby ktoś dał się złapać. Wódeczkę pito w kibalkach oraz pod stołami. Skutki tego były różne: tradycje musiało stać się zadość, więc dla pewnych osobników impreza skończyła się wcześniej... Najbardziej dziwiły się oficjalne władze uczelni: jak to, upili się bezalkoholowym szampanem? (a czemu nie? - przyp. „U”).

Do tańca przygrywały kapela. Przygrywały różniacicie, nie

wszystkim się podobało (no bo pewno, gdzie takie muzykanty zagrają Guns n' Roses albo Slayer?), w sumie jednak tańczyła większość, co znaczy, że nie było aż tak źle.

Następna sprawa to stroje. W tym roku były jakby mniej wyszukane, na sali dominowała biel, czerni i granat. U niewiast brakowało krótkich kiecok, przez co wrażenia estetyczne były blejsze, u chłopaków natomiast królował kontrast ciemnych gajerów i białych skarpetek... Kwestię belfrów na studniówce przemilczymy - oni żyli tam własnym życiem...

No, a potem był sen i krótkie poprawiny. Szkoda, że następnego dnia trzeba było iść do budy, niektórzy narzekali, że weekend skończył się zbyt szybko. Ale nie ma sprawy - następny już za pięć dni. Narazicho!

Zdaniem malkontenta

Nasz handlowy folklor

Najlepiej rozwijającą się gałęzią gospodarki w naszym rejonie jest handel. Turek jest krajowym potentatem w ilości sklepów w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a i inne miejscowości nie pozostają w tyle (np. w Dobrej jeden sklep przypada na czterdziestu mieszkańców).

Największą ciekawostką naszego handlu są sklepy wielobranżowe, które urastają do rangi swoistego folkloru. Owszem i w świecie są takie sklepy, ale nazywają się supermarketami, zajmują powierzchnię nawet do kilku hektarów. Tymczasem u nas na kilkunastu metrach kwadratowych możemy okupić rodzinę i wypić piwo zagryzając batonem czekoladowym.

Początkowo było to dla mnie szokujące, ale z czasem przyzwyczaiłem się do tego tak, jak do targowisk i „handlowców” zza wschodniej granicy. Wy-

w tej bogatej ofercie prezerwatyw, ale być może mój felieton spowoduje rozszerzenie gamy oferowanych towarów i o ten wyrób.

Pomimo że w okienkach rozkłada się przekrój dobrobytu naszej ubogiej ojczyzny, mnie marzy się ta stara najzwyklejsza poczta, na której mniej czy bardziej uprzejmie panie załatwiają wyłączenie sprawy, do których pocztę powołano. Rodzi się w mojej niedużej głowie (rozmiar 55) pytanie, kto wpadł na tak świetny pomysł koligacenia Urzędu Pocztowego ze sklepem wielobranżowym, czy ta myśl powstała w rejonie, województwie, a może — nie daj Boże — zrodziła się w jakiejś ministerialnej głowie? Być może kiedyś się dowiem, ale bez względu na szczebel osobie tej należy się order „śmiechu od ucha do ucha” i umieszczenie jego szlachetnego (niewątpliwie) nazwiska w Księdze Rekordów Guinnessa. (art)

Potwór z Jeziorska kocha kłusowników

Kolejny raz dotarły do nas niepokojące wieści z nad zbiornika Jeziorsko. Policja schwytała tam grupę kłusowników.

Nie byłoby w tym nic nadzwyczajnego, gdyby nie fakt, że do stojącego nie opodal zapory radiowozu przybiegło sześciu wystraszonych mężczyzn błagając, aby ich natychmiast aresztować. W toku przeprowadzonego śledztwa ustalono, że mężczyźni ci, mieszkańcy Turku, przybyli nad zbiornik dwoma samochodami. Nastroje poprawili wysokoprocentowym trunkiem. Tuż po zmroku, kiedy przygotowywali sprzęt kłusowniczy, z wody wynurzył się „potwór” i ruszył w ich kierunku. Bez zastanowienia rzucili się do ucieczki i pozostawiając wszystko bezpiecznie z samochodami. Kiedy policjanci dotarli na miejsce zdarzenia „potwora” już nie było. Final sprawy będzie miał miejsce w kolegium ds. wyłowienia, dokąd skierowano wiosłosek przeciwko niefortun-

nym kłusownikom.

O wyjaśnienie zdarzeń, które miały miejsce nad zbiornikiem poprosiłem wykładowcę z Uniwersytetu Łódzkiego, członka zwyczajnego Polskiej Akademii Nauk, profesora Zygmunta Rybko.

— Wiem, że Pan profesor od dawna interesuje się Jeziorskiem, czy mógłby Pan skomentować sensacyjne odkrycie ekspedycji japońskiej?

— Czytałem o tym w *Ichthyologic World Serwis*. Doktor Seymour, który prowadził badania na Jeziorsku to zwykły łowca sensacji, Deniken ichtiologii, który znajdzie się zawsze tam, gdzie dzieje się coś niezrozumiałego. Teorie wysuwane przez Seymoura są tyle sensacyjne, co nieprawdopodobne.

— Czy nasi naukowcy próbowali wyjaśnić te dziwne zjawiska?

— Tak i to od czasu kiedy otrzymaliśmy pierwsze sygnały o tym dziwnym zwierzęciu. W drodze zmuszonych badań prowadzonych przez biologów, paleozoologów, che-

mików, doszliśmy do wniosku, że mamy do czynienia z mutantem traszki. Normalnie płazy te osiągają długość ciała do 18 cm, w tym przypadku nastąpiły zmiany genetyczne, które spowodowały tak znaczny wzrost tego zwierzęcia.

— Jak do tego doszło?

— Podejrzewamy, że zmiany w układzie nukleotydów mogły spowodować ścieki z Sieradzkiego Polmosu, których skład chemiczny był w pewnych okresach bardzo podejrzany.

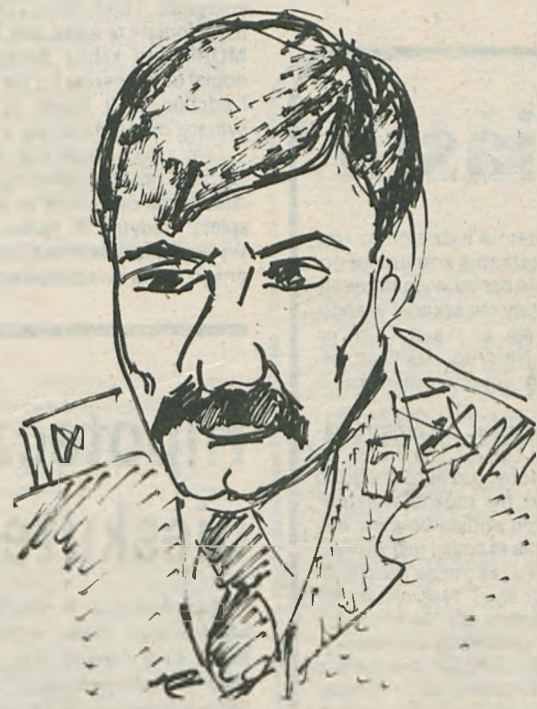
— Czy traszki tych rozmiarów mogą być niebezpieczne dla ludzi?

— Dotychczas kończyło się na strachu, ale w takich wypadkach niczego nie można z góry zakładać.

Kierując się śladem wskazanym przez prof. Rybko, udałem się do Polmosu. Rzecznik prasowy pani mgr Irena Nalewska wykluczyła jakąkolwiek możliwość ujemnego działania polmosowskich ścieków na układ genetyczny zwierząt. Przyszła jednak, że były pewne wątpliwości co do jakości ścieków kiedy przerabiano alkohol skonfiskowany turystom zza wschodniej granicy. Mimo usilnych starań nie udało mi się jednoznacznie wyjaśnić co wywołuje popłoch wśród osób goszczących nad zbiornikiem. Może w przyszłorocznym sezonie badawczym dowiemy się czegoś więcej.

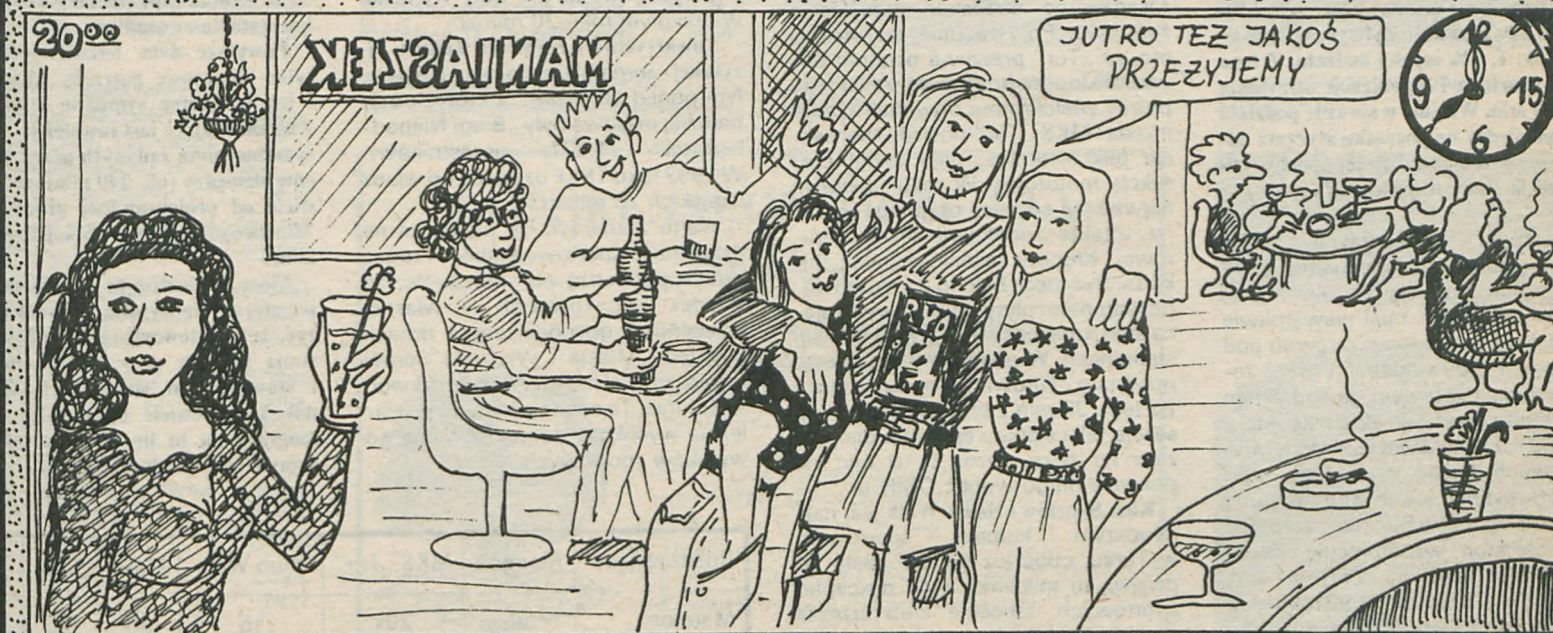
ART

O nich się mówi

Roman Borycki - komendant policji w Turku - Nasza policja stoi na straży bezpieczeństwa, spokoju i wolnego handlu tylko dla Polaków

JEDEN DZIEŃ Z ŻYCIA UCZNIĄ

ECHO SPORTOWE

Sport to moje życie

— rozmowa z Tomkiem Gatką

— Tomku, o twoich sportowych sukcesach już informowaliśmy. Dzisiaj chcielibyśmy porozmawiać o tobie prywatnie. Co może powiedzieć o sobie wicemistrz?

— To trudne pytanie... Sport, skok w dal to moje życie i większość spraw jest temu przyporządkowana. Nie znaczy to, że zajmuję się tylko sportem. Myślę jednak, że o sobie powinni mówić ludzie, którzy w swoim życiu już coś zrobili, natomiast ja mam jeszcze wiele do zrobienia. Proponuję więc zostawić to na później.

— Kiedy zaczęła się twoja przygoda ze sportem?

— Już od najmłodszych lat, z tym, że wtedy to była raczej zabawa w sport. Później, już poważniej, zacząłem grać w piłkę nożną w „Turze”. Lekkoatletyką zacząłem zajmować się dopiero po przyjeździe do liceum. Idąc do ogólniaka wiedziałem już, że będę uprawiał skok w dal, w piłce nożnej nie miałem przyszłości.

— Czy już na wstępie czynnego uprawiania sportu zakładałeś sukcesy?

— Z tego co do tej pory osiągnąłem jestem bardzo zadowolony, ale muszę przyznać, że nie przypuszczałem, że dobre wyniki przyjdą w tak szybkim tempie. To co robię staram się robić co najmniej dobrze i wiedziałem, że efekty kiedyś muszą przyjść, włożyłem w to dużo wysiłku.

— Ile czasu poświęcasz na treningi?

— Trenuję pięć, sześć razy w tygodniu. Trudno mi jednak mówić o czasie, bo nie chodzi tylko o suchy trening, żeby przyjść, odbębnić i iść do domu. Każdy trening wymaga skupienia się na tym co się robi, a przy tym musi być chwila rozluźnienia, uśmiechu. Treningi są bardzo zajmujące i muszę przyznać, że czasami trudno mi pogodzić je z nauką.

— No właśnie. Jak ci się udaje pogodzić naukę ze sportem?

— Jak już powiedziałem to co robię muszę robić dobrze, skupić się. Nie mogę sobie pozwolić na marnowanie czasu. Muszę sobie tak ułożyć plan dnia, żeby zdążyć wszystko zrobić.

— To inaczej: czy nauczyciele poma-

gają ci wiedząc, że masz prócz nauki inne zajęcia?

Szczerze mówiąc: nie. Owszem jest grupa nauczycieli, która się interesuje sportem, jednak to, że trenuję nie ma żadnego wpływu na moje oceny czy inne traktowanie.

Liczne starty dały ci możliwość poznania wielu sportowców. Powiedz kogo poznałeś?

— W tym sezonie skakałem między innymi z Romkiem Golanowskim, który jak wiadomo był na Olimpiadzie w Barcelonie, poznałem także Urszulę Włodarczyk, z którą jechałem taksówką na mityng i wiele innych osób mających dużo do powiedzenia w światku sportowym.

Rozmawiamy w trakcie przygotowań do studniówki, jesteś w klasie maturalnej. Powiedz co dalej, co planujesz zrobić?

— Najpierw trzeba zdać maturę - to nie podlega dyskusji. Jako, że jestem członkiem kadry Polski, na ten rok przynajmniej mam wiele planów wyjazdów. Zaczyna się od obozów, które mają nas przygotować do Mistrzostw Europy w San Sebastian. Zaraz po maturze jadę na mityng do Budapesztu, chciałbym kiedyś zostać mistrzem Polski. Myślę, że starty na hali, a w szczególności Mistrzostwa Polski coś pokażą. Do San Sebastian chcę nie tylko jechać, ale także poskakać w finale

(jednak na razie są to tylko marzenia, a jak będzie w przyszłości pokaże czas).

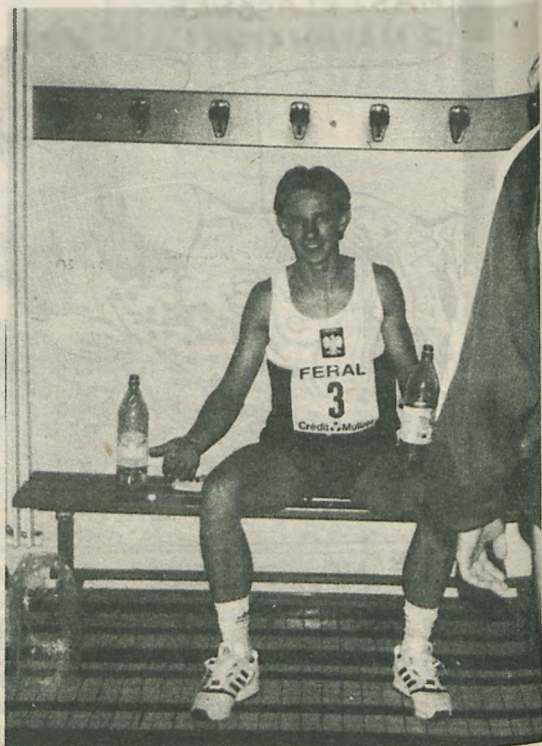
— A plany zawodowe?

— Wszystko wiąże się ze sportem. Myślę, że bardzo ważne dla mnie jako sportowca jest znalezienie dobrego klubu, w którym mógłbym się rozwijać. Na razie jeszcze nie podjąłem decyzji, ciągle się zastanawiam, choć muszę przyznać, że myślę o „Słasku” Wrocław.

— A zatem powodzenia!

— Dziękuję.

Rozmawiał: Dominik Szczap

Tomek po starcie (meczu lekkoatletycznym Polska-Niemcy-Francja)

Jak podziela pieniądze?

W roku 1993 miasto przeznaczy blisko 900 mln zł na kulturę fizyczną. Stano- wi to ok. 1, 7% całości budżetu. Z tego kluby sportowe i organizacje otrzymują ok. 180 mln. Właśnie w sprawie podziału tych pieniędzy na początku stycznia odbyło się spotkanie działaczy sportowych z komisją Rady Miejskiej d/s sportu.

Sportowcy przedstawili swoje osiągnięcia, zamierzenia na rok 1993 oraz ogólną sytuację klubów.

Klub „Maraton” miał niewątpliwie największe osiągnięcia, zarówno pod względem indywidualnym, jak i zespołowym. Czołowym zawodnikiem „Maratonu” jest Tomek Gątko, który w 1992 roku na Młodzieżowych Mistrzostwach Polski w sierpniu tego roku zdobył III miejsce. Klub osiągnął też niezłe wyniki w punktacji zespołowej. „Maraton” współpracuje z dwiema szkołami średnimi (ZSR w Kaczkach i LO w Turku). W 1992 roku klub otrzymał od miasta 40 mln zł.

Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w roku ubiegłym startował w III lidze, w makroregionie łódzkim awansował do grupy A. MOS osiągnął również

sukcesy w zawodach wojewódzkich. Prowadzi także własną działalność gospodarczą — spółdzielnię uczniowską w SP nr 3. W ubiegłym roku MOS otrzymał z Urzędu Miasta 20 mln zł.

Miejski Klub Sportowy „Tur” — jest najstarszym klubem sportowym w Turku, choć nazwa może być myląca, gdyż klub ten nie podlega Urzędowi Miasta i funkcjonuje na tej samej zasadzie co pozostałe organizacje sportowe. Powszechnie też wiadomo, że „Tur” przeżywa ostatnio poważne kłopoty finansowe, za co jego prezes wielokrotnie obwiniał władze miasta. MKS „Tur” posiada trzy sekcje: piłki siatkowej, piłki nożnej oraz sekcję motorową. W roku ubiegłym największe sukcesy osiągnęli siatkarze, a także członkowie sekcji motorowej. Kłopoty mieli natomiast piłkarze. Być może było to spowodowane remontem płyty boiska i wynikającą stąd koniecznością gry na obcych stadionach. W ubiegłym roku miasto przyznało „Turowi” 50 mln zł dotacji (z tego 35 mln z przeznaczeniem na sekcję piłki siatkowej, 5 mln dla prezesa na piłkę nożną i 10 mln na pokrycie długu wobec OSiR-u)

Klub Sportów i Sztuk Walk jest najmłodszym klubem sportowym w Turku, choć już od dwunastu lat działają tu miłośnicy tych dyscyplin sportowych. Obecnie klub zrzesza ponad stu członków i prowadzi sekcję gimnastyki korekcyjnej oraz dwie sekcje sportowe. W ubiegłym roku klub utrzymywał się ze składek członkowskich.

Szkolny Związek Sportowy - zorganizował kilkanaście imprez na szczeblu rejonowym. Zawodnicy SZS uczestniczyli też w zawodach wojewódzkich i okręgowych. W ramach takich właśnie rozgrywek drużyna Szkoły Podstawowej nr 1 z Turku zajęła V miejsce w makroregionie. Łącznie w zawodach organizowanych przez SZS brało udział 1.539. osób. Dotacja z Urzędu Miasta dla SZS wynosiła w ubiegłym roku 20 mln zł.

Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej - zorganizowało w roku ubiegłym ponad 20 imprez, z których najbardziej masową były „Biegi Niepodległości” (1.271. uczestników). W 1992 roku TKKF uzyskało od władz miejskich 25 mln zł

Warto zaznaczyć, że pieniądze na działalność sportową klubów i organizacji pochodzą od sponsorów, ze składek członkowskich, z własnej działalności gospodarczej, z dotacji z Urzędu Miasta i Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Wojewódzkiego w Koninie. Ta ostatnia instytucja uzależnia wysokość dofinansowania od wyników sportowych

Na wspomnianym spotkaniu działaczy sportowych z radnymi przewodnicząca Komisji d/s sportu zasugerowała sportowcom przedstawienie własnych propozycji rozdysponowania ogólnej kwoty 180 mln. A oto jak by wyglądał taki podział.

Sumy podano w milionach złotych:
x — z przeznaczeniem tylko na sekcję piłki siatkowej klubu ,

xx — oraz zapewnienie nieodpłatnego korzystania ze stadionu.

Powyższe dane odzwierciedlają nie tylko finansowe potrzeby klubów, ale i ich wzajemne sympatie i antypatie. Zastanawiające jest również to, że maksymalna suma żądanych przez sportowców pieniędzy (ok. 240 mln) nie odbiega wiele od projektowanej przez Zarząd Miasta ogólnej kwoty dotacji (ponad 190 mln).

Może nie będzie to stwierdzenie zbyt popularne, ale wypada nieśmiało zauważyć, że sportowcy prawdopodobnie dostaną tyle, ile chcą. Wśród instytucji i stowarzyszeń stukających do kasy miejskiej niewiele będzie takich, które mogłyby na to liczyć. A przecież nie samym sportem ludzie żyją ...

Andrzej Piasecki

Rozdzielający	Maraton	MKS „Tur”	Klub Walk	MOS	SZS	TKKF
Maraton	50	20x	15	30	25	30
MKS „Tur”	15	80xx	10	30	25	10
Klub Walk	20	80	25	20	20	5
MOS	40	60	5	35	25	5
SZS	40	60	5	35	25	5

Ośrodek Sportu i Rekreacji

- 27 stycznia godz. 11.00 turniej tenisa stołowego dla szkół średnich (OSiR).
  - 28 stycznia godz. 10.00 turniej badmintonu (SP 3).
  - 29 stycznia godz. 9.00-12.00 gry i zabawy na lodzie, godz. 12.00 wyjazd na basen.
  - 1 lutego godz. 10.00 turniej piłki siatkowej (SP 3).
  - 2 lutego godz. 9.00-12.00 gry i zabawy na lodzie i wyjazd na basen.
  - 3 lutego godz. 10.00 turniej piłki nożnej dla drużyn 4-osobowych (SP 3).
  - 4 lutego godz. 11.00 turniej tenisa stołowego dla szkół podstawowych (OSiR).
  - 5 lutego godz. 9.00-12.00 gry i zabawy na lodzie i wyjazd na basen.
- Planowany jest także bezpłatny wyjazd na basen do Konina dla dzieci najuboższych. Zarząd OSiR poszukuje sponsorów nagród dla zwycięzców w/w turniejów.

Tuliszków

- Środa - 27 stycznia i 3 lutego - godz. 13.00 - 15.00 „Mikrofon dla wszystkich” otwarte zajęcia z dziecięcym zespołem wokalnym.
- godz. 15.00 - 18.00 „Przygoda plastyczna” - tuliszkowskie ZOO.
- godz. 17.00 - 19.00 zajęcia świetlicowe.
- Czwartek - 28 stycznia i 4 lutego - godz. 16.00 - 18.00 pokaz działalności M-GOK zarejestrowany na kasetach video/przeglądy, zajęcia z dziećmi, udział w imprezach/
- godz. 18.00 - 22.00 dyskoteka dla młodzieży szkolnej.
- Piątek - 29 stycznia i 5 lutego - godz. 13.00 - 15.00 zabawy teatralne dla dzieci.

- godz. 15.00 - 17.00 bajki video i filmy video dla dzieci.
- godz. 17.00 - 19.00 rozgrywki warcabowo-szachowe.
- Sobota - 30 stycznia i 6 lutego - godz. 12.00 - 15.00 montaż materiałów do gazetki „Jak spędzamy wolny czas zimą”.
- godz. 15.00 - 17.00 aerobik.
- Niedziela - 31 stycznia.

Ferie

- godz. 16.00 - program artystyczny w wykonaniu własnych zespołów z okazji rocznicy powstania styczniowego.
- godz. 18.00 - 21.00 bal przebierańców

KWB „Adamów”

- Środa - 27 stycznia: 9.00 - wyjazd na basen do Konina /sprzed klubu „Barbórka”, rozgrywki tenisa stołowego, zajęcia ogólnorozwojowe, godz. 11.00 turniej gier i zabaw dla dzieci, godz. 16.00 dyskoteka dla szkół ponadpodstawowych /klub „Barbórka”/.
- Czwartek - 28 stycznia: 9.00 - wyjazd na basen do Konina, godz. 10.30 wyjazd do lasu /sprzed klubu „Barbórka”, godz. 16.30 - bal dla najmłodszych /klub „Barbórka”/.
- Piątek - 29 stycznia: 9.00 - wyjazd na basen, rozgrywki tenisa stołowego, zajęcia ogólnorozwojowe, godz. 11.00 - bajki i filmy video, godz. 16.00 - dyskoteka dla szkół podstawowych /klub „Barbórka”/.
- Sobota, niedziela - 30-31 stycznia: 9.00 - wyjazd na basen do Konina.
- Poniedziałek - 1 lutego: 9.00 - wyjazd na basen, rozgrywki tenisa stołowego, zajęcia ogólnorozwojowe, godz. 11.00 bajki i filmy video, dyskoteka.

- Wtorek - 2 lutego 9.00 - wyjazd na basen, rozgrywki tenisa stołowego, godz. 11.00 - turniej gier i zabaw dla dzieci
- Środa - 3 lutego 9.00 - wyjazd na basen, rozgrywki tenisa stołowego, zajęcia ogólnorozwojowe, godz. 11.00 - bajki i filmy video, godz. 16.00 - dyskoteka
- Czwartek - 4 lutego: 9.00 - wyjazd na basen, godz. 11.00 wyjazd do lasu, godz. 16.30 - bal dla najmłodszych
- Piątek - 5 lutego: 9.00 - wyjazd na basen, rozgrywki tenisa stołowego, zajęcia ogólnorozwojowe, godz. 16.00 - dyskoteka.

W okresie ferii część szkół zorganizowała półkolonie.

Są to szkoły: SP w Dobrej, SP 2 w Turku, SP w Tuliszkowie, SP w Świniach Warczych, SP w Piaskach. Będą bale karnawałowe, przebierańców oraz zajęcia sportowe.

Dom Kultury w Dobrej, prócz zajęć stałych, organizuje wyjazd na „Holiday on ice”, czyli rewię na lodzie (30 stycznia 1993 r.)

Zaprosili nas:

- Oddział Miejski Stowarzyszenia PAX na uroczystość dzielenia się opłatkiem.
- Wychowankowie Państwowego Domu Dziecka na choinkę noworoczną.
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Turku na koncert kolęd.
- Uczniowie Szkoły Podstawowej w Piętnie na choinkę noworoczną.

Dziękujemy!

VIDEO

Wypożyczalnia KLAPS I i II
Mickiewicza 1, Dworzec PKS

- 1 „Universal Solider” - sensac. - s.f., wyst. Jean Claude Van Damme, Dolph Lundgren (członkowie prototypowego oddziału wojskowego - bezwzględne Cyborgi - wymykające się spod kontroli swych twórców).
- 2 „Skrącość” - sensac., wyst. Farrah Fawcett, James Russo (między ofiarą gwałtu a gwałcicielem - mordercą nawiązuje się intrygująca gra...)
- 3 „Oblicze wroga” - sensac., wyst. Rosana Desoto, George Dicenzo (ostateczna walka umysłów, zemsty i sprawiedliwości).
- 4 „Ognisty jastrząb” - sensac., wyst. Batt Salinger, T.C. Carson, Martin Kore (akcja toczy się w głębi wietnamskiej dżungli, gdzie leży wrak helikoptera, a przyczyną katastrofy był sabotaż...)
- 5 „Krótkie śpięcie” - przyg. - s.f., wyst. Steve Guttenberg, Ally Sheedy (nr 5 ożyli! To uszkodzenie czy prawdziwy cud!).
- 6 „Towarzyska bestia” - kom., wyst. Matthew Causey, Robin Haralan (jest oryginalny, niesamowity, niewiarygodny).
- 7 „Samson i Deklan” - przyg., wyst. Antony Hamilton, Belinda Baner (uwiedzenie, zdrada, zemsta, opowieść o kobiecie i mężczyźnie).
- 8 „Morderca Rosemary” - horror, wyk. Vicky Dawson, Christopher Goutman (na balu maturalnym Rosemary i jej chłopak oddalają się i zostają zamordowani przez tajemniczego umundurowanego przybysza widami).
- 9 „Boat” - wojenny, wyst. Jürgen Prochnor, Klaus Venneman (dramat wojenny ukazujący zachowanie ludzi będących pod ciągłym zagrożeniem życia).

Przedsiębiorstwo Wielobranzowe „TUR-GOR” Spółka z o.o.
ul. Kolska Szosa 40, 62-700 Turek
tel. 40-53

Zatrudnimy w systemie dwuzmianowym
wykwalifikowane szwaczki (ilość miejsc ograniczona)

Informacja - dział kadr
- szycie koszul flanelowych

OGŁOSZENIA DROBNE

- Sprzedam poloneza 1991 r., przebieg lic. 14 tys. Wiadomość: Piętno 73. 6422
- Sprzedam punkt handlowy na terenie Dworca PKS, tel. 14-70 Turek. 6423
- FORDIM - kupno, sprzedaż, dzierżawa, wynajem nieruchomości i lokali. Turek Kosciuszki 1, tel. 45-83. 17/E/93.
- Kożuchy, futra, czyszczenie, farbowanie, odnawianie odzieży skórzanej. Pieczątki - wyrób. Turek, ul. Milewskiego 10 (GS„SCH”). 6793
- Gabinet kosmetyczny poleca: Digo-Pressur, Aromaterapie, Peeling, Minilift, Thermolift.
Dom Usług, Turek, ul. Kaliska, tel. 42-85. 6426
- Montaż anten satelitarnych. Serwis: Jan Bogdański, Turek tel. 27-57, 4/E/93.
- Regaly 80 cm szerokie, 2.40 wysokość. Lamy po 80 cm stojące. Cena do uzgodnienia. Dobra, tel.270 21/E/93.
- Zamienię własnościowe M-4 na dom jednorodzinny, tel 57-13 w godz. 20.00-13.00. 24/E/93.
- Sprzedam budynek gospodarczy nie dokończony z działką, izotermę, tarpana, kamaza z przyczepą. Turek — tel.41-56. 23/E/93.
- Sprzedam audi 80, 1984 r., tel. 21-24. 6427
- Sprzedam mieszkanie własnościowe przy ul. Kąpczowskiego 22/7. Wiadomość: Malanów, tel. 132 6436
- Sprzedam skodę 105 L, 1987 r., tel. 25-41. 6428.
- Tanio sprzedam działkę owocowo-warzywną, tel. 14-91, 6429.
- Sprzedam fiata 125 p, r.p. 1981. Wiadomość; tel. 33-82 po15.00. 6430.
- Lombard - natychmiastowe pożyczki pieniężne pod zastaw. Turek, Pl. Wojska Polskiego 11 (w podwórku). 6434.
- Poszukuję opiekunki do dzieci. Wiadomość: Szeroka 12 (1 piętro). 6434.

Nagrody zdobyli:

w krzyżówce świątecznej — Konrad Smolarek

w krzyżówce noworocznej — Aneta Szczepaniak

KOLSKI SALON MEBLOWY
„HEBAN”

informuje o otwarciu nowego sklepu w KONINIE przy ulicy Spółdzielców 8 (teren Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej tel. 42 26 22, czynnego od 9.00 do 17.00)

Zapraszamy ponadto do naszych już istniejących sklepów w Kole przy ulicy Szkolnej 2 tel. 203 11 w Turku przy ulicy Kolskiej 1b w Kutnie przy ulicy Przemysłowej 2 w Kłodawie przy Placu Wolności 1

czynnych od 9.00 do 17.00 w soboty od 10.00 do 12.00

Anteny satelitarne,
sprzedaż ratalna
lub gotówkowa
tel. 16-95, Turek

Ogłoszenia
„Echo Turku”
„Przegląd Koniński”
„Gazeta Kolska”
„Gazeta Poznańska”
„Ziemia Kaliska”
„Wiadomości Dnia”
Biuro Ogłoszeń,
ul. Uniejowska 6,
tel. 47-49.

ZNOWU W POLSCE
Bioenergoterapeuta
DYMITR BARTOSZ
 Leczenie niekonwencjonalne
 Turek, ul. 3 Maja 2-9.00-12.00
 Kowale Pańskie 53 — 15.00-19.00

BILETY LOTNICZE
TURYSTYKA ZAGRANICZNA
 Rezerwacja i sprzedaż
 HOTEL „Konin”, Aleje 1 Maja 13,
 pok. 204, tel 42-56-45

Zakład Stolarski
DREWTUR
 Słodków 61, tel. 12-50 Turek
 wykonuje stolarkę budowlaną nie-
 typową - łuki, obiekty drewniane
 - sklepy, bary, perpole. Wystroje
 wnętrz, regały, bufety.
 20/E/93

Uwaga betoniarnie!
 Posiadam linię do produkcji
 kostki brukowej i innych ele-
 mentów budowlanych. Wejść
 w spółkę lub inne propozycje.
 Kalisz, tel. 126-32.

Sprzedam
 samochody Star F-285 t
 Steyr 18 t
 - łącznie z zatrudnieniem.
 Turek, tel. 25-60. 22/E/93.

Sprzedam
działkę 22,5 arów,
budynek mieszkalny
i gospodarczy.
Chopina 32. 64/30

Spółdzielnia Kółek Rolniczych
w Turku (w likwidacji)
ogłasza przetarg nieograniczony na dzień 29.01.1993
r. o godz. 10.00 w lokalu SKR Turek, ul. Kaliska 96:
 - ciągniki rolnicze C-360, C-385, C-902, C-1002, szt.15
 - kombajny zbożowe „Bizon” ZO 56, szt. 4
 - przyczepy rolnicze samowyladowcze D47A, szt. 16
 - prasy wysokiego stopnia zgniotu Z224, szt. 2
 - kopaczki elewatorowe KEP2, szt. 2
 - młocarnia MSC7B, szt. 2
 - prasa stacyjna PS2A, szt. 2
 - oraz pozostały sprzęt uprawowy.
 Sprzęt można oglądać w przeddzień przetargu w godz. od 8.00 do 14.00.
 Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić do kasy
 Spółdzielni Kółek Rolniczych w Turku w dniu przetargu do godz. 9.30.
 Spółdzielnia nie bierze odpowiedzialności za ukryte wady i nie uzupełnia
 braków.
Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Machaj Alojzy
 ul. Szeroka 4
dziękuje
 sierżantowi Szelągowskiemu za pomoc w ujęciu
 sprawcy chuligańskiego
 wybryku.
 6425

Obwieszczenie
 W związku z likwidacją
 Spółdzielni Kółek Rolniczych w Turku prosi się
 osoby fizyczne posiadające udziały w SKR
 o zgłoszenie się w dniach
 od 1.02.1993 r. w celu
 pobrania należnych
 udziałów.

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
POMSTAŁ spółka zo.o.
 w Turku, ul. Kaliska 90 (dawny POM), tel. 20-67
oferuje:
 - wykonywanie usług na rzecz rolnictwa
 - diagnostykę pojazdową
 - badania techniczne pojazdów
 - budowa sieci wodociągowych, kanalizacyjnych i gazowych
 - prasa krawędziowa, nożyce gilotynowe do blachy
 - różnorodna prod. metalowa

INFORMATOR

ważniejsze telefony
 Pogotowie Ratunkowe 999
 Straz Pozarna — 998
 Policja — 997
 Pogotowie Energetyczne — 44-29
 lub 42 20 i 42-21 — czynne całą dobę
 Informacja telefoniczna — 913
 — Informacja autobusowa — 52-70
 — Zamawianie rozmów międzymiastowych 900
 Młodzieżowy Telefon Zaufania 50-73 (czynny: poniedziałek 16.00-18.00, czwartek 17.00 — 19.00)
 — Redakcja „Echo Turku” — 53-41 (czynna: poniedziałek — piątek 8.00-15.00, sobota 10.00 — 14.00)
 — Biuro Ogłoszeń — 47-49 (czynne całą dobę)

Sklepy dyżurne
 — Spożywczo-monopolowy Plac Wojska Polskiego 4, czynny całą dobę
 — Spożywczo-monopolowy „Bombonierka” Plac Wojska Polskiego 14, czynny 6.00 — 24.00

Apteki
 — ul. Piłsudskiego 1, tel. 59-56, czynna 8.00 — 20.00, sobota 9.00 — 14.00
 — ul. Armii Krajowej 11, tel. 44-54, czynna 8.00 — 19.00, sobota 8.00 — 19.00
 — ul. Kaliska 18, tel. 46-37, czynna 8.00 — 15.00, sobota 8.00 — 14.00
 — ul. Składkowskiego, 21 tel. 50-22, czynna 9.00 — 18.00, sobota 9.00 — 15.00
 — Plac Wojska Polskiego 14, tel. 51-31 czynna 9.00 — 17.00, sobota 9.00 — 14.00

Miejska Biblioteka Publiczna
 — Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Piłsudskiego 1, tel. 51-34 (czynna: poniedziałek, wtorek, środa, piątek 9.00-19.00, sobota 9.00-13.00, czwartek nieczynna)
 — Czytelnia dla dorosłych i dzieci, ul. Piłsudskiego 1, tel. 51-34 (czynna: poniedziałek — piątek 12.00-19.00, sobota nieczynna)
 — Filia dla dzieci, ul. Piłsudskiego 1, tel. 51-34 (czynna: poniedziałek, środa, piątek 11.00-18.00, wtorek 9.00-15.00, sobota prac 9.00-13.00, czwartek - nieczynna)
 — Filia nr 2, ul. Spółdzielców 4 / SM „Tęcza” Klub, tel. 51-46 (czynna: poniedziałek, środa, piątek 12.00-19.00, wtorek 9.00-15.00, sobota pierwsza w miesiącu 9.00-13.00, czwartek - nieczynna)
 — Filia nr 3 ZOZ, ul. Poduchowne 1, tel. 54-50, wew. 265 (czynna codziennie oprócz sobót w godz. 9.00-15.00)
 — Filia nr 4 — wypożyczalnia dla dorosłych i młodzieży, Osiedle Wyzwolenia 2 kl. „J” (czynna: poniedziałek, środa, piątek 12.00-19.00, wtorek 9.00-15.00, sobota pierwsza w miesiącu 9.00-13.00, czwartek - nieczynna)
 — Oddział dla dzieci, Osiedle Wyzwolenia 3 kl. „K” (czynny: poniedziałek, środa, piątek 12.00-19.00, wtorek 9.00-15.00; sobota prac 9.00-13.00, czwartek - nieczynna)

Biblioteka Pedagogiczna, ul. Browarna 11 (czynna codziennie, oprócz środy w godz. 10.00-17.00, w soboty prac 8.00-13.00)

Ośrodki kultury proponują:
Dom Kultury Władysławów
 Zajęcia stałe:
 — wtorek godz. 14.00 - próba zespołu „Srebrny włos”, godz. 15.00 - próba teatru laikowego „Skoczki”, godz. 17.00 - zajęcia fotograficznego
 — czwartek: godz. 15.00 - klub instrumentalnego, godz. 18.30 zesp. „Inter-val”
 — sobota: godz. 8.00 - ognisko, 18.00 - próba zesp. „Reces”
 — niedziela: godz. 18.00 - popołudnie dla młodzieży

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Liszkowie
 Zajęcia stałe:
 — wtorek: godz. 14.00 - próba dziecięcego, godz. 15.00 - nauka instr. klawiszowych
 — środa: godz. 16.00 - próba wokalnego dziecięcego
 — czwartek: godz. 13.00 - próba podwórkowej, godz. 15.00 - nauka na instr. klawiszowych, godz. 18.00 - próba kabaretu „B”
 — piątek: godz. 15.00 - teatr dziecięcy, godz. 19.00 - próba zesp. poezji
 — sobota: godz. 11.00 - zesp. mentalno-wokalny, godz. 14.00 - zesp. poezji śpiewanej, godz. 15.00 - próba zesp. poezji

Miejsko-Gminny Ośrodek w Uniejowie
 Zajęcia stałe:
 — poniedziałek: godz. 16.15 - gielski dla zaawansowanych
 — wtorek: godz. 13.00 - nauka instrumentach, godz. 14.00 - koło taneczne, 15.00 - j. angielski dla początkujących kl. I-IV, godz. 16.15 - j. angielski dla początkujących kl. VI-VIII
 — środa: godz. 15.00 - koło taneczne, godz. 15.30 - Koło Sprawnych, godz. 16.15 - j. angielski dla zaawansowanych
 — czwartek: godz. 13.30 - koło taneczne, godz. 15.00 - j. angielski kl. I-IV, godz. 15.30 - koło taneczne, godz. 16.15 - j. angielski kl. VI-VIII
 — Klub Seniora (próba zespołu „Wilamowiaczy” w Wilamowie
 — piątek: godz. 13.00 - nauka gry instrumentach, godz. 18.00 - próba zespołu młodzieżowego „MBG”
 — sobota: godz. 9.00 - j. niemiecki dla początkujących, godz. 10.40 - j. niemiecki dla zaawansowanych
 — niedziela: godz. 15.00 - salon stołowych, salon gier telewizyjnych, my video

Miejsko-Gminny Ośrodek w Świnicach Warckich
 Zajęcia stałe:
 — poniedziałek: godz. 16.00 - zesp. taneczny w Zakładzie Wytwórczym w Stemplewie, godz. 18.00 - próba kapeli ludowej
 — wtorek: godz. 18.00 — 22.00 - wiarnia czynna codziennie
 — środa: godz. 12.00 - nauka gry gitarze, fortepianie i akordeonie, 18.00 - próba chóru, godz. 18.30 - próba orkiestry dętej w Piaskach
 — czwartek: godz. 13.30 - nauka gry na kółka plastycznego, godz. 16.00 dla kierowców — piątek: godz. 16.00 - próba orkiestry dętej i kapeli dziecięcej w Stemplewie, godz. 18.00 — projekcja filmów video
 — sobota: godz. 9.00-13.00 - nauka gry na kółka fotograficznego, 9.00-13.00 - próba zespołu młodzieżowego, 18.00-22.00 - projekcja filmów video

ŚRODA 27 I

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 „Czarna róża” — film fab. prod. fr. (powt. z wtorku)
- 11.25 „Pulsujący punkt” — film dok.
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: Żywność i użytkowanie koni, eksport koniny
- 12.45 „Opowieści Dziwnoluda”, „W chomikowej gospodzie” — widowisko dla dzieci
- 13.00 „Sztuka świata zachodniego”, „Gra światła” — serial dok. prod. ang.
- 13.30 „Każdy w bunkrze na swoim cukrze” — widowisko poetyckie
- 14.00 Pod ostrzałem — mass media
- 14.25 Teatr Telewizji: Adam Mickiewicz — „Pan Tadeusz”, księga X
- 15.30 Szkoły w Europie: W poszukiwaniu dobrej pracy
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: Interferie
- 16.00 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Na wariackich papierach” — serial prod. USA
- 18.15 Akademia zdrowego ciała
- 18.35 Laboratorium — Lasery w przemyśle
- 18.30 Wieczorynka
- 20.30 Wiadomości
- 20.10 Studio sport: Mecz piłki nożnej
- 22.00 Polska w parlamencie
- 22.30 Piosenki z kabaretu Olgi Lipińskiej
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczna „Jedynka”
- 23.10 „Najważniejszy dzień życia” (1) — „Gra” — serial TP

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Przygody Hucka Finna”, „Huck idzie do cyrku” — serial anim. prod. jap.
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.35 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 Język angielski (14)
- 10.30 Język niemiecki (14)
- 11.00 — 12.10 Halo ferie
- 11.00 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.05 „Zadziwiający świat zwierząt”, „Wilk w twoim domu” — serial prod. ang.
- 11.35 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.40 Dziecko potrafi — Safari cz. 2
- (12.10-16.25 Przerwa)
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport
- 16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.55 „Przygody Hucka Finna”, „Huck idzie do cyrku” — serial anim. prod. jap. (powt.)
- 17.20 Ekosfera — Co Polak wie o ekologii?
- 17.35 Od pierwszego do pierwszego — program publicystyczny
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA (powt.)
- 18.00 „Od komuny do kruchty” cz. 2 — program rozrywkowy
- 20.00 „Cywilny front” — serial prod. USA
- 20.50 Cienie życia — Odmienicy
- 21.00 Panorama
- 21.30 Ekspres reporterów
- 22.00 Studio teatralne „Dwójki” — „Podębani” — film dok.
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

CZWARTEK 28 I

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 „Kojak” — serial krym. prod. USA
- 10.50 Listy w butelce (3) — sładami Kolumba
- 11.15 Sto lat — magazyn ubezpieczeń społecznych
- 11.30 Bellona — wojskowy magazyn wydawniczy
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: rozród koni i wychód z zębów. Ach te konia
- 12.50 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau” — „Wieloryb, który śpiewa” — serial dok. prod. franc.
- 13.45 Z Kolumbem po przegodę
- 14.10 Trzydzieści na pięćdziesiąt — wiosna, lato
- 14.35 Zwierzęta świata — „Na ścieżkach życia” (10) „Rozmowy z obcym” — serial przyrodniczy prod. USA
- 15.30 Przez lądy i morza: Tajemnice Syriusza — Dogonowie
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: Interferie oraz film prod. ang. z serii „Kroniki Narni srebrne krzesło” (3)
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Dzień za dniem” (12-ostatni) — serial obycz. prod. USA
- 18.10 Magazyn katolicki
- 18.45 „Zulu Gula” — program satyryczny Tadeusza Rosasa
- 19.00 Tęczyowy mini-box
- 19.10 Wieczorynka — „Miś Colarogol”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Kojak” — serial krym. prod. USA
- 21.05 Tylko w „Jedynce”
- 22.15 Hotel „Patricia” — recital Jacka Szubikowskiego
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczna „Jedynka”
- 23.10 Reporter — magazyn
- 23.45 Język włoski dla początkujących
- 24.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.35 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 Gwiazdy wytwórni płytowej
- 11.00-12.00 Halo ferie
- 11.00 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.05 „Zadziwiający świat zwierząt” (4) — „Obserwacje małych sikorek bogatek” — serial przyrodniczy prod. ang.
- 11.25 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.30 Stragan z rymami
- 12.00-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Język angielski w nauce i technice (15)
- 16.55 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
- 17.20 W cieniu Kremla — reportaż
- 17.50 Rozmowy o Rzeczynię polskiej Aleksandra Malachowskiego
- 18.35 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 18.55 Europuzzle — teledysk zagadka
- 19.00 Teatr sensacji: „Blisko serca

- 20.00 „Znaczone karty Konstancji Mozart” — film muzyczny
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.15 „Rzykowny plan” — film fab. prod. niem.
- 24.00 Panorama
- 0.40 Zakończenie programu

PIĄTEK 29 I

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.30 Przedśrodkowy Koncert Życzeń
- 10.00 „Przygody Billa i Teda” — film fab prod. USA
- 10.45 Kwadrans na kawę
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: końska dola, salon piękności, koniki polskie
- 12.45 Tylko u nas: zapowiedź najciekawszych programów Telewizji Edukacyjnej na nadchodzący tydzień
- 12.55 Temat dnia — wypoczynek
- 13.00 „Triumf cywilizacji zachodniej” — „Kapitulacja” — serial dok. prod. ang.
- 13.50 O poezji... z Józefem Szajną
- 14.10 Teleplastikon: społeczne problemy współczesnej Europy na podstawie materiałów niemieckiej stacji Deutsche Welhe
- 14.30 Dookoła książki: magazyn czytelników
- 14.45 Odpowiem na każde pytanie
- 15.00 Euroturystyka — Beskid Śląski
- 15.15 Ci wspaniali mężczyźni — jestem dorosły
- 15.35 Jeśli nie Oxford, to co? Program dla ośmioklasistów i maturzystów
- 15.55 Jaka szkoła?
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: Interferie oraz film prod. ang. z serii „Kroniki Narni — srebrne krzesło” (4)
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Raport o stanie Europy” (4) — „Pewnego razu na farmie” — serial dok. prod. ang.
- 18.00 Prawo i bezprawie — program rzecznika praw obywatelskich
- 18.20 „Randka w ciemno” — zabawa quizowa
- 19.00 Wieczorynka — „Kacper i jego przyjaciele”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Pomaluj swój wóz” — film fab. prod. USA
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczna „Jedynka”
- 23.10 „Historia Hollywoodu” — serial dok. prod. amerykańsko-angielskiej
- 24.00 Legendy gitary — blues
- 1.00 „Siódemka” w „Jedynce” — „Na dobre i złe” — francuski film dok. o zasadach działania biur matrymonialnych
- 1.45 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Wojownicze żółwie Ninja” — serial anim. prod. USA
- 9.00 Transmisja obrad Senatu
- 15.55 Powitanie
- 16.00 Klub Yuppies? — program dla młodzieży
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport „Świat sportu” — magazyn publicystyki sportowej
- 16.55 „Wojownicze żółwie Ninja” — serial animowany prod. USA
- 17.25 „Kate i Allie” — serial komediowy prod. USA
- 18.00-21.00 Program regionalny
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.30 „Listy do Madeleine” (4) — program poetycko-muzyczny
- 22.35 „Asy przestworzy” — film fab. prod. ang.
- 0.25 Panorama
- 0.35 Jazzvision — latynoska rodzina
- 1.35 Zakończenie programu

SOBOTA 30 I

PROGRAM I

- 7.25 Program dnia
- 7.30 Magazyn informacyjno-gospodarczy, blok programów rolnych
- 8.35 Wszystko o działce
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Ziarno — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
- 9.35 5-10-15 — program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii „Krzysztof Kolumb”
- 11.00 Magazyn rockowy
- 11.30 Sceny i obrazy — oczekiwania (program o rodzinie)
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Eko-Echo
- 12.25 Podróże na celuloidzie Stefana Szlachtyca — „Dariusz podróży po Kalifornii” — film dok.
- 13.00 Walt Disney przedstawia: „Super Baloo”
- 14.20 Teatr Wspomnień: „Igraszki z diabłem”
- 15.55 Plebiscyt polskiej piosenki — Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Detektyw w sutannie” — serial prod. USA
- 18.15 Wiecznie zielone — teleturniej muzyczny
- 18.30 Pegaz
- 19.00 Małe wiadomości DD — program inf. dla dzieci
- 19.10 Wieczorynka: „Przygod kilka wróbla Cwirka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Polskie ZOO
- 20.30 „Upał i kurz” — film fab. prod. ang.
- 22.40 Wiadomości
- 22.50 Kariery, bariery — Jan Pietrzak
- 23.35 Sportowa sobota
- 24.00 „W poszukiwaniu prawdy” (2) — serial sens. prod. włoskiej
- 1.30 Program rawiowy
- 2.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Kaliber — magazyn wojskowy
- 8.00 Panorama
- 8.30 „Ulica Sezamkowa” — program dla dzieci
- 9.05 Ona — magazyn dla kobiet
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Tacy sami — program w języku migowym
- 9.40 Magazyn przechodnia
- 10.00 Wspólnota w kulturze — Hanna Nalecz w ogrodach baśni
- 10.30 Artysta i jego świat — „Chwila ciszy Maneta” — film dok. prod. ang.
- 11.00 „Mów mi Rockefeller” — film fab. prod. pol.
- 12.45 Wzroczkwa lista przebojów Marka Niedźwieckiego
- 13.10 Studio sport: Koszykówka zawodowa NBA
- 14.00 Halo „Dwójka”
- 14.05 „Za chwilę dalszy ciąg programu” — program Wojciecha Manna i Krzysztofa Materny
- 14.30 Zwierzęta świata — „Na ścieżkach życia” (10) „Rozmowa z obcym” — serial przyrodniczy prod. ang.
- 15.25 Różnica co chceta — rockowe spotkania, czyli muzyczna jazda bez trzymanki — program J. Owsiaka
- 15.45 Halo „Dwójka” — powitanie
- 15.50 Studio sport: MSW w kolarstwie przelajowym
- 16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.30 Panorama
- 16.40 „Pełna chata” — serial komediowy prod. USA
- 17.10 Rozmowy Jerzego Markuszewskiego (rozmowa o podręcznikach szkolnych)
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 Halo dzieci — „Opowieści kapitana Misia”
- 18.35 Akademia filmu polskiego: „Echo” — dramat psychologiczno-obyczajowy
- 20.25 Wielki sport
- 21.00 Panorama
- 21.30 Słowo na niedzielę
- 21.35 Okolice wyobraźni — sztuka tajemniczy
- 22.15 Benny Hill — angielski program rozrywkowy
- 22.45 „Gorzka miłość” (3) — serial TP
- 23.20 Edyta Gappert śpiewa piosenki francuskie
- 24.00 Panorama

- 0.10 Studio sport: Australian Open — finał kobiet
- 1.10 Zakończenie programu

NIEDZIELA 31 I

PROGRAM I

- 6.55 Program dnia
- 7.00 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau”
- 7.45 Rolnictwo na świecie
- 8.00 Przystanki codzienności
- 8.15 Notowania
- 8.45 Polskie ZOO (powt.)
- 9.00 „Diabelskie wzgórze” — film przygodowy prod. australijskiej
- 10.35 „National Geographic” — „Poszukiwacz” (2) — „Zatrzymane w kadryze” (4) — serial prod. dok. USA
- 11.25 Kinoteka polska — „Popioły”
- 11.45 Tydzień — magazyn rolniczy
- 12.30 Telewizyjny Koncert Życzeń
- 13.00 Scena młodego widza: Władysław Broniewski „Zawsze poezja za mną”
- 13.45 Z kamerą wśród zwierząt
- 14.00 Bonanza — serial prod. USA
- 14.55 Pieprz i wanilia — „Z nami przez świat — Indie pustyni”
- 15.35 Sto pytań do...
- 16.15 Country Ameryka
- 17.00 Teleexpress
- 17.30 „Dynastia” — serial prod. USA
- 18.20 7 dni-świat
- 18.50 Odjazdowa telewizja piracka „Ucho” — kabaret Elita
- 19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia „Gumisie”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Kroniki młodego Indiany Jonesa” (5) — serial przygodowy prod. USA
- 21.05 Meeting kabaretowy
- 21.50 Sportowa niedziela
- 22.35 Łoża — magazyn teatralny
- 23.00 Wieczór konesera — film fab.
- 1.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
- 8.00 „Długonogi tata” (1) — serial anim. prod. jap.
- 8.25 Film dla niesłyszących: „Kroniki młodego Indiany Jonesa” (5) — serial prod. USA
- 9.15 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
- 9.20 Powitanie
- 9.30 Program lokalny
- 10.35 Bogusław Kaczyński zaprasza dzieci: „Królowna Nieszka i siedmiu krasnoludków” — balet w 3 aktach
- 12.05 „Rodzinny bumerang” (39) — serial prod. ang.
- 12.00 Podróże w czasie i przestrzeni — „Wielcy Mogolowie” (3)
- 13.30 Talenty muzyczne
- 13.50 Weekend
- 14.10 „Zwierzęta wokół nas” — „Podaj tapę” — program Adama Kochanowskiego
- 14.40 Studio sport — M.S. w kolarstwie zawodowym
- 15.00 Wydarzenia tygodnia
- 15.30 Godzina za Hanna Barbera — filmy anim.
- 16.25 Studio sport M.S. w kolarstwie przelajowym
- 16.30 Panorama
- 16.40 Studio sport — M.S. w kolarstwie przelajowym
- 16.50 „Cudowne lata” — „Ten cudowny angielski” — serial prod. USA
- 17.15 Studio sport — M.S. w kolarstwie przelajowym
- 17.25 Herbert — próba biografii Z. Herberta
- 17.50 Andrzej Strumillo — sylwetka malarza, grafika, poety, fotografa, pedagoga, a także wielkiego podróżnika
- 18.20 Halo dzieci: „Opowieści kapitana Misia”
- 18.25 „Gremliny rozrabiają” — film fab. prod. USA
- 20.10 Telekonferencja „Dwójki”
- 21.00 Panorama
- 21.35 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.10 Bezludna wyspa — program Niny Terentiew
- 23.00 Studio sport
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

PONIEDZIAŁEK 1 II

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.05 „Dyranst a” (175) — serial prod. USA
- 11.00 Szkoła dla rodziców
- 11.20 Dzieci i LO w (przepisy kul nar)
- 11.30 Teatr i pogrzebowe sarmatę — relacja z wystawy p. t. retu trumiennego ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Międzyrzecz: Wielkopolskim
- 11.50 Edward Munch — poetyckie studium prac malarskich Muncha
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Język francuski (17)
- 12.45 „S.O.S. dla Ziemi” — film prod. franc.
- 13.10 Nauka języka migowego (3)
- 13.15 Język niemiecki (21)
- 13.45 Oblicza Austrii — film dok. prod. niem.
- 14.15 Język włoski (21)
- 14.30 Język angielski (21)
- 15.00 „Alf” — serial komediowy prod. USA w wersji angielskiej
- 15.30 Prezentacje — szkoły twórcze (III LO w Gdyni)
- 16.00 Program dnia
- 16.05 LUZ — program nastolatków
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Alf” — serial komediowy prod. USA
- 17.50 Antena
- 18.10 Magazyn — program satyryczny Krzysztofa Jaroszyńskiego i Stefana Friedmanna
- 18.20 Z Polski rodem — magazyn polonijny
- 18.45 Czy po drodze nam z EWG?
- 19.00 Sportowa niedziela
- 22.35 Łoża — magazyn teatralny
- 23.00 Wieczór konesera — film fab.
- 1.30 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Tajmnicze złote miasta” (23) — serial anim. prod. franc.-jap.
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.35 Hobby — magazyn kolekcjonera
- 10.00 Język angielski (47)
- 10.30 Przeboje „Dwójki”
- 11.00-12.15 Halo ferie
- 11.00 „Opowieści kapitana Misia” — film anim. dla dzieci
- 11.05 „Zadziwiający świat zwierząt” (5) „Ptasi mądrala wysp brytyjskich” — serial przyrodniczy prod. ang.
- 11.35 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.40 Festiwal Piosenki Dziecięcej — Konin'92
- 12.15-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport — Kolce — magazyn lekkoatletyczny
- 16.55 „Tajmnicze złote miasta” (23) — serial anim. prod. jap.
- 17.20 Przegląd kronik filmowych — program pod red. Krystyny Mokrasieńskiej
- 17.50 Polska Kronika Filmowa nr 5/93
- 18.00 Program lokalny
- 18.35 „Pokolenia” — film prod. USA
- 19.00 „Ratujmy naszą planetę” (5) — „Szczątki rajju” — serial dok. prod. USA
- 20.00 „Allo, allo” (1) — serial komediowy prod. ang.
- 20.30 Auto — magazyn motoryzacyjny
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Bez znieczulenia — program Wiesława Walendziaka
- 22.05 „Regina — Droga do sukcesu” (1) — „Korek i Kamelia”
- 23.00 Maraton trzeźwości — program Ewy Cendrowskiej
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

WTOREK 2 II

PROGRAM I

- 8.00 Poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 „Pogranicze w ogniu” (23) — serial TP
- 11.00 Gielda pracy — giełda szans
- 11.15 Przyjemne z pożytecznym
- 11.30 Sztuka udawa — konteksty
- 11.45 Klub Smutnych Serc
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: z wizytą we Francji
- 12.45 Świat chemii: „Epoka polimerów” — serial popularnonaukowy prod. USA
- 13.15 Kuchnia — komu baterie
- 13.30 „Powietrze” — „Sprężone powietrze” — serial dok. prod. niemieckiej
- 13.45 Rysuj z nami
- 13.55 Spotkania z cywilizacją — nowości nauki i techniki
- 14.05 Księga cudów techniki
- 14.20 Tele-komputer
- 14.40 Gra muzyka
- 14.50 3-2-1 kontakt — „Jak to zestawić” — serial dok. prod. USA
- 15.20 My w kosmosie — historia astronautyki
- 15.35 Laboratorium — laser
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Teleferie: Super zima oraz „Kroniki Narnii” — „Srebrne krzesło” (5) — serial prod. angielskiej
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Bill Cosby show” — serial komediowy prod. USA
- 17.50 W kinie i na kasie
- 18.10 Odolanska 10 — magazyn historyczny
- 18.40 Kobiety w armii świata — wojskowy program publicystyczny
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 7 minut dla ministra pracy
- 20.10 Kino europejskie „Kot” — film fab. prod. franc.
- 21.45 Program publicystyczny
- 22.15 Telemuzak — magazyn muzyki rozrywkowej
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczny „Jedynka”
- 23.10 Rozmowy z Nikodemem
- 23.50 „Śpiewanie w karawanie” — fragmenty spektaklu dyplomowego studentów Wydziału Akorskiego PWST we Wrocławiu.

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Przygody Guliwera” (5) — „Uwięzienie” — serial animowany prod. USA
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.35 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 Język włoski (16)
- 10.15 Język angielski w nauce i technice (16)
- 10.30 Język francuski (13)
- 11.00-12.10 Halo, ferie
- 11.00 „Opowieści kapitana Misia” — serial animowany dla dzieci
- 11.05 „Zadziwiający świat zwierząt” (6) — „Niesamowita jadalna popielica” — serial przyrodniczy prod. angielskiej
- 11.35 „Opowieści kapitana Misia” — serial animowany dla dzieci
- 11.40 Festiwal Piosenki Dziecięcej Konin'92
- 12.10 Ojczyzna-polszczyzna: polsko-czeska konfrontacja
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sposób na starość — program Haliny Miroszowej
- 16.55 „Przygody Guliwera” (6) — serial animowany prod. USA
- 17.20 Ojczyzna-polszczyzna: polsko-czeska konfrontacja
- 17.40 Moja wiara
- 18.00 Programy lokalne
- 18.35 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 18.55 Europuzzle — teledysk zagadka
- 19.00 „Zawód amator” (1) — program poświęcony amatorskiej twórczości filmowej
- 20.00 Reporterszy „Dwójki” przedstawiają
- 20.30 „Nazar” — program monograficzny o zespole „Nazar”

- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.10 Spóźnione premiery: „Bracia Karamazow” — film fab. prod. USA
- 0.50 Zakończenie programu

ŚRODA 3 II

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 „Kot” — film prod. franc.
- 11.30 Dalecy a bliscy — magazyn mniejszości narodowych
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: z wizytą w Danii, Finlandii i Niemczech
- 12.45 Chochlikowe psyty, czyli zmagania z ortografią — „h czy ch”
- 13.05 „Sztuka świata zachodniego” — „Dziedziny świata, narodziny baroku” — serial dok. prod. ang.
- 13.35 Paryskie cmentarze — film dok. Dariusza Baliszewskiego
- 14.05 Nie tylko siedem cudów świata — Groby Faraonów
- 14.35 Wielkie spory Polaków — dekomunikacja
- 15.00 Pan Adam — Obraz 10, czyli „Dlaczego ten utwór mnie zafascynował” — spotkanie z Adamem Hanuszkiewiczem
- 15.25 Czytane inaczej — „Ludzie bezdomni”
- 15.30 Sensacje XX wieku — Osaczeni
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Teleferie — Super zima oraz film z serii „Kroniki Narnii — srebrne krzesło”
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Na wariackich papierach” — serial prod. USA
- 18.15 Klinika zdrowego człowieka
- 18.35 My i świat — magazyn międzynarodowy
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 Studio sport — mecz piłki nożnej (liga hiszpańska) — Real Madryt — Barcelona
- 22.00 Z życia wzięte — program publicystyczny
- 22.30 Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej „T” („Trubadurzy”)
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczna „Jedynka”
- 23.10 „Najważniejszy dzień życia” — „Gąszcz” — serial TP

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Przygody Hucka Finna” (5) — „Huck szuka skarabów” — serial anim. prod. jap.
- 9.10 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.35 Świat kobiet — magazyn
- 10.00 Język angielski (15)
- 10.30 Język niemiecki (15)
- 11.00-12.10 Halo, ferie
- 11.00 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.05 „Zadziwiający świat zwierząt” — serial przyrodniczy prod. ang.
- 11.35 „Opowieści kapitana Misia” — serial anim. dla dzieci
- 11.40 Festiwal Piosenki Dziecięcej Konin'92
- 12.20-16.25 Przerwa
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport: gem, set, mecz — magazyn tenisowy
- 16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.55 „Przygody Hucka Finna” (5) — „Huck szuka skarabów” — serial anim. prod. jap.
- 17.20 Meandry architektury — lazienna
- 17.40 Gielda — magazyn kupców i przemysłowców
- 18.00 Program lokalny
- 18.35 „Pokolenia” serial prod. USA

- 19.00 Marian Opasia w „Stodole”
- 19.30 Wysoki po norwesku — fragmenty recitalu z 13 Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu
- 20.00 „Cywilny front” serial prod. USA
- 20.50 Cienie życia
- 21.00 Panorama
- 21.30 Ekspres reporterów
- 22.00 Teatr „Dwójki” — „Kurs mistrzowski” w rez. Tadeusza Junaka
- 23.05 Film dok
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zakończenie programu

CZWARTEK 4 II

PROGRAM I

- 8.00 Dzień dobry — poranny magazyn rozmaitości
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.25 Domowe przedszkole
- 9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 „Kojak” — serial kryminalny prod. USA
- 10.50 Test — magazyn konsumenta
- 11.05 Listy w butelce — śladami Drake'a
- 11.30 Zolnierz nieznan — program dokumentalny
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań: kropla do kropli
- 12.50 „Podwodna odysseja ekipy kapitana Cousteau” (7) — „Smoki z Galapagos” — serial dok. prod. francuskiej
- 13.40 Mieszkańcy w Polsce — w Wielkopolsce
- 14.00 Nie tylko dinozaury
- 14.20 Dookoła świata — w Nikaragui
- 14.45 Zwierzęta świata „Na ścieżkach życia” (11) „Zaloty” — serial dok. prod. angielskiej
- 15.35 Najlepsi na start, czyli 1500 sekund ze zwierzętami
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Teleferie — Super zima oraz „Skok” — film prod. szwedzkiej
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Klinika w Szwarcwaldzie” (1) — „Fuszer” — serial prod. niemieckiej
- 18.10 Magazyn katolicki
- 18.45 „Zulu gula” — program satyryczny Tadeusza Rossa
- 19.00 Tęczowy mini-box
- 19.00 Wieczorynka: „Przygody misia Colargola”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Kojak” — serial kryminalny prod. USA
- 21.05 Tylko w „Jedynce”
- 22.15 Studio sport — Mistrzostwa Świata w Narciarstwie Alpejskim — zjazd kobiet
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczna „Jedynka”
- 23.10 Wódka, pozwól żyć — program Halszki Wasilewskiej
- 23.45 Język włoski dla początkujących (16)
- 24.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Nowe przygody He-Mana” — serial anim. prod. USA
- 9.00 Transmisja obrad Sejmu
- 16.25 Powitanie
- 16.30 Panorama
- 16.40 Język angielski w nauce i technice (16)
- 16.55 „Nowe przygody He-Mana” — serial animowany prod. USA
- 17.20 Publicystyka kulturalna
- 17.50 Rozmowy o Rzecznictwie polskiej Aleksandra Malachowskiego
- 18.00 Program lokalny
- 18.30 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 18.50 Europuzzle — teledysk zagadka
- 18.55 Teatr sensacji: Robert Thomas „Osiem kobiet”, rez. Jan Kulczyński
- 20.30 Recital gitarowy — David Tanenbaum
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.15 „Eliksir miłości” — film fab. prod. francuskiej
- 23.35 Noc i stres (1)
- 24.00 Noc i stres (2)
- 0.25 Zakończenie programu

PIĄTEK 5 II

PROGRAM I

- 8.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Mama i ja — program dla najmłodszych
- 9.20 Przedszkolny Koncert Zyczeń
- 10.00 „Życie na Missisipi” film fab. prod. USA
- 11.30 Kwadrans na kawę — program dla otyłych
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15-16.00 Telewizja Edukacyjna
- 12.15 Magazyn notowań z prądem i pod prąd
- 12.45 Tylko u nas zapowiedź najciekawszych programów Telewizji Edukacyjnej na nadchodzący tydzień
- 12.55 Temat dnia — gra w klasy
- 13.00 „Dotknięcie Midasa” (1) — „Religia świata” — serial dok. prod. angielskiej
- 13.55 Ustawy i ludzie (3)
- 14.10 Teleplastikon społeczne — problemy współczesnej Europy
- 14.30 To trzeba zobaczyć — renesans włoski
- 14.45 Gra w klasy „Robotnicy'92” — reportaż Niny Makowieckiej
- 15.15 Ci wspaniali mężczyźni — moja dziewczyna
- 15.35 „Jeśli nie Oxford, to co?” — program dla ośmioklasistów i maturzystów
- 15.55 Jaka szkoła?
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Teleferie — Super zima
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 „Raport o stanie Europy” (5) — „Srodowisko naturalne — film dok. prod. angielskiej
- 18.00 Każdy ma prawo — program z udziałem członków Komitetu Helsińskiego oraz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w Polsce
- 18.20 Randka w ciemno — zabawa quizowa
- 19.00 Wieczorynka „Kacper i jego przyjaciele”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Życie na Missisipi” — film fab. prod. amerykańsko-angielskiej
- 21.45 Coś za coś — program publicystyczny
- 22.25 Reportaż
- 22.45 Wiadomości
- 23.00 Muzyczna „Jedynka”
- 23.10 „Historia Hollywoodu” (10-ost) — „Hollywood dzisiaj” — serial dok. prod. amerykańsko-angielskiej
- 24.00 W kręgu Barbry Streisand
- 0.50 „Siódemka, w „Jedynce” — świat Wschodu w kulturze europejskiej (1)
- 1.45 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 8.00 Panorama
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Wojownicze zółwie Ninja” — serial anim. prod. USA
- 9.00 Transmisja obrad Sejmu
- 15.55 Powitanie
- 16.00 Klub Yuppies? — program dla młodzieży
- 16.30 Panorama
- 16.40 Sport
- 16.55 „Wojownicze zółwie Ninja” — serial animowany prod. USA
- 17.25 „Kate i Allie” (20) — serial komediowy prod. USA
- 17.40 Image — styl w modzie
- 18.00-21.00 Program regionalny
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.45 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.20 „Czarna świeca” — film fab. prod. angielskiej
- 24.00 Panorama
- 0.10 Listy do Madeleine (5) — program poetycko-muzyczny
- 0.30 Non stop kolor — styl — czeń'93
- 1.20 Zakończenie programu

SOBOTA 6 II

PROGRAM I

- 7.25 Program dnia
- 7.30 Magazyn informacyjno-gospodarczy — blok programów rolnych
- 8.30 Wszystko o działce
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 „Ziarno” — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
- 1.10 Zakończenie programu

- 9.35 b 10 15 — program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii „Krzysztof Kolumb”
- 11.00 60/90 — magazyn
- 11.30 Program o rodzinie
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 „Odysseja zwierzęca (10) — serial przyrodniczy prod. USA
- 13.00 Walt Disney przedstawia „Super Baloo”
- 14.20 Telewizyjny Teatr Rozmaitości Terence Rattigan „Arlekinada” rez. Stanisław Mączyński
- 15.40 Plebiscyt polskiej piosenki — muzyczna „Jedynka” — premiery
- 17.00 Teleexpress
- 17.25 „Detektyw w sutannie” (7) — serial prod. USA
- 18.15 Bonjour la France — teleturniej
- 18.30 Pegaz
- 19.00 Małe wiadomości DD — program informacyjny dla dzieci
- 19.10 Wieczorynka „Przygód kłaka wróbla Cwirka”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Polskie ZOO
- 20.30 „Trzej muszkieterowie” — film fab. prod. panamskiej
- 22.20 Wiadomości
- 22.30 Moja Europa — Roman Polański
- 23.00 Sportowa sobota oraz kronika Uniwersjady Zimowej Zakopane'93
- 23.40 „W poszukiwaniu prawdy” (93) — serial sens. prod. włoskiej
- 1.10 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 „Fitness, czyli styl życia” — program public.
- 8.00 Panorama
- 8.05 Ulica Sezamkowa — program dla dzieci
- 9.05 Ona — magazyn dla kobiet
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Tacy sami — program w języku migowym
- 9.50 Magazyn przechodnia
- 10.00 „Opowieści z pogranicza” (5) — Odra i Nysa
- 10.30 Artysta i jego świat — „Człowiek i góra” — film dok. prod. ang.
- 11.00 Halo „Dwójka”
- 11.05 Młodzieżowa Akademia Filmowa — „Gorzkie go-dy”
- 11.30 Halo „Dwójka”
- 11.40 Benny Hill — angielski program rozrywkowy
- 12.10 „Elektryczne Gitary” — prezentacja zespołu, jego najnowszych teledysków oraz fragmentów koncertu
- 12.40 Wzrockowa lista przebojów Marka Niedzwieckiego
- 13.10 Studio sport — koszykówka zawodowa NBA
- 14.00 „Co słychać” — magazyn Alicji Resich-Modlińskiej i Małgorzaty Ambroziewicz
- 14.30 Zwierzęta świata — „Na ścieżkach życia” (11) — „Zaloty” — serial przyrodniczy prod. ang.
- 15.20 Róbta, co chcesz — program Jerzego Owsiaka
- 15.40 Halo „Dwójka”
- 15.45 Co jest grane? — program dla dzieci i młodzieży
- 15.55 Śladami Misi Godębskiej — reportaż o życiu i działalności Mari Godębskiej — opiekunki artystów, tancerzy, malarzy, która większość swojego życia spędziła w Paryżu
- 16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.30 Panorama
- 16.40 Halo „Dwójka” — powitanie
- 16.45 „Pełna chata” — serial komediowy prod. USA
- 17.10 Studio sport i otwarcie Uniwersjady Zimowej — Zakopane'93
- 18.55 Akademia filmu polskiego — „Naganiec”
- 20.25 Wielki sport
- 21.00 Panorama
- 21.30 Słowo na niedzielę
- 21.35 Camerata 2 przedstawia — magazyn muzyczny
- 22.15 Benny Hill — angielski program rozrywkowy
- 22.45 „Gorzka miłość” — „Młyn” — serial TP
- 23.35 Hurtownia Polska?
- 24.00 Panorama
- 0.10 Zjazdysion (6) — Jazz atykański
- 1.10 Zakończenie programu

NIEDZIELA

PROGRAM I

- 6.55 Program dnia
- 7.00 Podwodna odysseja kapitana Cousteau — „Cousteau w Ameryce” — serial dok. francuskiej
- 7.45 Rolnictwo na świecie
- 7.55 Dylematy
- 8.15 Notowania
- 8.45 Polskie ZOO
- 9.00 Zamek Eureka — prod. USA
- 9.25 Teleranek
- 10.15 Język angielski dla dzieci (77)
- 10.25 National Geographic — „Poszukiwacz Świata, kamery bactwo” — serial prod. USA
- 11.15 Korze — magazyn
- 11.35 Tydzień magazynowy
- 12.20 Telewizyjny Koncert zyczeń
- 12.50 Tęczowy music box
- 13.40 Z kamerą wśród historii ogrodnictwa — Francja
- 14.00 „Bonanza” — serial prod. USA
- 14.50 Wiosna nasza — reportaż Pawła Kępczyńskiego
- 15.30 Sto pytań do MS
- 16.15 Studio sport — MŚ w rciarstwie — zjazd mężczyzn
- 17.00 Teleexpress
- 17.30 „Dynastia” — serial prod. USA
- 18.20 7-dnia świat
- 18.50 Kontra kabaretu — Bestsellery (3)
- 19.00 Wieczorynka — Walt Disney przedstawia „Gumbe”
- 19.30 Wiadomości
- 20.10 „Kroniki młodego Jonesa” (6) — prod. USA
- 21.05 Kabaretowa lista przebojów
- 21.50 Sportowa niedziela — kronika Uniwersjady Zimowej — Zakopane'93
- 22.40 Wokół wielkiej — magazyn Piotra dzińskiego
- 23.15 Kino konesera — „Mój dwudziesty” — film prod. węgierskiej
- 0.55 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Przegląd tygodnia
- 8.00 „Tajemniczy opiekun” — serial animowany prod. jap.
- 8.25 Film dla niesłyszących — „Kroniki młodego Indiana Jonesa” (6) — serial prod. USA
- 9.15 Słowo na niedzielę
- 9.20 Powitanie
- 9.30 Program lokalny
- 10.30 Do trzech razy sztuka
- 11.00 Muzyka moja miłość — Anna Seniuk
- 12.00 „Rodzinny numerang” (40) — serial prod. ang. -australijskiej
- 12.45 Podróże w czasie i przestrzeni — wielki Mognolowie — serial dok. prod. ang.
- 13.10 Studio sport — Uniwersjada Zakopane'93 — skoki narciarskie
- 14.10 Animals — program Ewy Banaszkiewicz
- 15.00 Wydarzenia tygodnia
- 15.30 Godzina z Hanna Baranową — filmy animowane dla dzieci
- 16.25 Program dnia
- 16.30 Panorama
- 16.40 „Cudowne lata” — „Szeregowiec głab” — serial prod. USA
- 17.10 Słowa i twarze — Jerzy Andrzejewski — film dok
- 17.50 Galeria sentymalna — program o Galerii Sztuki Współczesnej w Poznaniu
- 18.10 „Scytowie” — film dok. Gizegorza Królikiewicz
- 18.30 Halo, dzieci: „Opowieści kapitana Misia”
- 18.35 „Poe według Cormanana” — „Zagadka domu Usnerow” — film fab. prod. USA
- 19.50 George Gershwin — „Amerykanin w Paryżu”
- 20.10 Telekonferencja „Dwójki”
- 21.00 Panorama
- 21.35 Kolo fortuny — teleturniej
- 22.10 „A Cyganie wciąż grają” — widowisko muzyczne
- 22.45 „Burliwie życie Lejzorka Rojtzwanca”
- 24.00 Panorama
- 0.10 „Tygryś” — esej wedy Wiliama Blake'a
- 0.30 Zakończenie programu

ŚRODA 27.01

RTL plus

- 9.00 Dr. med. Marcus Welby - serial
10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny Familienduell
11.30 Punkt Zwölf - magazyn
12.00 California Clan - serial
14.15 Die Springfield Story - serial
15.00 Mord isrt ihr Hobby
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß - serial
17.30 Eine schrecklich nette Familie
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Krankenschwestern des Todes - dram. USA
22.10 Stern TV
23.15 Gottschalk
0.00 Ausgerechnet Alaskal - ser. USA

SAT 1

- 9.30 Schatten der Leidenschaft
10.15 Maskerade - film austr.
11.55 HERRMANN
12.25 Kolo szczęścia
13.55 Schatten der Leidenschaft
14.40 Sąsiedzi - serial
15.05 Das Imperium - Die Colbys - serial
16.00 Trio mit vier Fäusten - serial USA
16.55 5 mal 5
17.25 Geh aufs Ganzel
18.30 dran - Sport
19.00 Herz ist Trumpf
19.30 Glücksard
20.15 Ein Bayer auf Rügen - serial niem.
22.00 Schreinemakers live
23.10 Spottschau
23.40 Unternehmen Feuerturm - serial

PRO 7

- 9.30 Agentka z sercem
10.20 Der verkaufte Großvater - komedia niem.
12.05 Die Straßen von San Francisco
12.55 Bill Cosby Show - serial
13.30 Kolt na wszelki wypadek - serial
14.20 Flitzerwochen - komedia USA
15.55 Hart aber herzlich
16.45 Trick 7 - seriale rysunkowe
18.35 Bill Cosby Show - serial
19.05 Die Straße von San Francisco
20.15 Perry Mason - krym. USA
22.05 Gliniarz i prokurator - serial krym.
23.00 Blutige Straßengangs. USA

MTV

- 10.00 Videos
13.00 Videos
16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News
17.45 3 from 1
18.00 The Real World
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted.
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 from 1

Eurosport

- 9.00 Aerobic
9.30 Jazda figurowa na lodzie
11.30 Aerobic
12.00 Eurogol - magazyn pikiki nożnej
13.00 Pool-Bilard
14.00 Jazda figurowa na lodzie
15.00 Hokej na lodzie
17.00 Motorsport
18.00 MotorradSPORT - Supercross
19.00 Reitsport - Europacup in Paris
20.00 Koszykówka US - College - Liga
21.30 Sportnews
22.00 Boks
23.30 Karate ME w Monaco

DSF

- 10.00 Tops
11.55 5 vor - Nachrichten
12.00 Wszystko w porządku - magazyn
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele-Börse
13.35 Tops
14.30 Classics
15.15 DSF - Training
15.30 Tops
17.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio - magazyn
18.35 Wer Wo Was? - quiz sportowy
19.25 Hopp oder Top
19.55 5 vor - Nachrichten
20.05 Tops
20.30 Piłka nożna na żywo
21.55 5 vor - Nachrichten
22.00 Tops
23.05 Ring frei

CZWARTEK 28.01

RTL plus

- 9.00 Dr. med. Marcus Welby - serial
10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny
11.30 Familienduell
12.00 Punkt Zwölf - magazyn
13.20 California Clan - serial
14.15 Die Springfield Story - serial
15.00 Mord isrt ihr Hobby
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß - serial
17.30 Eine schrecklich nette Familie
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Augenzeugen Video
21.15 Notruf
22.15 Jak proszę - show
0.00 L. A. Law - ser. USA

SAT 1

- 9.30 Schatten der Leidenschaft
10.15 Ein Bayer auf Rügen
11.55 HERRMANN
12.25 Kolo szczęścia
13.55 Schatten der Leidenschaft
14.40 Sąsiedzi - serial
15.05 Das Imperium - Die Colbys - serial
16.00 Trio mit vier Fäusten - serial USA
16.55 5 mal 5
17.25 Geh aufs Ganzel
18.30 dran - Sport
19.00 Punkt, punkt, punkt
19.30 Glücksard
20.15 Cluedo - Das Mörderpiel - krym.
21.15 Parada złotych szlagerów
22.15 Steiner - Das Eiserne Kreuz - krym. niem.-ang.

PRO 7

- 9.15 Kolt na wszelki wypadek - serial
10.10 Perry Mason - serial krym.
11.50 Die Straßen von San Francisco
12.45 Bill Cosby Show - serial
13.15 Vegas - serial

- 14.05 Outland - Planet der Verdammten - s./f. USA
15.50 Hart aber herzlich
16.45 Trick 7 - seriale rysunkowe
18.35 Bill Cosby Show - serial
19.05 Die Straßen von San Francisco
20.15 Der Wind und der Löwe - film USA
22.30 T. J. Hooker - ser. krym. USA
23.25 Leise weht der Wind des Todes - western USA

MTV

- 10.00 Videos mit Paul King
13.00 Videos mit Simone
16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News at Night
17.45 3 from 1
18.00 Dance with Simone
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 MTV's Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News at Night
23.45 3 from 1

Eurosport

- 9.00 Aerobic
9.30 Jazda figurowa na lodzie
11.30 Aerobic
12.00 Koszykówka
13.00 Eurofun - magazyn
14.00 Pool-Bilard
15.00 Hokej na lodzie
17.00 Reitsport - Europacup in Paris
18.00 Reitsport
19.00 Ski Report
20.00 Koszykówka
22.00 Kick-Boxen
23.00 Trans World Special

DSF

- 9.30 Wintersport-Paradiese
10.00 Biathlon live
11.55 5 vor - Nachrichten
12.00 Wszystko w porządku
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele-Börse
13.35 Pflicht und Kür - jazda fig. na lodzie
14.00 Biathlon - EM
16.00 Piłka nożna
17.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio - magazyn
18.35 Wer Wo Was?
19.25 Hopp oder Top
19.55 5 vor - Nachrichten
20.05 Tops
20.30 Koszykówka - na żywo z Madrytu
21.55 5 vor - Nachrichten
22.00 Biathlon - Em
22.55 5 vor - Nachrichten
23.05 Lifestyle - magazyn (moda, uroda)

PIĄTEK 29.01

RTL plus

- 10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny
11.00 Rzykowne!
11.30 Pojedynek rodzinny
12.00 Punkt 12 - magazyn
12.30 Tennis: Australian Open
13.20 Klan z Kalifornii
14.15 Historia Springfieldów
15.00 Morderstwo jest jej hobby
16.00 Hans Meiser - show
17.00 Kto tu jest szefem?
17.30 Strasznie miła rodzinna
18.45 Wiadomości
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobrze i źle czasy
20.15 Die große Freiheit II - serial
21.15 Zamek nad jeziorem Wörther - film
22.15 Na życie i śmierć
23.15 Gottschalk
00.05 Die liebsten Handwerker

SAT 1

- 10.30 Sieben Briefe - kom. niem.
11.55 HERRMANN
12.25 Kolo szczęścia

- 13.55 Schatten der Leidenschaft
14.40 Sąsiedzi - serial
15.05 Imperium Colbysów - serial
16.00 Trio mit vier Fäusten
16.55 5 mal 5
17.25 Idź na całoc
18.00 Program regionalny
18.30 Dran - Sport
18.45 Wiadomości
19.00 Palastgeföluster
19.30 Kolo szczęścia - show
20.15 Heißblütig - Kaltblütig - horror
22.20 Conan - Der Barbar
00.30 Cream - Schwabing Report

PRO 7

- 10.50 Sieben Minuten im Himmel
12.20 Die Straßen von San Francisco
13.15 Bill Cosby Show
13.45 Perry Mason
14.35 Der Bandit von Zhobe
16.00 Hart aber herzlich
18.35 Bill Cosby Show
19.05 Booker
20.15 Highway 2 - Auf dem Highway ist wieder die Hölle los
22.20 Mike Hammer
23.15 Hellbound - Hellraiser II
23.30 Szeppcząca śmierć - niem. film krym.

MTV

- 10.10 Videos
13.00 Videos. Mit Simone
16.00 MTV's Greatest Hits - Paul King
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News at Night
18.00 Yo! MTV Raps Today
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 MTV's Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News at Night
23.45 3 from 1
00.00 VJ Kristiane Backer

Eurosport

- 9.30 Ski Report
10.30 Trans World Sport
11.30 Step. Aerobic
13.30 Eurofun
14.00 Bilard
15.00 Eishockey
17.00 Fußball
19.00 Motorsport International
20.00 Motorsport
21.00 Eurofun
22.00 Boks
23.30 Pool-Billard
0.30 Wiadomości sportowe

DSF

- 12.00 Wszystko w porządku
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele - Börse
13.35 Pflicht und Kür
14.30 Classics
15.15 DSF-Training
15.30 Tops
17.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio
18.35 Wer Wo Was?
19.25 Hopp oder Top
20.05 Ofensiv
21.00 Biathlon-EM
22.00 Tops
22.55 5 vor - Nachrichten
23.05 Ring frei

SOBOTA 30.01

RTL plus

- 8.25 Kinderserien
12.55 Full House
13.20 Tennis: Australian Open
14.55 Kinght Rider
15.50 Das A-Team
16.45 21 Jump Street
17.45 Wer kann, der kann - show
18.45 Wiadomości
19.15 Beverly Hills, 90210
20.15 Der Hafustyran
22.00 Die Brut des Adlers
23.35 Tänzerinnen für Tanzer
1.05 Männermagazin „M“

SAT 1

- 10.35 Forum gospodarcze
11.05 Kolo szczęścia
11.40 Weekend im Paradies

- 13.25 Der Unbesiegbare
15.10 Der Spinner
16.55 5 Mal 5
17.25 Idź na całoc
18.00 Ran - piłka nożna
18.30 Die Mike Krüger - show
20.15 Ein Geschäft wie jedes andere
22.00 Jux i Dallerei
23.00 Haus der Begierde
0.25 Wiederholungen

PRO 7

- 10.10 Der Wind und der Löwe
12.20 M.A.S.H. - serial
12.50 Booker (powt.)
13.40 Tierisch prominent
14.40 Mężczyzna z innej planety - serial
15.30 Starsky i Hutch - serial
17.15 Ein gesegnetes Team
18.05 Gefährliche Abenteuer
20.15 Feuerball
22.45 Der Commander
00.45 Die Schnüffler

MTV

- 11.00 The Big Picture
11.30 US top 20 Videos
13.30 XPO
14.00 Salute to Holland Weekend
17.00 Yo! MTV Raps Today
18.00 The Real World
18.30 The Big Picture
19.00 European Top 20
21.00 Saturday Night Live Vintage
22.00 The Soul of MTV
23.00 Partyzone
1.00 Salute Holland Weekend

Eurosport

- 9.30 Ski Report
10.30 Motorsport International
11.30 Skifliegen
12.30 Ski
18.55 5 vor - Nachrichten
19.05 DSF-Studio
20.00 Bitte lächeln
21.00 Piłka nożna
22.55 5 vor - Nachrichten
23.05 Lifestyle - magazyn (uroda, moda)

DSF

- 10.00 Tops
12.00 Berühmte Sportler
12.15 Ring frei für Daddy
13.15 Classics
14.00 Tops
16.00 Tops
18.05 Frei-Zeit
19.05 Jesse Owens - Idol und Legende
20.00 Tops
21.55 5 vor - Nachrichten
23.00 Ring frei

NIEDZIELA 31.01

RTL plus

- 10.05 Kunst und Botschaft
10.10 Mein Vater ist ein Außerirdischer
11.00 Die Himmelhunde von Boragora
12.00 Tennis: Australian Open
13.30 Disney Filmparade
15.50 Der rote Blitz
16.45 Vie Fauste gegen Rio
18.45 RTL aktualności
19.10 Mini Playback Show
20.15 Traumhochzeit-show
21.55 Spiegel TV - magazyn
22.40 Prime Time
23.00 Playboy's Love and Sex Test
00.00 Kanal 4 - Musik

SAT 1

- 8.20 Wiederholungen v. gestern
12.00 Reinhold Messner - Zwischen Himmel und Erde
12.30 Bleib gesund
13.00 Black - Der schwarze Blitz - serial
13.30 Der Held von Texas
14.55 Der Fluch der Sphinx
17.00 Tarzan - serial
17.30 Die Abenteuer des jungen Indiana Jones
18.30 ranissimo - piłka nożna - show
19.30 Kolo szczęścia - show
20.15 Loverboy
22.00 Talk im Turm
23.25 Ich bekanne
23.55 Der Fluch der Sphinx

PRO 7

- 9.35 Sie nanten ihn King
12.00 M.A.S.H.
12.30 Bill Cosby Show - serial
12.55 Ein gesegnetes Team
13.45 Tierisch prominent
13.55 World Safari
14.50 Die Barrikaden von San Antone
16.45 African Queen
18.30 Matlock
19.30 Die Reporter
20.15 Peggy Sue hat heheiterer
22.20 Roter Drache
0.25 Die Schnüffler

MTV

- 8.00 Salute to Holland Weekend
11.30 European Top 20
13.30 XPO
14.00 The Big Picture
14.30 Salute to Holland Weekend
19.00 MTV's US Top 20 Countdown
21.00 120 minut
23.00 XPO
23.30 Headbanger's Ball
2.00 Videos
3.00 Night Videos

Eurosport

- 9.00 Euroscores
10.30 Freestyle
11.30 Skifliegen
14.30 Leichtathletik
22.00 Boks
23.30 Bilard

DSF

- 9.30 Tops
11.30 Berühmte Sportler
11.45 Normal - magazyn
12.15 Frei-Zeit - Skimagazin
13.00 Tops
15.30 Fauste aus Stahl
17.00 Tops
17.55 5 vor - Nachrichten
18.30 Ski
18.55 5 vor - Nachrichten?
19.05 DSF-Studio
20.00 Bitte lächeln
21.00 Piłka nożna
22.55 5 vor - Nachrichten
23.05 Lifestyle - magazyn (uroda, moda)

PONIEDZIALEK 1.02

RTL plus

- 9.00 Dr. med. Marcus Welby - serial
10.00 Bogactwo i piękno - serial
10.30 Gorące ceny
11.30 Familienduell
12.00 Punkt Zwölf - magazyn
12.30 Die Springfield Story
13.15 California Clan
14.05 Notruf California
15.00 Mord ist ihr Hobby
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß?
17.30 Eine schrecklich nette Familie
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Colombo - serial krym. USA
21.45 Quincy
22.45 10 vor 11
23.15 Der rote Blitz - s./f. USA

SAT 1

- 8.40 Wiederholungen
11.55 HERRMANN
12.25 Wiederholungen v. gestern
13.55 Schatten der Leidenschaft
14.40 Nachbarn
15.05 Imperium Colby's - serial
17.25 Geh auf Ganzel
18.30 dran - Sport
19.00 Drauf & dran
19.30 Kolo szczęścia
20.15 Ein Bayer auf Rügen
21.15 Bitte melde dich!
22.15 Akut
23.00 News & Stories
23.50 Trio mit vier Fäusten

PRO 7

- 10.05 Starsky i Hutch - serial
11.55 Matlock - serial

12.50 Die Reporter
13.20 Shortlist
13.40 Agentin mit Herz - ser. krym. USA
15.50 Hart aber herzlich - serial
16.45 Trick 7 - ser. rys.
18.35 Bill Cosby Show - serial
19.05 Die Straßen von San Francisco
20.15 Todesmelodie ohne Ende
22.10 Todesmelodie ohne Ende
23.50 Max Headroom

MTV

10.00 Videos
13.00 Videos
15.00 The Soul of MTV
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.45 3 from 1
18.00 Hit List UK.
20.00 Gloria Estefan Special
21.00 MTV Prime
22.00 MTV's Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 from 1

Eurosport

9.30 Skifliegen
10.30 Reiten
11.30 Step. Aerobic
12.00 Motorsport
13.00 Euroscores
14.00 Radsport
15.00 Eiskunstlauf
19.00 Dart. Pfeilewerfen
20.00 Bilard
21.30 Sportnews
22.00 Eurogoals
23.00 Boks

DSF

9.10 Tops - Pilka nozna
12.00 Wszystko w porządku - mag.
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele-Börse
13.35 Pflicht und Kür
14.30 Classics - amerykańska pilka nozna
15.15 DSF - Training
18.00 Studio - DSF
18.35 Wer Wo Was?
19.25 Hopp oder Top
20.05 Offensiv - talkshow
21.00 Tops
23.05 Ring frei

WTOREK 2.02

RTL plus

9.00 Dr. med. Marcus Welby - serial
10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny
11.30 Familienduell
12.00 Punkt Zwölf - magazyn
12.30 Die Springfield Story
13.15 California Clan - serial
14.05 Notruf California
15.00 Mord isrt ihr Hobby
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß - serial
17.30 Eine schrecklich nette Familie
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Ungelöste Geheimnisse
21.15 Verzeih mir - show
22.15 Explosiv
0.00 Law and Order - krym. USA

SAT 1

8.40 Wiederholungen v. gestern
10.15 Der letzte Walzer
11.55 HERRMANN
12.25 Kolo szczęścia
13.55 Schatten der Leidenschaft
15.05 Das Imperium - Die Colbys - serial
15.55 Trio mit vier Fäusten - sens. USA
16.55 5 mal 5
17.25 Geh aufs Ganzel
18.30 dran - Sport
19.00 Klipp-klapp

19.30 Glücksard
20.15 Die Goldene Hitparade der Volksmusik
21.15 Retter
22.00 Ulrich Meyer: EINSPIRUCHI!
23.35 Erotische Traumwelt - erot. USA
0.35 Mann-o-Mann

PRO 7

10.35 African Queen
12.20 Die Straßen von San Francisco
13.15 Bill Cosby Show - serial
13.50 Harry Fox
14.35 Braxton
15.45 Hart aber herzlich
16.40 Trick 7 - seriale rysunkowe
18.30 Bill Cosby Show - serial
19.00 Die Straße von San Francisco
20.15 Spacehunter - Jäger im All
22.20 Die 2
23.00 Im Dutzend zur Hölle

MTV

10.00 Videos
13.00 Videos. Mit Simone
16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News
17.45 3 from 1
18.00 MTV Sports
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.30 News
23.45 3 from 1

Eurosport

9.30 Skifliegen
10.30 Pferdefußball
11.30 Step. Aerobic
12.00 Eurogoals
13.00 Motorsport
15.00 Narciarstwo alpejskie
17.00 Schießen
18.00 Eurogoals
21.30 Wiadomości sportowe
22.00 Boks
23.00 Boks

DSF

13.00 Telebörse
13.35 Tops
14.30 Classics - magazyn
15.15 DSF - Training
15.30 Tops
16.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio
19.25 Hopp oder Top
20.05 Offensiv
22.00 Tops
0.00 Wiederholungen

SRODA 3.02

RTL plus

9.00 Dr. med. Marcus Welby - serial
10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny
11.30 Familienduell
12.00 Punkt Zwölf - magazyn
13.20 California Clan - serial
14.05 Notruf California
15.00 Mord isrt ihr Hobby
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß - serial
17.30 Eine schrecklich nette Familie
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Das goldenen Vlies
22.10 Stern TV
23.15 Gottschalk
0.00 Ausgerechnet Alaskal - ser. USA

SAT 1

8.50 Wiederholungen v. gestern
10.25 Lumpacivagabundus
11.55 HERRMANN
12.25 Kolo szczęścia
13.55 Schatten der Leidenschaft

14.40 Nachbarn
15.05 Unter der Sonne Kaliforniens
15.55 Trio mit vier Fäusten - serial USA
16.55 5 mal 5
17.25 Geh aufs Ganzel
18.30 dran - Sport
19.00 Herz ist Trumpf
19.30 Glücksard
20.15 Das Prämienskind
21.55 Schreinemakers live
23.05 24 Stunden
23.35 Unternehmen Feuerturm

PRO 7

9.30 Agentka z sercem
10.20 Das Donkosadenlied
12.10 Die Straßen von San Francisco
13.05 Bill Cosby Show - serial
13.35 Ein Colt für alle Fälle
14.25 Fünf gegen Casablanca
15.50 Hart aber herzlich
16.45 Trick 7 - seriale rysunkowe
18.35 Bill Cosby Show - serial
19.05 Die Straße von San Francisco
20.15 Perry Mason - krym. USA
22.05 Jake und McCabe - Durch dick und dünn
23.05 Der Gigant

MTV

10.00 Videos
13.00 Videos
16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News
17.45 3 from 1
18.00 The Real World
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 Most Wanted.
22.00 Dial MTV
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 from 1

Eurosport

9.30 Alpine Ski-WM in Morioka
11.30 Eurogoals
12.30 Alpine Ski-WM in Morioka
13.30 Leichtathletik
15.00 Tennis
18.00 Alpine Ski-WM in Morioka
19.00 Kickboxen
20.00 Koszykówka US - College - Liga
21.30 Sportnews
22.00 Tennis
23.30 Alpine Ski-WM in Morioka

DSF

9.30 Tops
11.55 5 vor - Nachrichten
12.00 Wszystko w porządku - magazyn
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele-Börse
13.35 Tops
14.30 Classics
15.15 DSF - Training
15.30 Tops
17.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio - magazyn
18.35 Wer Wo Was? - quiz sportowy
19.25 Hopp oder Top
19.55 5 vor - Nachrichten
20.05 Offensiv extra
21.55 5 vor - Nachrichten
22.00 Tops extra
23.05 Ring frei

CZWARTEK 4.02

RTL plus

9.00 Dr. med. Marcus Welby - serial
10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny
11.30 Familienduell
12.00 Punkt Zwölf - magazyn
13.15 California Clan - serial

14.05 Notruf California
15.00 Mord isrt ihr Hobby
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß - serial
17.30 Eine schrecklich nette Familie
18.00 Elf 99
19.15 Explosiv
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Augenzeugen Video
21.15 Notruf
22.15 Jak prozję - show
0.00 L. A. Law - ser. USA

SAT 1

8.45 Wiederholungen v. gestern
11.55 HERRMANN
12.25 Wiederholungen
13.55 Schatten der Leidenschaft
14.40 Nachbarn
15.05 Unter der Sonne Kaliforniens
15.55 Trio mit vier Fäusten - serial USA
16.55 5 mal 5
17.25 Geh aufs Ganzel
18.30 dran - Sport
19.00 Punkt, punkt, punkt
19.30 Glücksard
20.15 Cluedo - Das Mörderpiel - krym.
21.15 Die Goldene Schlagsparade
22.15 Steiner - Das Eiserne Kreuz - krym. niem.-ang.

PRO 7

9.15 Kolt na wszelki wypadek - serial
10.10 Perry Mason - serial krym.
12.10 Die Straßen von San Francisco
13.05 Bill Cosby Show - serial
13.40 Vegas - serial
14.30 Pfeile in der Dämmerung
15.50 Hart aber herzlich
16.45 Trick 7 - seriale rysunkowe
18.35 Bill Cosby Show - serial
19.00 Die Straßen von San Francisco
20.15 Die Hölle von Okinawa
22.30 T. J. Hooker - ser. krym. USA
23.30 Iron Thunder

MTV

10.00 Videos
13.00 Videos mit Simone
16.00 Greatest Hits
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News at Night
17.45 3 from 1
18.00 Dance with Simone
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 MTV's Most Wandet
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News at Night
23.45 3 from 1

Eurosport

9.00 Step. Aerobic
9.30 Alpine Ski-WM in Morioka
11.00 Step. Aerobic
11.30 Bilard
12.30 Alpine Ski-WM in Morioka
13.30 Koszykówka
15.00 Tennis
18.00 Alpine Ski-WM in Morioka
19.00 Snowboard-Meisterschaften
20.00 Trans World Sport
22.00 Koszykówka
23.30 Alpine Ski-WM in Morioka

DSF

10.00 Tops
11.55 5 vor - Nachrichten
12.00 Wszystko w porządku
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele-Börse
13.35 Pflicht und Kür - jazda fig. na lodzie
14.30 Classics

15.30 Tops extra
17.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio - magazyn
18.35 Wer Wo Was?
19.25 Hopp oder Top
19.55 5 vor - Nachrichten
20.00 Tops
21.55 5 vor - Nachrichten
22.00 Tops
22.55 5 vor - Nachrichten
23.05 Lifestyle
0.00 Wiederholungen

PIĄTEK 5.02

RTL plus

10.00 Reich und schön - serial
10.30 Gorące ceny
11.00 Ryzykownel
11.30 Pojedynek rodzinny
12.00 Punkt 12 - magazyn
12.30 Die Springfield Story
13.15 Klan z Kalifornii
14.05 Notruf California
15.00 Morderstwo jest jej hobby
16.00 Hans Meiser - show
17.00 Kto tu jest szefem?
17.30 Strasznie miła rodzinaka
18.45 Wiadomości
19.15 Explosiv - magazyn
19.45 Dobrze i zle czasy
20.15 Auf Leben und Tod
21.15 Ein Schloß am Wörthersee
22.15 Wie Bitte?
23.15 Gottschalk
00.00 20 im Auto, 40 im Bett

SAT 1

10.25 Nasser Asphalt
11.55 HERRMANN
12.25 Wiederholungen v. gestern
13.55 Schatten der Leidenschaft
14.40 Nachbarn
15.05 Unter der Sonne Kaliforniens
15.55 Trio mit vier Fäusten
16.55 5 mal 5
17.25 Idź na calość
18.00 Program regionalny
18.30 Dran - Sport
18.45 Wiadomości
19.00 Zur Sache, Kanzler
19.30 Kolo szczęścia - show
20.15 Die Bäreninsel in der Höllę der Arktis
22.30 Holt Harry raus
00.25 Die dressierte Frau

PRO 7

9.55 Die kalte Hand des Schicksals
11.35 Die Straßen von San Francisco

12.25 Bill Cosby Show
13.05 Perry Mason
13.55 Die Hölle von Okinawa
15.50 Hart aber herzlich
16.45 Trick 7
18.35 Bill Cosby Show
19.05 Booker
20.15 Terror an der Highschool
22.05 Mike Hammer
23.05 China o'Brien (1)
0.45 Nachrichten

MTV

10.10 Videos
13.00 Videos. Mit Simone
16.00 Greatest Hits - Paul King
17.00 Music Report
17.15 Filmtips
17.30 News at Night
18.00 Pearl Jam Special
18.30 MTV Prime
20.00 Dial MTV
20.30 MTV's Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News at Night
23.45 3 from 1
00.00 Videos - Kristiane Backer

Eurosport

9.30 Alpine Ski-WM, Kombinationsslalom der Damen
11.00 Step. Aerobic
11.30 Trans World Sport
12.30 Alpine Ski-WM, Kombinationsslalom der Damen
13.30 Koszykówka
15.00 Tennis
17.00 Alpine Ski-WM, Kombinationsslalom der Damen
19.00 Leichtathletik
21.30 Sportnews
22.00 Boks
23.30 Alpine Ski-WM, Kombinationsslalom der Damen

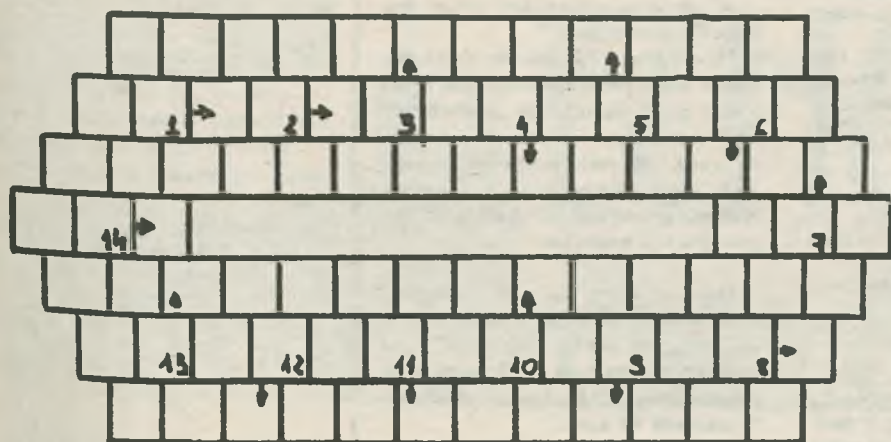
DSF

12.00 Wszystko w porządku
12.30 Hopp oder Top
13.00 Tele - Börse
13.35 Pflicht und Kür
14.30 Classics
15.15 DSF-Training
15.30 Tops
17.55 5 vor - Nachrichten
18.00 DSF-Studio
18.35 Wer Wo Was?
19.25 Hopp oder Top
20.05 Offensiv extra
21.55 5 vor - Nachrichten
22.00 Tops
22.55 5 vor - Nachrichten
23.05 Ring frei

Urząd Skarbowy w Turku uprzejmie informuje:

— zeznania o wysokości osiągniętych dochodów rocznych za 1992 rok można pobierać bezpłatnie w siedzibie tutejszego urzędu pok. nr 3 /parter/

— informacje na temat składania powyższych zeznań udzielane są pod numerem telefonu 46-00, wew. 30.

Prawoskrętnie:

1. bitwa, bój
2. sportowe obuwie
3. wylansowała ją Kaoma
4. pustelnik
5. niezadowolenie, zarzut
6. pistolet o krótkiej lufie
7. klub sportowy ze Szczecina
8. przedszaniec, okop wysunięty przed linią umocnień
9. autor „Pamiętniki z celulozy”
10. obrońca w sądzie
11. zdobi kartę tytułową książki
12. jej stolicą jest Tirana
13. uniform lokaja
14. lekka tkanina bawełniana

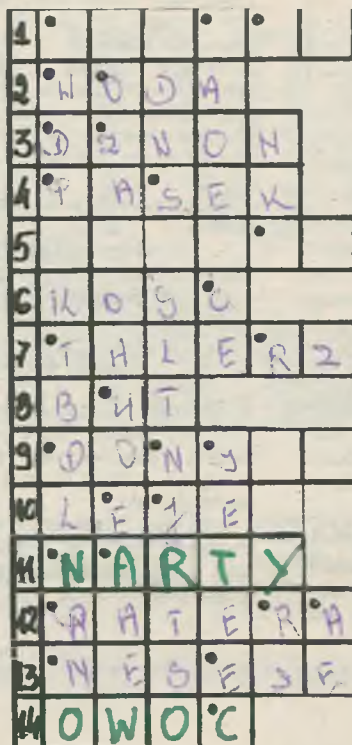
Odgadnięte wyrazy wpisujemy zgodnie z ruchem wskazówek zegara (druga litera w polu z kreską). Pierwsze litery wyrazów w ponumerowanych kratkach utworzą rozwiązanie wirówki.

Hasło wirówki wraz z naklejonym na kartkach pocztowych kuponem prosimy nadsyłać pod adresem redakcji do 10 lutego 1993 roku.

A oto szczęśliwi zwycięzcy krzyżówki świątecznej:
 — Barbara Piskorska, ul. Kard. Wyszyńskiego 2 / 42, Turek,
 — Tomasz Pańczyk, ul. Awaryjna 6, Uniejów,
 — Jerzy Kurzawa, Os. Wyzwolenia 9 / 69, Turek.
 Po odbiór nagród ufundowanych przez sklep „Bazar” i punkt sprzedaży wód mineralnych i leczniczych „Lamir” prosimy zgłaszać się do redakcji, ul. Kaliska 2.

Rozwiązanie

...KONKURSU RYSUNKOWEGO sponsorowanego przez Biuro Usług Turystycznych „KAMA” w Turku, na który wpłynęło ponad 120 prawidłowych rozwiązań. Hasło brzmi: „Z WARTĄ WARTOW KAMIE”. Losowania nagrody dokonali pracownicy firmy - szczęśliwą wybranką losu została Kamila Wróblewska zamieszkała w Turku, przy ul. Sportowej 8 m 8. Wylosowała zestaw naczyń szklanych wartości 400 tysięcy złotych. Gratulujemy i zapraszamy do redakcji po odbiór nagrody.

Objaśnienie haseł:

1. pomocna przy wiosennych porządkach w ogrodzie
2. w morzu, jeziorze i rzece
3. bije
4. zapięty w pasie
5. „W szkole, na stole stał...”
6. przysmak psa
7. deserowy, porcelanowy lub fajansowy
8. na nodze
9. rosną w niej kwiaty
10. ... jak z cebra”
11. nie lizwyż, ani sannie, choć też można na nich jeździć
12. naczynie do owoców
13. podróżna torba
14. niejeden na drzewie

Litery w oznaczonych kratkach czytane poziomo utworzą rozwiązanie krzyżówki.

Hasło napisane na kartce pocztowej prosimy nadsyłać do 10 lutego. Obok imienia i nazwiska prosimy zaznaczyć również klasę - ułatwi nam to odszukiwanie i kontakt ze zwycięzcą.

Rozwiązaniem krzyżówki świątecznej były życzenia „Wesołych świąt”, a szczęśliwym zwycięzcą został Konrad Smolarek ze Słodkowa. Nagrodę za rozwiązanie krzyżówki noworocznej otrzymała Aneta Szczepaniak z Mikulic. Prawidłowa odpowiedź: „Do siego roku”. Zdobywców nagród krzyżówki świątecznej i noworocznej prezentujemy na stronie 17.

☆ Horoskop ☆

od 27 stycznia do 9 lutego

Baran (20.03.-20.04.): Nie sugeruj się opinią „zycliwych” Ci ludzi. Postępuj zgodnie ze swoim sumieniem. Nie zapomnij, że karnawał jeszcze się nie skończył.

Motto: „Będą cię w mnogim tłumie potępiać, ci wynosić, lecz się znajduje, kto zrozumie, jeden tylko - to i dosyć.”

Byk (21.04.-20.05.): Ktoś przyniesie Ci niemiłą wiadomość; niestety i takie muszą być, chociażby po to by docenić inne, które nadejdą wkrótce.

Motto: „Gdy słowo prawdy draśnie twoje uszy, choć zamilknie, twarz twoja odkrywa niewymówiony wyraz twojej duszy.”

Bliznięta (21.05.-21.06.): Wydajesz się być zakochany. Czyżby karnawał stał się katalizatorem waszych więzi emocjonalnych? Nie udawaj obojętności. W najbliższym czasie ktoś Cię odwiedzi.

Motto: „Mamże się samej siebie okazać niegodną? Klamać własnemu sercu i przyjąć go chłodno?”

Rak (22.06.-21.07.): Jesteś zbyt dociekliwy. Ciągłe analizujesz przeszłość, a nawet przyszłość. Marnujesz energię, w efekcie czego nie masz siły być szczęśliwym. Żyj chwilą - będzie Ci lej.

Motto: „Pracuj, o przyszłość gwiazd nie pytaj, spokojnie rosnij i zakwitaj.”

Lew (22.07.-21.08.): Lekki wstrząs - osoba, której od dawna nie szanujesz udowodni Ci, że postępujesz niewłaściwie. Poświęć jeden karnawałowy wieczór tej osobie - możesz wiele zauważyć.

Motto: „Nigdy lża żalu nie błysnie w twym oku? Czy się nie ludzisz, że tak jest, jak było, czy ty nie pragniesz, żeby się wróciło?”

Panna (22.08.-21.09.): Nie możesz się odnaleźć? Kłopot w tym, że jesteś z innej „gliny” - lepszej! Docen wreszcie swoją wartość i przestań bić pokłony przed tymi, którzy są niegodni.

Motto: „Ale ni ona świata, ni świat ją rozumie: dusza jej nigdy z ludźmi skrewnić się nie umie.”

Waga (22.09.-22.10.): Troski i smutki? Postaraj się ich nie zgłębiać, raczej zagłuszaj je karnawałową muzyką. Może w tanecznym kręgu natopkasz czyjąś pomocną dłoń.

Motto: „Kiedy Twój domek nawiedzą przykrości, wyjdź je spotkać, a uczynisz zadość, bo w ślad za nimi idą mili goście: spokój i radość.”

Skorpion (23.10.-21.11.): Pomyśl o sobie - przynajmniej od czasu do

czasu. Czyjeś smutki nie mogą odebrać Ci prawa do radości. Skorzystaj z karnawałowych przyjemności dopóki nie jest za późno.

Motto: „... a ja się lituję nad tym, co się codzienną męką serca truje.”

Strzelec (22.11.-20.12.): Spójrz radośnie w przyszłość, a docenisz wartość dnia dzisiejszego. Karnawał jeszcze trwa - może wreszcie usłwienisz sową obecnością jakiś bal?

Motto: „Nie szukajmy wśród marzenia szczęścia, co się stokroć zmienia, jak cień własny nas uwodzi, gdy go godnim, to uchodzi.”

Koziorożec (21.12.-19.01.): Przed Tobą wielka szansa. Dni mogą stać się kolorowe, a noce gorące. Nie marnuj okazji - szczęście blisko. Wyciągnij rękę.

Motto: „Wśród naszej młodzi poznasz młodziana, będziesz mu jedną piękną dziewczyną, jedną dnia myślą, oczu żrenicą.”

Wodnik (20.01.-19.02.): Niepokój, lęk o przyszłość, tragiczna sytuacja materialna - to drobiazgi, które niestety spędzają Ci sen z oczu. Pomyśl o sprawach wyższego lotu, a czarne myśli Cię opuszczą.

Motto: „Wszystko marnością; i tem słowem koję duszę, gdy jeszcze wpada w niepokoję.”

Ryby (20.02.-19.03.): W najbliższym czasie dotrą do Ciebie niesamowite wiadomości (oczywiście z „drugiej ręki”) Przeanalizuj wszystko bardzo wnikliwie. Nie nastawiaj się od razu negatywnie.

Motto: „Znać, że masz w sobie sąd swój, nie cudzy, ani powtarzasz, co rzekli drudzy.”

ECHO TURKU: pismo spraw lokalnych, dwutygodnik, ukazuje się od 1991r., nakład 7.500 egz.

ADRES REDAKCJI: Turek 62-700, ul. Kaliska 2, tel/ fax 53-41,

WYDAWCA: PPH Konimpex 62-510 Kolin, ul. Spółdzielców 3.

BIURA OGŁOSZEŃ: Uniejowska 6, tel. 47-49, Wypożyczalnia kaset video

„KLAPS II” Dworzec PKS

REDAGUJE ZESPÓŁ: Hanna Choinka (grafik), Mariusz Krzyżaniak, Joanna Nowicka, Andrzej Piasecki (redaktor naczelny), Dominik Szczap, Andrzej R. Tyczyński.

ZESPÓŁ WSPÓLPRACOWNIKÓW: Krystyna Baranowska, Roman Choinka, Marek Jabłoński, Sylwia Michalska, Maria Nitecka, Tadeusz Rąbiega.

FOTOREPORTERZY: Sylwain Jafra, Andrzej Marzuchowski.

ADMINISTRACJA: Iwona Barcka

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i poprawek w nadsyłanych tekstach. Materiałów nie zamawianych nie zwracamy, za treść ogłoszeń nie odpowiadamy.

NR konta BS-931405-71202-136-61

Druk — Zakład Poligraficzny WWP, Poznań, ul. Ziębicka 16.

Lasercomp — „PROMOCJA 22”

Włamania i kradzieże

Turek: — 5.01. Z magazynów elektrowni skradzino butle acetylenowe.
— 6.01. Nieznani sprawcy dokonali włamania do hurtowni „TIS”. Łupem złodziei padły artykuły spożywcze, kalkulator i telex wartości 40 mln zł.
— 10.01. W sklepie PSS-u przy ul. 650-lecia wybito szybę w drzwiach wejściowych. Sprawca ustalony.
— 10/11.01. Straty ok. 55 mln zł ponieśli właściciele hurtowni „KOMO” przy ul. Kolska Szosa. Podczas włamania zagarnięto palety papierosów.
— W Szkole Podstawowej nr 4 znany sprawca wybił szybę w oknie i drzwiach wejściowych do budynku.
— 11.01. Na parkingu przy ul. Le-

gionów Polskich uszkodzono zaparkowanego fiata 126 p. Sprawca ustalony.

Posoka, gm. Przykona — 8/9.01. Dokonano włamania do sklepu spożywczego. Skradziono art. spożywcze wartości ok. 20 mln zł. Sprawcy zdarzenia znani.

Swinice Warckie — 7/8.01. Tym razem łupem złodziei padły artykuły przemysłowe: kosmetyki, środki czyszczące i dwa rowerki dziecięce. Ogólnie straty szacuje się na ok. 5 mln zł.

Policja poszukuje skradzionych samochodów:

- z parkingu przy ul. POW — fiata 125 p
- z parkingu przy Os. Wyzwolenia — poloneza.

Wypadki drogowe

8 stycznia w miejscowości Koźmin kierujący fiatem 126 p jadąc z nadmierną prędkością uderzył w drzewo, w wyniku czego doznał poważnych obrażeń ciała.

Również 8 stycznia we wsi Wicherów kierowcą mercedesa podczas wyprzedzania potrącił idącego drogą pieszego.

W Turku w dniu 9 stycznia na skrzyżowaniu ul. Chopina z Obwodnicą Północną wymuszenie pierwszeństwa było powodem zderzenia się dwóch pojazdów marki volvo.

W styczniu zanotowano także dwa wypadki śmiertelne:

16 stycznia w Malanowie nietrzeźwy pieszy idący środkiem drogi potrącony został przez kierującego „maluchem”.

19 stycznia, we wsi Kaczki Średnie, ok. godz. 7:00 znaleziono ciało rannego mężczyzny. Przewieziony do szpitala, w chwilę potem zmarł. Nieznany jednak jest sprawca wypadku.

Od początku roku policja drogowa zatrzymała 18 praw jazdy, służby prewencyjne 8. Jak dotąd „rekordzistą” jest mieszkaniec Olsztyna zwiadzający nasze miasto fiatem 125 p z dawką 3,03 promila alkoholu we krwi.

W związku z okresem ferii zimowych policja apeluje do wszystkich rodziców i dorosłych o zwrócenie szczególnej uwagi na dzieci i zapewnienie im bezpieczeństwa.

JN

Znaczenie imion

Jadwiga — Rodowód tego imienia jest germański. Jego źródłosłów znaczy tyle co walka. Osoba z tym imieniem posiada wiele zalet. Jest dobra dla rodziny, znajomych i bliskich. Szanuje harmonię społeczną, jest lojalna wobec przełożonych, lubi kierować swe siły na działalność filantropijną. Jeżeli przedsięwzięcia altruistyczne powiodą się jest bardzo szczęśliwa, że może służyć drugim. Wiele czasu poświęca na doskonalenie swojej osobowości, kultury bycia i podnoszenie ogólnego wykształcenia. Ceni piękną mowę, występuje często jako wspaniała oratorka lub lektorka. Z gruntu szlachetna osoba umiejająca znaleźć się w każdej sytuacji.

Joanna — Osoba o tym imieniu jest dużą indywidualnością, lubi

Szansa dla zakochanych

W oczekiwaniu na dzień św. Walentego zbieramy wyznania zakochanych. Jeśli chcesz swemu partnerowi (lub partnerce) przekazać jakieś czule wyznanie możesz liczyć na to, że „Echo” ci w tym pomoże. Wystarczy do końca stycznia przesłać do redakcji tekst ogłoszenia (koniecznie o treści „sercowej”).

i umie przewodzić drugim. Jest energiczna, dobry organizator, realizuje swoje piękne i ciekawe idee, chodzi zawsze i wszędzie własnymi, odkrywającymi przez siebie ścieżkami. Z natury wrażliwa na ludzką niedolę, ale nie poświęcająca działalności altruistycznej swojego czasu ani sił. Współczuje drugim, bo tak wypada. W miłości chłodna, w rodzinie obojętna na wszystko. Jeżeli urodzi dzieci kocha je bardzo, szanuje męża, a o dom stara się jak mało która kobieta. Sumując — dziwny i trudny, ale niezmiernie ciekawy charakter.

Justyna — Kobieta o tym imieniu należy do osób szlachetnych, dobrych i pragnących kierować innymi. W postępowaniu na co dzień jest praktyczna, zawsze analizująca sytuację wszechstronnie. A ponieważ posiada duży i praktyczny zmysł organizatorski jest zawsze w działaniu, ciągle zajęta, utrzymująca szerokie kontakty społeczne. W miłości ostrożna, ale stała. Dba o dom, rodzinę zakłada z opóźnieniem, nie lubi dzieci. Lubi ład i porządek. Nie znosi krzyku.

Jacek — Osoba o tym imieniu jest niezwykle twórcza, duża indywidualność. Może osiągać sukcesy w twórczości literackiej albo scenicznej. Jacek jest pewny siebie, niezależny, energiczny, wybuchowy, apodyktyczny, drobnostkowy. Często popada w konflikt z otoczeniem, albowiem zawsze uważa siebie za autorytet we wszystkich sprawach. Ceni kontakty towarzyskie, lubi podróżować, modnie się ubierać, jadać w luksusowych restauracjach, imponować kobietom. Niestaly w miłości, nie dba o rodzinę i dom. Idzie w tym kierunku, z którego zawieją pomyślne wiatry. Nie ma własnych, trwałych idei.

Jan Dobry, sprawiedliwy, pracowity, szanujący stary obyczaj, kulturę i doświadczenie. Umie łączyć stare dzieje z nowoczesnym doświadczeniem. Jest dobrym rzemieślnikiem - złotą rączką do wszystkiego. Znakomity pedagog i wychowawca. Ma naturę, którą ujmuje ludzi, jest szczerzy, hojny, lubi spokój i zacisze domowe. Przywiązuje wagę do życia rodzinnego. Lubi podróże, kocha przyrodę, ceni towarzystwo

Jarosław — Imię to oznacza - ostro, surowy. Mężczyzna Jarosław jest człowiekiem sceptycznym, przeczernym aż do przesady, podejrzliwym, zazdrosnym. Nie nadaje się na kierownicze stanowiska, nie umie współpracować z ludźmi, łatwo sobie ich zraza. Jest bałaganiarzem, mało zorganizowany, zdolny do stroniczych ocen. Uznaje tylko to co może uważać za swoje.

Jerzy — To osoba skromna, prostolinijna, prawdomówna, sprawiedliwa. Jego naiwność i wiarę w dobre intencje często wykorzystują inni ludzie przysparzając mu kłopotów. Jest zapobiegliwy, staranny, ale zarazem rozrzucony, szafujący pieniędzmi. Lubi wystawne życie w domu, kocha żonę, troszczy się o dzieci. Jego charakter jest dość nierówny, od rzeczywistości, usposobienia wręcz humorystycznego, łatwo popada w melancholię, złość i depresję. Jest domatorem, nie lubi podróży. Kocha za to dostatanie zy-

No synu - pyta ojciec - jak postępuje twoja nauka francuskiego?
— Bardzo dobrze tato. Umieję powiedzieć „dziękuję” i „przepraszam”.

Gratuluję! To nawet więcej niż mówisz po polsku...

Jak to się stało, że Kowalski złamał nogę? - pyta drużynowy.
— Szedł po kartoflisku i wpadł w nie-dlinę! - odpowiada drużynowy kucharz.

- I co zrobiłeś?

Jak to co? Makaron

Uczniów przypadki

— Dostałeś w szkole jedynek i jeszcze sobie śpiewasz! - krzyczy matka na Jasia

A czy mama nie słyszy jakaś smutna melodia?

Jaś Kowalski przeczytał głośno na lekcji sonet Adama Mickiewicza.

— Bardzo dobrze! - chwali nauczyciel - a teraz opowiedz mi swoimi słowami treść sonetu

Nie mogę! - stwierdził Jasio - moje głośne czytanie zupełnie przeszkodziło mi słuchać.

W czasie pisemnego sprawdzianu z języka polskiego:

— Kowalski ściągasz od Malinowskiego!

— Nie proszę pani! To on ode mnie ściąga, a ja tylko sprawdzam, czy nie zrobił błędów.

Na lekcji nauczyciel próbuje przedstawić w sposób bardzo zrozumiały co to jest kradzież

Powiedz mi Jasio, co by się stało jeśli ktoś niepostrzeżenie wyciągnąłby z twojej kieszeni banknot wartości dziesięć tysięcy złotych?

To byłby cud proszę pana!

Tatusiu, dziś na lekcji uczyliśmy się, że Ziemia jest kulista. Tylko nie bardzo rozumiem, jak się właściwie ludzie o tym przekonali.

Nie masz za grosz logiki! - złości się tata - chyba każdy widział globus!

W mroźny dzień Kowalski odprowadza do szkoły swego synka, ucznia pierwszej klasy. Po drodze przepytuje go z matematyki

Ille jest dwa plus dwa dodać cztery, siedem odjąć trzy?

Powoli tato. Przecież mam rękawice z jednym palcem

Mama tłumaczy młodszemu synowi, że musi zawsze przed wyjściem do szkoły umyć ręce

A po co? - dziwi się mały - przecież i tak nigdy nie zgłaszam się do odpowiedzi?

Nauczyciel do Jasia

Wymień kilka znaczeń przeciwnych, na przykładzie „czarny biały”

Proszę bardzo dzień - noc, zima lato, zle - dobrze, woda - ogień, tata - mama pan - ja